„ХИДРОСТРОЙ-СЕСТРИМО” ЕООД

гр.Пловдив, Район централен, ул. „Христо Данов“ №22, тел.02/8079 550, тел./факс 032/62285

Информация

за преценяване на необходимостта от ОВОС на инвестиционно предложение: „Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик“

/Приложение № 2 към чл. 6 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (Изм. - ДВ, бр. 3 от 2006 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 3 от 2011 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 12 от 2016 г., в сила от 12.02.2016 г., изм. - ДВ, бр. 3 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 31 от 2019 г., в сила от 12.04.2019 г.)

УПРАВИТЕЛ:

Бойчо Малинов

2026 г.

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

стр.

I. Информация за контакт с възложителя……..……4
II. Резюме на инвестиционното предложение…….…...4
1. Характеристики на инвестиционното предложение…….....4
а) размер, засегната площ, параметри, мащабност, обем, производителност, обхват, оформление на инвестиционното предложение в неговата цялост…….…...4
б) взаимовръзка и кумулиране с други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения…….13
в) използване на природни ресурси по време на строителството и експлоатацията на земните недра, почвите, водите и на биологичното разнообразие……..…..13
г) генериране на отпадъци - видове, количества и начин на третиране, и отпадъчни води…….14
д) замърсяване и вредно въздействие; дискомфорт на околната среда……..…17
е) риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение……..20
ж) рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето……..24
2. Местоположение на площадката, включително необходима площ за временни дейности по време на строителството…….34
3. Описание на основните процеси (по проспектни данни), капацитет, включително на съоръженията, в които се очаква да са налични опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС……36
4. Схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура……48
5. Програма за дейностите, включително за строителство, експлоатация и фазите на закриване, възстановяване и последващо използване……49
6. Предлагани методи за строителство……..51
7. Доказване на необходимостта от инвестиционното предложение……...52
8. План, карти и снимки, показващи границите на инвестиционното предложение, даващи информация за физическите, природните и антропогенните характеристики, както и за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа и най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, и отстоянията до тях…….53
9. Съществуващо земеползване по границите на площадката или трасето на инвестиционното предложение…….56
10. Чувствителни територии, в т.ч. чувствителни зони, уязвими зони, защитени зони, санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди и др.; Национална екологична мрежа..…58
11. Други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например добив на строителни материали, нов водопровод, добив или пренасяне на енергия, жилищно строителство)……...62
12. Необходимост от други разрешителни, свързани с инвестиционното предложение..63

III. Местоположение на инвестиционното предложение, което може да окаже отрицателно въздействие върху нестабилните екологични характеристики на географските райони, поради което тези характеристики трябва да се вземат под внимание, и по-конкретно:

1. съществуващо и одобрено земеползване……...63
2. мочурища, крайречни области, речни устия……64
3. крайбрежни зони и морска околна среда……...64
4. планински и горски райони……64
5. защитени със закон територии……....65
6. засегнати елементи от Националната екологична мрежа……65
7. ландшафт и обекти с историческа, културна или археологическа стойност……65
8. територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита……66

IV. Тип и характеристики на потенциалното въздействие върху околната среда, като се вземат предвид вероятните значителни последици за околната среда вследствие на реализацията на инвестиционното предложение:

1. Въздействие върху населението и човешкото здраве, материалните активи, културното наследство, въздуха, водата, почвата, земните недра, ландшафта, климата, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии…….....67
2. Въздействие върху елементи от Националната екологична мрежа, включително на разположените в близост до инвестиционното предложение……89
3. Очакваните последици, произтичащи от уязвимостта на инвестиционното предложение от риск от големи аварии и/или бедствия……89
4. Вид и естество на въздействието (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно- и дълготрайно, постоянно и временно, положително и отрицателно)…….93
5. Степен и пространствен обхват на въздействието - географски район; засегнато население; населени места (наименование, вид - град, село, курортно селище, брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато, и др.)…….98
6. Вероятност, интензивност, комплексност на въздействието……..…….99
7.Очакваното настъпване, продължителността, честотата и обратимостта на въздействието.99
8. Комбинирането с въздействия на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения……...100
9. Възможността за ефективно намаляване на въздействията……...……100
10. Трансграничен характер на въздействието……..….100
11. Мерки, които е необходимо да се включат в инвестиционното предложение, свързани с избягване, предотвратяване, намаляване или компенсиране на предполагаемите значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве……..…100

V. Обществен интерес към инвестиционното предложение……104

Списък на приложенията……..…….107

I. Информация за контакт с възложителя:

1. Име, постоянен адрес, търговско наименование и седалище.

Име - „ ХИДРОСТРОЙ-СЕСТРИМО“ ЕООД, ЕИК 822104600

Седалище - гр. Пловдив, ул. „Христо Г. Данов“ № 22

Управител на фирмата възложител: Бойчо Николов Малинов

2. Пълен пощенски адрес - област Пловдив, гр. Пловдив, ул. „Христо Г. Данов“ № 22

3. Телефон и e-mail. - GSM +359 886 556 176; 032/622854.

4. Лица за контакти: - инж. Цветан Цветански – 0886 556 176; e-mail: cvetan.cvetanski@isa2000.bg; инж. Анелия Александрова – 0886 721 869; e-mail: Anelia_Aleksandrova@abv.bg

II. Резюме на инвестиционното предложение

II.1. Характеристики на инвестиционното предложение:

а) размер, засегната площ, параметри, мащабност, обем, производителност, обхват, оформление на инвестиционното предложение в неговата цялост.

Инвестиционно предложение (ИП) на “Хидрострой - Сестримо” ЕООД **„Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик**“ *не е ново*. Настоящата информация за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС е изготвена съгласно писмо на РИОСВ – Пазарджик с из. № ПД-01-553-(15) /24.02.2025 г. /*Приложение № 1*/.

Инвестиционно предложение *не е за разширение и не е за изменение* на производствената дейност. Инвестиционното предложение е за продължаване срока на концесия за отработване на оставащите, неиззети към 02.06.2025 г. запаси (виж Таблица 1) от находище „Ели дере“, намиращо се в землището на с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик представляващи подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства (ЗПБ) – строителни материали – пясък и чакъл, изключителна държавна собственост.

Находище “Ели дере” е разработвано за нуждите от инертни материали преди 10.11.1989 г., след което по силата на Закона за приватизацията и следприватизационния контрол е предоставена на «Хидрострой – Сестримо» ЕООД с Решение № 770 от 28.09.2004 г. на Министерския съвет концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – пясък и чакъл, като е упълномощен министъра на регионалното развитие и благоустройството да сключи договора за концесията. Същият е сключен на 10.11.2004 г. за срок от 10 години, като е влезнал в сила със задна дата от 2000 г.

Първоначалният срок на предоставената концесия е изтекъл на 01.06.2010 г., като на основание на чл. 3, ал. 2 от Договора за концесията е подписано Допълнително споразумение от 27.10.2010 г., с което срокът е удължен с 15 години, до 02.06.2025 г. Предвид изтичащия му срок, на основание чл.3, ал. 2 от Допълнителното споразумение, както и съгласно чл. 36, ал. 2 от Закона за подземните богатства /ЗПБ/, концесионерът «Хидрострой-Сестримо» ЕООД

подава в Министерството на енергетиката заявление за **последващо последно продължаване на концесионния срок за 15 години, с цел пълно и икономически целесъобразно оползотворяване на остатъчните запаси от пясък и чакъл в находището**. За исканото удължение действащата до сега технология на добив и параметри няма да бъдат променени. /*Приложение № 2 – Заявление за удължаване на концесионния срок с входящ номер от МЕ, Концесионен договор и Допълнителни споразумения № 1 и № 2*/.

Последният добив от находището е извършен през първото полугодие на 2025 г., като след внасяне на годишния геоложки отчет в МЕ, остатъчните запаси от строителни материали са – /*Приложение № 3 – Протокол МЕ -последен добив и остатъчни запаси*/:

Таблица 1

Категория	Старо състояние на запаси към 31.12.2024 г., хил. м^3	Изменение в резултат на		Ново състояние на запаси / ресурси към 01.01.2026 г., хил.м^3	Запаси утвърдени от СЕК – НБ-50/28.07.2006 г., хил.м^3
		Добив 2025 г. до 01.06.2025 г., хил. м^3	Загуб и при добива %		
111	**4,7**	**0**	**0**	**4,7**	**226,1**
121	**261,8**	**20,2**	**0**	**241,6**	**668,7**
Всичко запаси	**266,5**	**20,2**	**-**	**246,3**	**894,8**

Концесионната площ, съгласно концесионния договор от 10.11.2004 г., е 248.217 дка по контура на запасите на находище „Ели дере“. Същото има правилна изометрична форма и е с максимални размери 900 м в направление С-Ю и от 200 до 350 м в направление И-З. **Не се извършва никаква корекция на тази площ**, като в периода на реализация на инвестиционното предложение (продължаване срока на концесия с 15 години), експлоатационните работи ще се извършват в границите на действащата концесия. Схема на концесионния контур и координатния регистър на оконтурващите го точки е даден на фиг. 1.

№	X, м	Y, м
1	4545178.0	8567098.7
2	4545124.8	8566978.5
3	4545195.4	8566846.6
4	4545287.5	8566866.2
5	4545413.9	8566891.2
6	4545567.7	8566908.8
7	4545665.3	8566914.0
8	4545709.3	8566921.7
9	4545806.3	8566952.0
10	4545844.0	8567003.7
11	4546012.2	8567258.1
12	4545950.0	8567360.9
13	4545694.7	8567279.9

Фиг. 1. Схема на концесионния контур и координати на граничните точки от концесията в Координатна система 1970 г.

В концесионната площ, първоначално съвпадаща с площта на находището, има иззети пространства в миналото. Това е наложило да се извърши преизчисление на запасите през 2005 г. и да се определи отново площта на находището. Новата площ и количество на запасите в нея (виж Таблица 1) са утвърдени с Протокол № НБ-50/28.07.2006 г. на Специализираната експертна комисия /СЕК/ към Министерството на енергетиката. Така определената площ на находището е 167.335 дка. Схема на находището и координатния регистър на оконтурващите я 17 броя точки е дадена на фиг. 2, а *в Приложение № 6* е дадена съвместна схема на концесията и находището с координатите на оконтурващите ги точки.

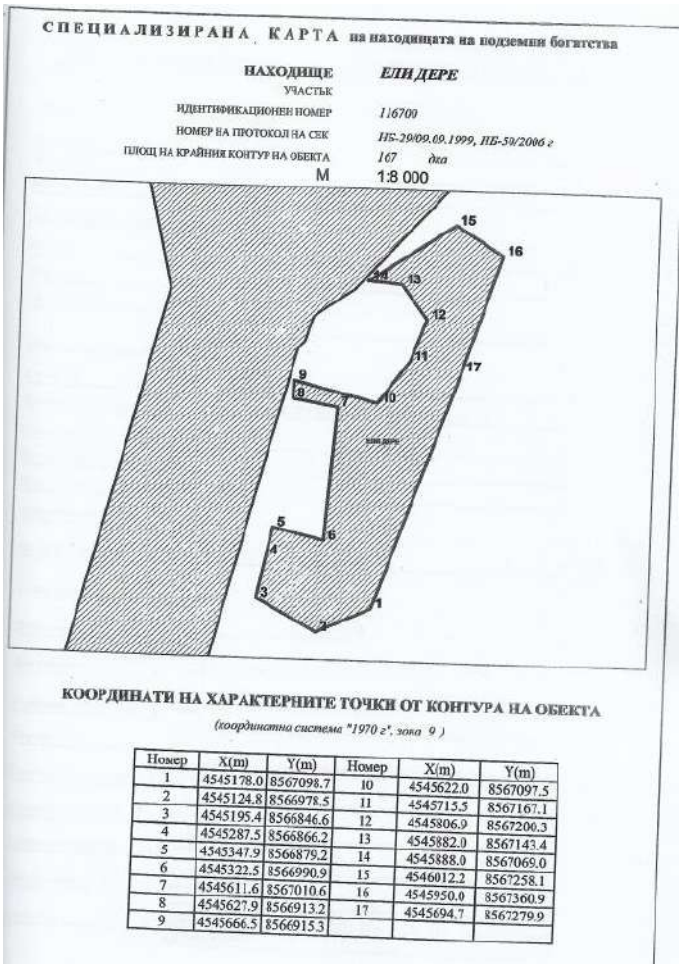

Номер	X(m)	Y(m)	Номер	X(m)	Y(m)
1	4545178.0	8567098.7	10	4545622.0	8567097.5
2	4545124.8	8566978.5	11	4545715.5	8567167.1
3	4545195.4	8566846.6	12	4545806.9	8567200.3
4	4545287.5	8566866.2	13	4545882.0	8567143.4
5	4545347.9	8566879.2	14	4545888.0	8567069.0
6	4545322.5	8566990.9	15	4546012.2	8567258.1
7	4545611.6	8567010.6	16	4545950.0	8567360.9
8	4545627.9	8566913.2	17	4545694.7	8567279.9
9	4545666.5	8566915.3			

Фиг.2. Схема и координатен регистър на находище „Ели дере“- 17 бр.точки (защрихованата площ отляво е мястото на старо находище „Ветрен дол“ с приключена експлоатация).

В резултат на извършвания добив в периода след утвърждаване на запасите и площта на находището, от 2006 г. до 01.06.2025 г. има нови иззети терени. Оставащите площи с неиззети запаси, които се предлагат в инвестиционното предложение за добив в 15-годишния срок за продължаване на концесията, са показани на фиг.3.

Фиг.3. Концесионен контур – червена линия и оставащи площи със запаси от находище „Ели дере“ – син фон (схемата е от КККР на землището на с. Ветрен дол и са отразени имотите, засегнати от концесията)

Размерът на тези неиззети терени е около 46 дка (0,05 км^2). В тях попадат имоти собственост на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД, за които е подадено Заявление в община Септември /*Приложение № 4*/ за разрешение изготвяне на ПУП, с цел промяна предназначението им от земеделски имоти в „Кариера за добив на строителни материали“. Към Приложение 4 е дадено и допълнително писмо с искане за предоставяне на Решение на ОбС-Септември. До момента няма издадено решение и отговор на писмото ни от общината. Останалите имоти ще бъдат закупени и за тях също ще се проведе процедура по промяна на предназначението им в община Септември и Министерството на земеделието и храните /МЗХ/. Всички засегнати имоти в площите предвидени за добив в срока на продължаване на концесията са дадени в таблицата към т.II.9.

Инвестиционното предложение за продължаване срока на концесия с 15 години предвижда производствената дейност на концесионера да продължи да се извършва само на територията на собствени имоти със сменено предназначение. Това е терена в югоизточната част на находището, като преработката на строителните материали ще се извършва както и до момента на Трошачно-миячна-сортировъчната инсталация /ТМСИ/, намираща се на промишлена площадка в имот № 10851.1.89. Последният е с начин на трайно ползване /НТП/ „За кариера за пясък, чакъл и глини за строителната керамика“ с площ 29999 кв. м, държавна частна собственост. В концесионната площ влиза и имот № 10851.3.69 – Територия, заета от води и водни обекти, държавна публична собственост с площ 41433 кв. м. Същият е използван като съоръжение за съхранение на стерилния отпадък след преработката в ТМСИ, утайник за събиране на отмитите глинести материали от баластрата, като след избистрянето, водата е преминавала през преливник и заустване в р. Чепинска. Цитираните два държавни имота са предоставени на концесионера за ползване с процедурата по приватизацията с концесионния договор.

Кариерата за извършване на добива през следващите 15 години ще е свързана, както и до сега, с промишлената площадка чрез вътрешнокариерен път, който излиза на асфалтов път. По съществуващия асфалтов път – общинска публична собственост, намиращ се непосредствено до западната граница на находището, с трасе около 2 км в северна посока, промишленият комплекс се свързва с републикански път № 8, който е част от старата автомагистрала София - Пловдив – фиг. 4.

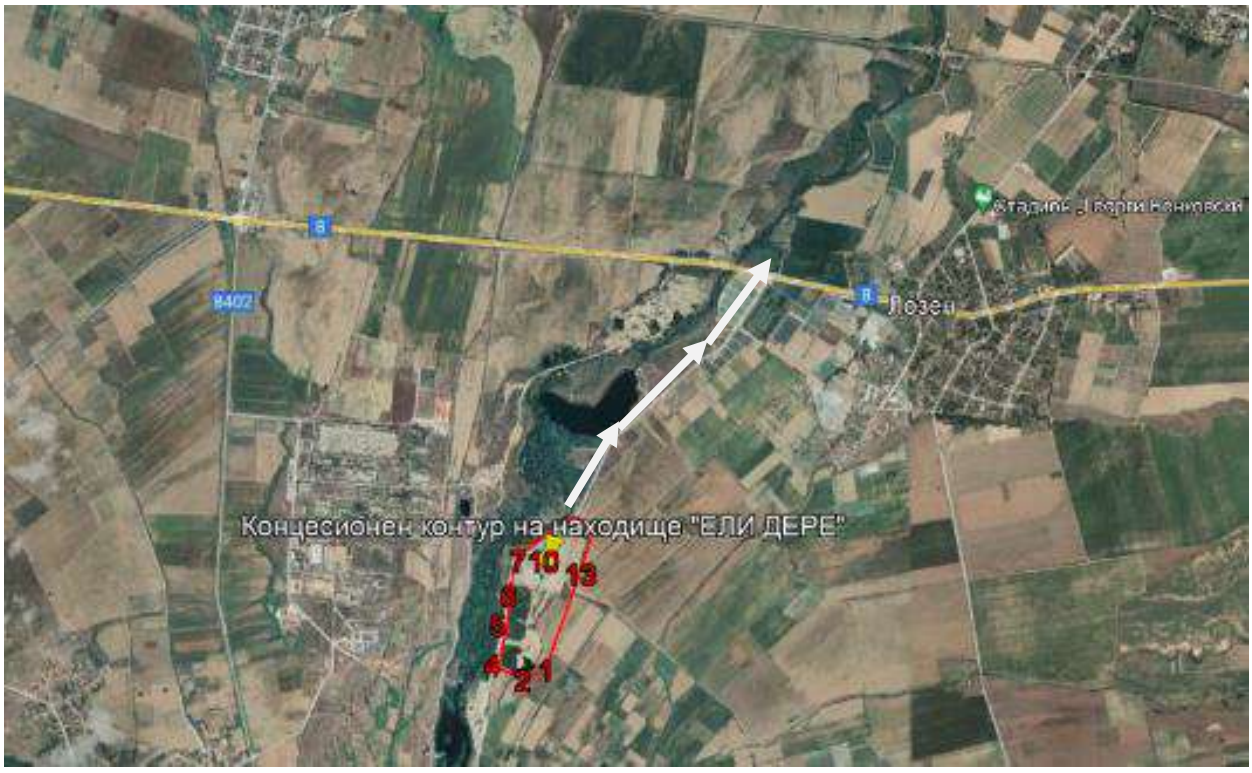

Фиг. 4. Концесионна площ «Ели дере» (червен контур) и път до републиканската пътна мрежа (бели стрелки), без преминаване през населени места

Процесът на добив включва следните дейности:

Минно-техническите условия са благоприятни за развитие на открити добивни работи. В периода на исканото удължаване на концесията ще се извършат първо **откривните дейности** в площите, които не са разкрити до сега. Ще се отстрани земнохумусният пласт с дебелина 0,50 м с булдозер, който прибутва и оформя отвал от югоизточния контур на находището.

Булдозерът прави две преминавани по 0.25 м, като отстъпва постепенно към вътрешността на находището при ширина на обработваните ивици от 16 м. Не се допуска излизане на долния ръб на отвала извън концесионния контур. Прилаганата схема на подготовка трябва да гарантира разкрити и готови за изземване запаси за минимум 6 месеца. В площта, определена за добив за срока на исканото удължаване има неразкрити запаси с обща площ около 46 дка, а очакваното количество от земнохумусна маса е в размер около 23500 м^3.

За условията на находище „Ели дере“ е избрана **технология на добив** с багер обратна лопата и изкопаване на баластрата до 6 м от повърхността, което е над нивото на подземните води. Багерът изкопава суровината и я натоварва на автосамосвал, който я транспортира до ТМСИ.

Разработването в дълбочина достига до изчерпване на доказаната полезна дебелина. Приетата кота долнище за запасите е 6 м от повърхността, т.е за цялото находище максималната дълбочина, която ще се достигне при добива е 6 м от терена, следваща неговата денивелация - фиг. 5.

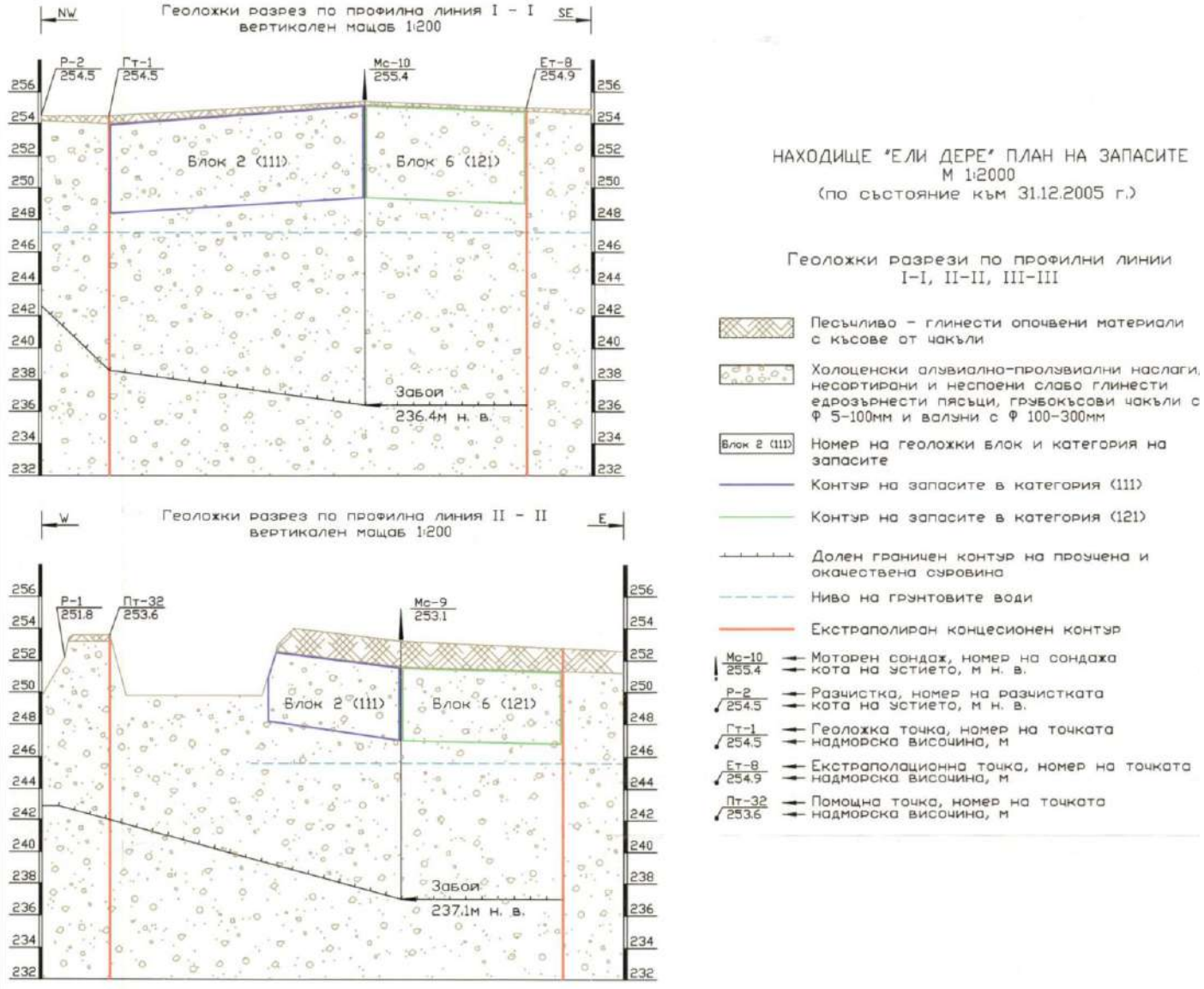

фиг. 5. Напречни геоложки разрези на находище „Ели дере“ с проучвателните сондажни изработки, показващ блоковете със запаси (Блок 2 и Блок 6) и нивото на грунтовите води под тях (синя пунктирана линия)

На горната фигура са показани напречните разрези на находището в площта, предвидена за добив в исканията 15 годишен срок за удължаване на концесията. Полезната дебелина на баластрата е показана под растера на покривните материали – песъчливо-глинести опочвени материали с късове от чакъли. В *Приложение № 5* е дадена схема на Плана на запасите по състояние към 31.12.2005 г., на която са показани профилните линии I - I и II – II, по които са изготвени дадените на фиг. 5 геоложки разрези.

Съгласно данните от прокараните сондажни изработки в периода на геоложките проучвания, извършени през 1989-1990 г., нивото на подземните грунтови води в района е на 6.0 до 8.0 м, средно около 7.0 м под земната повърхност. Нивото на водното огледало показва сезонни колебания слизайки обикновено под тази граница с посока и същевременно слаб наклон на водния отток на северозапад, което е обусловено от принадлежността на грунтовите води към речно-овражната система на основната отводнителна речна артерия – р. Чепинска, намираща се на запад от концесионната площ. Посоката на движение на подземните грунтови води е генерално от юг на север с коефициент на филтрация от 30 до 40 м в денонощие. В хода на експлоатационните работи през годините се наблюдава стабилизация на нивото на грунтовите води на дълбочина 8,0-8,5 м от теренната повърхност.

Предвидените за разработване площи са в т.н. „зона на аерация“ над нивото на подземните води и в отложенията, изграждащи незаливаемите тераси на кватернера, имащи алувиално-пролувиален произход. Експлоатационните дейности ще се осъществяват изцяло в горните части на незаливаемите тераси, без да се влиза в директен контакт с подземните води.

До добивния участък ще има достъп за колите, превозващи баластриерния материал по вътрешнокариерните временни пътища. Работата ще се върши в светлата част от деня – 8 часов работен ден, редовна смяна в работните дни от месеца.

Така избраната технология се е доказала през изминалите 20 години като напълно подходяща и рентабилна. Добитите количества от пясъци и чакъли (баластриерния материал) се преработват на трошачно-миячно-сортировъчната инсталация и се разделят на фракции. В инсталацията се работи в условията на мокро промиване на полезното изкопаемо. За промишлените нужди на ТМСИ е извършвано водовземане от повърхностен воден обект р. Чепинска. Издаденото от Басейнова дирекция ИБР Разрешително № 31190058/26.07.2017 г. е с изтекъл срок. Предвид изтеклият срок, след продължаване на концесионния договор с Министерството на енергетиката за 15 години, ще бъде подадено заявление за издаване на ново разрешение за водоползване, съгласно чл. 44, ал. 1 от Закона за водите, през удължения срок. След употреба водата се е отвеждала в утайник намиращ се в иззетите терени, с цел утаяване на глинесто-песъчливия материал. Използваният утайник/хвостохранилище в предишните периоди е запълнен и няма да се използва в бъдеще.

За събиране и съхранение на хвоста (глинестите утайки) е предвидена една оптимална и икономична система, при която се използват отработените пространства. При нея хвостът се отлага върху площите за рекултивация и впоследствие с малко средства и работи ще бъде разстлан равномерно по обработваемите площи.

Вода за обезпрашаване на пътя и добивния участък при необходимост през сухи периоди от годината ще се ползва чрез изпомпване от езеро образувано върху водоупорни глинести слоеве в отработени площи /*Приложение № 5 -Теренно-ситуационен план към юни 2025 г.*/.

Готовите фракции се съхраняват на депа до инсталацията, от които впоследствие се товарят на автосамосвали и след претегляне на съществуващия автокантар (ситуиран на територията на промилената площадка) се експедират до потребителите по пътя показан на фиг. 4.

Инвестиционното предложение предвижда преработване на суровината на съществуващата трошачно-миячно-сортировъчна инсталация /ТМСИ/. Тя е стационарна с производителност – 200 т/час и работи с ел. захранване. Електроснабдяване в концесионната площ се осъществява от един трафопост, съгласно договор с „Електрохолд Трейд“ ЕАД за присъединяване обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа на оператора „Електроразпределение Юг“ ЕАД. Присъединителната мощност за обекта е 600 kW. Основен консуматор се явява съществуващата система на ТМСИ-то. На промишлената площадка има ситуирани фургони, автокантар и химическа тоалетна.

За исканото удължаване на концесионния срок, не се предвижда промяна на досега прилаганата технология, както и не се предвижда промяна на производителностите. Предвижданията са средногодишният добив за следващите 15 години да бъде в размер на 16000 куб.м плътна маса.

В геоложко отношение находището се характеризира с прост строеж и е изградено от кватернерни алувиално-пролувиални наслаги. Последните са с холоценска възраст (Q_{4-5}), пластообразна субхоризонтална морфология и са представени от пясък, чакъл и валуни с разнообразен минерален и петрографски състав, в различни количествени съотношения. Трите основни гранулометрични разновидности са незакономерно разпределени както във вертикална, така и в хоризонтална посока в геометричния профил на находището. В преобладаващата си част материалът е добре заоблен, вследствие продължителната транспортна обработка. Чакълите и валуните по количества преобладават над пясъците. Късовият състав е представен от гнайси, амфиболити, шисти, пегматити, аплити, мрамори, гранити и други.

Характерно и за трите разновидности е, че те са повсеместно слабо до средно глинести. Сред общата продуктивна маса от пясък, чакъл и валуни се срещат единични неиздържани лещовидни глинести и песъчливо глинести прослойки с незначителна дебелина (10 - 30 см), които след промиването в ТМСИ са отстраняват като технологичен отпадък. Установеното количество на този отпадък за баластриерата е 11.6%. Баластрата е с обемно тегло 1. 98 т/м³ в масива, а относително тегло е 2. 62 т/м³.

Качествена показатели на материалите. Полезното изкопаемо - пясъци и чакъли от находище „Ели дере“ са окачествени по следните показатели:

А) В естествен (непромит) вид пясъкът се класифицира като “едрозърнест” със съдържание на “отмиваеми“ (глинести и праховидни) частици над допустимия норматив. Поради тази причина за ползването му при производството на обикновени бетони и строителни разтвори е необходима предварителната му обработка (промиване и пресяване).

Б) След обработка в ТСИ пясъкът от находището се класифицира като “среднозърнест”, а съдържанието на “отмиваеми” (глинести и праховидни) частици отговаря на БДС EN 12 620/НА. По този начин промишлено обработения пясък от находището е годен за ползване във всички групи и марки обикновени бетони и за всички марки смеси за пътни настилки по БДС EN 13043/НА.

В) Чакълът от находището в естествен вид не отговаря на съвременните изисквания по зърнометричен състав – 54,3 % от него е с размери над 40 мм, поради което е необходимо неговото преработване и промиване, с цел употреба в бетоновото производство.

Г) По показателите "дробимост" и "износване по Лос Анджелос", както и по всички останали показатели, след обработка му в ТМСИ чакълът е годен за влагане във всички групи и марки бетони.

По зърнометричен състав фракцията 0-5 мм е 43.30%, а фракцията 5-30 мм е 45,10%.

Районът на находище «Ели дере» се намира в западната периферия на Горнотракийската низина, в близост до северното подножие на Родопите и се отличава с равнинен и неразчленен релеф. В хипсометрично отношение концесионната площ се разполага между коти 245,1 и 254,4 м, т.е. общата вертикална денивелация на терена съставлява 9 – 10 м. По-високите топографски нива са в южните части на площта, а на-ниските са в северния й части. Наклонът на земната повърхност е плавен от юг-югозапад на север-североизток и е от порядъка на 1 м денивелация на 100 м.

Минни отпадъци. Материалите от откривката – земнохумусната маса ще се ситуира по югоизточна концесионна граница на находището. Предвижда се тя да се изземва селективно и да се депонира селективно. С тези материали ще се образува отвал/дига, която ще има ролята и на предпазна берма за терена извън концесията, а след изземването на полезното изкопаемо с тези материали ще се извършва рекултивацията на най-горния слой. С технологичния отпадък ще се запълват отработените в предходния концесионен срок пространства, като по този начин няма да се образуват депа за минни отпадъци.

Рекултивация ще се извърши на цялата концесионна площ. Предвижда се в краен контур добивните хоризонти да са в неработно устойчиво състояние, готови за последващите техническа и биологична рекултивация. Техническата рекултивация има за цел да подготви площите за последващата биологична рекултивация и да оформи ландшафтния изглед на терените съгласно изискванията на нормативните документи. Това ще се извършва чрез поетапно връщане на отпадъка от преработената суровина и откривката в отработените пространства. Поетапната рекултивация отговаря на „най-добрите практики" при откритото разработване.

След приключване на добивните работи ще се извърши демонтаж и извозване на всички съоръжения, машини и санитарно-битови фургони и помещения от района на концесионната площ, след което ще се пристъпи към стартиране на техническата рекултивация. Последната включва дейности по зачистване на дъното на баластриерата, обезопасяването на борда й, натоварване, извозването и разстилането на материалите от утайника на равномерен пласт по дъното на кариерата. Техническата рекултивация завършва с натоварването, транспорта и равномерно разстилане на материалите от земнохумусната откривка.

След приключване на техническата ще се пристъпи към биологичната рекултивация. Тя се състои в затревяване на дъното и откоса на баластриерата и залесяване с фиданки топола и бяла акация, които са естествената растителност в района. Предвижда се използването предимно на местни тревни и дървесни видове, като не се допуска внасянето на чужди за района инвазивни растителни видове. Целта на рекултивацията е да се подпомогнат естествените процеси на сукцесия на нарушените терени и възстановяването на растителната покривка. Тези дейности са разписани в сега действащия Цялостен проект за рекултивация.

След получаване на удължения период на концесията за добив от находището, ще бъдат изготвени и съгласувани нови Актуализирани Цялостен и годишен проект за експлоатация, Цялостен и годишен проект за рекултивация и План за управление на минните отпадъци, съгласно Закона за подземните богатства.

При реализация на инвестиционното предложение за продължаване срока на концесия с 15 години се предвижда трайно маркиране на добивните площи. Маркирането ще се извърши с GPS система за определяне на точки по границите на контура. Местоположението на знаците, определящи границите на контура, ще бъде определено от правоспособно лице по смисъла на чл. 17 на Закона за кадастъра и имотния регистър.

При добива и разработката на находището за удължаващия се 15 годишен срок не се налага изграждане на нова инфраструктура - пътна, ел. захранване, ВиК и др. Дейностите ще се осъществят при стриктно спазване на екологичното законодателство и опазване на компонентите на околната среда от замърсяване.

б) взаимовръзка и кумулиране с други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения;

Експлоатацията на находище „Ели дере" в предлагания 15-годишен срок за удължаване на концесията се предвижда с цел добив на оставащите запаси от баластриерен материал, необходим за строителните нужди в района и страната.

В района на находището, най-малко в обхват до 2 км от границите на концесионната площ няма и не са ни известни други подобни инвестиционни предложения, както и планове, програми и проекти, за които да са дадени разрешения за проучване на полезни изкопаеми или да са предоставени концесии за добив от Министерството на енергетиката. Няма дейности свързани с емитиране на емисии от фини прахови частици и азотни оксиди и шумова емисия в околната среда, поради което няма и процеси на кумулация.

Инвестиционното предложение не е във връзка с други утвърдени устройствени и застроителни планове.

в) използване на природни ресурси по време на строителството и експлоатацията на земните недра, почвите, водите и на биологичното разнообразие;

- Находище „Ели дере" е в многогодишна експлоатация и в срока за удължаване на концесията от 15 години се предвижда единствено да се извършва добив на баластра от неотработените пространства в югоизточните му части, в които има оставащи запаси в обем от 246,3 хил. $м^3$.

- Количеството на материалите от откривката за описаните площи е около 23500 $м^3$. Тези материали ще се избутват по югоизточния концесионен контур и с тях ще се образува депо във вид на берма, ограничаваща границите на концесията и предпазваща имотите извън тях. Покривните материали от песъчливи земнохумусните маси ще се бъдат връщани в иззетите пространства с цел тяхната рекултивация.

- Електроснабдяване в концесионната площ се осъществява от един трафопост, съгласно договор за присъединяване обекти на клиенти към електроразпределителната мрежа на „Електроразпределение Юг" ЕАД. Присъединителната мощност за обекта е 600 kW. Основен консуматор се явява съществуващата система на ТМСИ-то.

- Засегнатите почви в концесионната площ – 248.2 дка ще бъдат рекултивирани. Почвената покривка от иззетите в миналото площи е ситуирана по южната, западната и северната граница на концесионния контур и ще се използва за поетапна рекултивация на вече изчерпаните терени. Новата почвена покривка от югоизточната част на находището ще бъде ситуирана по същия начин по границата на тази част от концесионната площ и ще се използва за рекултивация, след изчерпването и в тях на полезното изкопаемо.

- Водата за питейни нужди на обекта се подсигурява от търговската мрежа с минерална/трапезна вода в бутилиран вид.

- Водата за промишлените нужди на ТМСИ ще се осигурява чрез водовземане от повърхностен воден обект р. Чепинска. Издаденото от Басейнова дирекция ИБР Разрешително № 31190058/26.07.2017 г. е с изтекъл срок, предвид което след продължаване на концесионния договор с Министерството на енергетиката за 15 години, ще бъде подадено заявление за издаване на ново разрешение за водоползване, съгласно чл. 44, ал. 1 от Закона за водите, през удължения срок. Необходимото количество вода целогодишно ще е до 16 л/сек и до 92160 м^3/годишно.

Вода за оросяване на пътищата и добивния участък, което ще се извършва в сухо и ветровито време за снижаване на праховите емисии, ще се ползва чрез изпомпване от езеро образувано върху водоупорни глинести слоеве в отработени площи. Водата ще се доставя с цистерна.

- Гориво за кариерната техника ще се доставя чрез мобилна автоцистерна с колонка в количество 5 тона, която периодично ще посещава обекта. Транспортът, който ще извозва добития материал, ще се зарежда с гориво на външна бензиностанция и ще се обслужва за ремонти и поддръжка извън обекта. На територията на ИП не се съхранява гориво.

- При техническата ликвидация и рекултивация на кариерата ще се използват горива и масла за поддръжка на техниката. За биологичната рекултивация - посадъчен материал от местни видове и минерални торове.

г) генериране на отпадъци - видове, количества и начин на третиране, и отпадъчни води;

По време на експлоатацията на находището, която е открит кариерен добив без използване на взривни вещества, ще се генерират следните видове отпадъци:

• Отпадъците от добивната дейност са покривния слой на находището, т.нар. разкривка от земнохумусен слой и изветрял и оглинен скален материал. За частта от находището, която ще се разработва през 15-годишния срок на продължаване на концесията, откривката от земнохумусния слой т. нар. външна откривка, която е със средна дебелина 50-52 см, количество е около 23500 м^3. Тя ще се депонира във вид на отвал/дига по югоизточната граница на концесионната площ. В края на срока на концесията, така полученото депо ще се използва при техническата и биологична рекултивация.

Глинестите прослойки в разреза на баластриерния материал, които са т.нар. вътрешна откривка, ще се използват за запълване на вече иззетите пространства. Същото ще се извършва и с технологичния отпадък, получен от промиването на пясъка и чакъла на трошачно-сортировъчната инсталация. Тези минни отпадъци ще бъдат използвани за обратен насип при етапната рекултивация на части от кариерния участък, на които вече е изчерпана полезната дебелина от баластриерната суровина.

Съгласно чл. 22б, ал. 6 от ЗПБ отработените пространства, образувани в резултат на подземен или открит добив на подземни богатства, в които минните отпадъци се връщат като запълващ материал, не са съоръжения за минни отпадъци. Кодът и наименованието на минните отпадъци съгласно приложение № 1 към Наредба № 2 от 2014 г. за класификация на отпадъците (ДВ, бр. 66 от 2014 г.) са както следва:

Код на отпадъка	Наименование на отпадъка
01	Отпадъци от проучване, минен добив, кариерен добив, физично и химично преработване на полезни изкопаеми
0101	Отпадъци от разкриване и добив на полезни изкопаеми
010102	Отпадъци от разкриване и добив на неметални полезни изкопаеми

Според степента на опасност и риска за околната среда съоръженията за депониране и съхранение на минни отпадъци, в съответствие с чл. 22б, ал. 4 от ЗПБ, са разграничени в две категории. Съоръжения „категория А” – съоръжения за минни отпадъци, който в резултат на непредвидени обстоятелства или лошо управление могат да станат причина за голяма авария и/или съдържат опасни отпадъци по ал. 1, т. 3 и опасни вещества или препарати над определен праг и съоръжения „категория Б” – всички останали съоръжения за минни отпадъци.

Минните отпадъци се класифицират съгласно чл. 12 от Наредбата за специфичните изисквания за управление на минните отпадъци. Минните отпадъци от находище „Ели дере” представляват земнохумусен материал, отнасящи се към т. нар. „незамърсена почва” и „неопасни неинертни отпадъци”.

Съгласно цитираните нормативни актове и заложените проектни решения, които ще се включат в Цялостния проект за разработване на неиззетите площи в югоизточните части на находище „Ели дере”, в резултат на експлоатацията през периода на удължаване на концесията с 15 години, ще бъде изградено само едно депо/насипище във вид на отвал/дига по контура на концесията, за период над 3 години - депо за незамърсени почви за добивния участък. Това е съоръжение за неопасни, неинертни отпадъци в категория „Б”.

Забележка: земнохумусният материал представлява почвен слой и съгласно чл.1, ал. 2 от Закона за почвите, почвите са национално богатство и в тази връзка те не са минен отпадък по смисъла на ЗПБ, но следва да се опазват и управляват с повишено внимание.

Земнохумусната откривка се събира селективно и се депонира селективно. Същата се използва за рекултивация на нарушените терени, като може да бъде проведена, както поетапна рекултивация, така и рекултивация след края на експлоатацията. При престой над 3 години е задължително да се направи консервационно затревяване на земнохумусното депо с цел да се опазят качествените характеристики на почвата.

Към искането за преценяване необходимостта от извършване на ОВОС е дадено *Приложение № 3* - „Предложение за план за управление на минните отпадъци при осъществяване на инвестиционно предложение: „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ .

 Твърди битови отпадъци. При време на експлоатацията на обекта се генерират битови отпадъци от жизнената дейност на работещите – водачи на добивна и транспортна техника и оператори. Отпадъците се събират в метален контейнери тип „Бобър” и предават за сепариране (отделяне на опаковки от хартия, метал, пластмаси с цел рециклиране, отделяне на биоразградими отпадъци с цел компостиране и намаляване на количеството на биоразградими отпадъци предназначени за депониране) в Регионална система за управление на отпадъци и депониране на остатъчните фракции на регламентирано депо за неопасни битови отпадъци, съвместно с битовите отпадъци от Общината.

Код съгласно класификацията на отпадъците, Наредба № 2 от 23.07.2014 г., МОСВ и МЗ: 20 03 01 – *смесени битови отпадъци*. Количество на отпадъка – до 0.350 кг/човек/ден.

 Моторни и хидравлични масла от минните и транспортни машини. Техниката, която ще бъде използвана при добивните работи – багер, булдозер, челен товарач и автосамосвали ще бъде обслужвана в специализирани сервизи, където ще бъдат събирани отпадъците от тази дейност. Отработените масла ще се събират и съхраняват разделно по кодове в затворени варели извън обекта. Ще се предават периодично на лицензиран оператор за рециклиране/обезвреждане. Количествата им са незначителни. Излезли от употреба гуми от кариерната техника ще се събират и предават на лицензиран оператор периодично.

 Излезли от употреба гуми от кариерната техника. Те ще се събират и ще се предават на лицензиран оператор периодично.

 Полиетиленови опаковки от торове в етапа на рекултивация. Ще се събират разделно в контейнери и ще се предават на лицензиран оператор за рециклиране.

 Не се предвижда отвеждане на отпадни води. Преработката на суровината изисква вода за промишлени нужди, но не се очаква генериране на отпадъчни води, защото след промиването на баластрата в ТМСИ, водата се отвежда в утайник, за да се избистри. Утайникът ще се намира във вече отработено пространство, а след избистрянето водата ще се използва отново, като оборотна вода.

Водата, която ще се използва за оросяване, при необходимост в сухи периоди, в които при движение на добивната и транспортна техника се запрашава работната площадка, е в количество съобразно конкретната обстановка. Тези води не формират отпадъчен воден поток, понеже с времето се изпаряват и се налага ново оросяване.

Добивът се извършва над подземните води в района, поради което такива не се формират и не се отвеждат в тях отпадъчни води.

 За санитарно-битовите нужди на работниците е поставена химическа тоалетна. Поради това няма да се генерират битово-фекални отпадъчни води. Обслужването на химическата тоалетна се извършва от специализирана лицензирана фирма, с която е сключен договор.

Опасни и неопасни отпадъци, които се очаква да се генерират по време на експлоатация и закриване и рекултивация на инвестиционното предложение

По време на експлоатация и закриване и рекултивация, на територията на находището и промишлената площадка/надземен комплекс не се съхраняват генерирани опасни и други неопасни отпадъци.

д) замърсяване и вредно въздействие; дискомфорт на околната среда;

Атмосферен въздух

Очаквани общи емисии на вредни вещества във въздуха по замърсители през периода на експлоатацията.

През периода на експлоатацията ще се извършват открити добивни работи, без използване на взривни вещества, и преработка на строителни материали – пясъци и чакъли.

Предвид характера на предвижданите производствени дейности, може да се очаква във въздуха около находището да бъдат емитирани замърсители, обусловени от следните дейности:

- булдозериране и насипни работи;
- товаро-разтоварни дейности;
- транспортиране на суровини и продукция;
- работа на двигателите с вътрешно горене на кариерната техника и транспортните средства;
- ветрова ерозия на кариерата.

При добива и транспортната дейност в концесионна площ „Ели дере" във въздуха ще се формират - прах и вредни емисии от изгорелите газове на механизацията и прахови емисии, отделени при насипните работи. Прахът, твърдите частици и продуктите от МПС ще се отлагат предимно в района на добива. Количеството на праховата фракция във въздуха се определя от много фактори, по-важните от които са: здравината на баластриерния материал, минералният им състав, работата на изкопните машини.

Транспортирането на крайния продукт ще се извършва по външен общински път, който е асфалтиран, преминава западно от находището и от там до републиканската пътна мрежа.

Въздействието върху качеството на приземния въздух ще бъде пряко върху атмосферния въздух, като концентрациите на $ФПЧ_{10}$ и NO_2, формирани в резултат на дейността в кариерата, ще бъдат под съответните норми на територията на цялата изследвана област. Това обуславя оценката на влияние – териториален обхват – малък локален, като ветровата циркулация е благоприятна за бързото възстановяване чистотата на въздуха. Степен на въздействие – незначително – локално, под нормите на ПДК, продължителност: краткотрайно до 2 часа; честота: непостоянна, само в работни дни; възстановителна способност: до 1 час след прекратяване на работния процес.

Очаквани общи емисии на вредни вещества във въздуха по замърсители през периода на закриване и рекултивация

През периода на закриване и рекултивация на кариерата се извършват дейности, свързани с насипване на земнохумусни материали за рекултивация, при което се генерират емисии на прах и други замърсители от отработените газове от ДВГ. При биологичната рекултивация, дейности като булдозериране, подравняване на почвената покривка, ще бъдат източници на емисии на прах в незначителни количества, тъй като материалите са с висока влажност. По отношение на въздуха дискомфорт на населението при извършване на дейностите по време на рекултивацията не се очакват.

Задължителни мерки: Те ще се изразяват в контрола за състоянието на механизацията, използване на модерни катализатори и EGR-и, ремонт и извършване на задължителните технически прегледи. Регулярно оросяване на работните площадки и технологичните пътища. Извозът на добитата суровина ще се извършва със закрит автосамосвал. В района на обекта и в близост до него няма организирани източници за замърсяване на атмосферния въздух.

Прогнозата за запрашеността и замърсяването на въздуха, извън периметъра на концесионната площ се очаква да бъде: локално като териториален обхват; незначително като степен на въздействие; в рамките на работния ден като продължителност. Те няма да натоварят допълнително околната и жизнена среда за местното население.

Рискови енергийни източници
Шум

Източници на шум в околната среда при реализация на инвестиционното предложение за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ са използваните машини и съоръжения (багер, булдозер, челен товарач, трошачно-миячна-сортировъчни инсталация и товарни автомобили) за извършване на специфичните, за този вид добив дейности - добив на суровината, транспортиране на суровина, преработвателна дейност, транспортиране на готови фракции. Използваната техника ще е разположена на работните площадки на находището, с изключение на товарния обслужващ транспорт за транспортиране на готовите фракции.

Нивата на шум (Leq dBA), излъчван от основните съоръжения, използвани в съвременната добивна практика на аналогични обекти са както следва: багер 80-98 dBA; челен товарач 83-97 dBA; булдозер 90-105 dBA; трошачно-сортировъчна инсталация 90-94 dBA (на 5 м от нея); автокантар 68-69 dBA; товарни автомобили 82-90 dBA.

Очаква се, еквивалентното ниво на шума, излъчване в околната среда от работещата техника на производствените площадки да бъде в граници 85-90 dBA.

Режимът на работа на обекта е дневен, едносменен, 8-часов. Предвижда се годишен добив и преработка на полезното изкопаемо да възлиза на 16000 кубични метри. Нивото на шума, излъчван от обслужващият транспорт зависи от неговият тип, товароподемност, скорост на движение, техническо състояние. Предвижда се използване на товарни автосамосвали МАН с обем на коша 10 $м^3$ и товароподемност 20 тона. Максималният брой курсове за транспортиране на готовата продукция в най-натоварените периоди от годината ще е до 30 броя/ден.

Обслужващият транспорт за транспортиране на добита суровина се извършва по вътрешнокариерни пътища, а на готовите фракции по съществуващ асфалтов път, свързващ обекта с републиканската пътна мрежа. Външният обслужващ път не преминава през населени места.

Изграждането на обекта няма да причини шумово наднормено натоварване на жизнената среда на жителите на селищата. Оценката на шума се прави чрез еквивалентното му ниво. То се определя на база статистически анализ на разпределението на шума в dbA по отношение на времето. Нивото на шума на разстояние 20 м от машините вече е значително по-ниско от ПДН. Не се очаква шумово въздействие на територията на съществуващата жилищна зона на селата от района, като най-близкото с. Ветрен дол отстои на 700 м.

При използване методиката на МОСВ за определяне на общата звукова мощност, излъчвана в околната среда и определяне нивото на шума в мястото на въздействие на 200 м от центъра на работната площадка, където са разположени машините и съоръженията, се очаква то да бъде под 40 dBA. С отдалечаване от района на площадката звуковото натоварване на околната среда ще намалява. Имайки предвид отдалечеността на населените места от района на разработката и нивото на шумовия фон в населените места и през деня и през нощта, не се очаква нарушение на комфорта на населението и не се очаква неблагоприятно влияние върху здравето на хората.

Прогнозата за натоварването на околното пространство, извън посочения периметър на находището се очаква да бъде: локално като териториален обхват; незначително като степен на въздействие; в рамките на работния ден като продължителност и без кумулативно въздействие.

Извън обекта интензивността на фактора шум няма да надвишава пределно-допустимите стойности, определени с *Наредба № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението*, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите (обн., ДВ, бр. 58 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 26 от 2019 г. и бр. 100 от 2021 г.):

Шум	**В жилищна зона**	**В промишлена зона**
ден dBA	**55**	**70**
нощ dBA	**45**	**70**

Вибрации

Използваната техника през двата етапа на реализация на ИП (експлоатация и рекултивация) не е източник на вибрации в околната среда. Вибрациите при работа с определени машини са фактор на работната среда и засягат работещите със съответните машини.

Лъчения

През двата етапа на реализация на ИП (експлоатация и рекултивация) използваната техника не е източник на йонизиращи и нейонизиращи лъчения.

Не се очакват рискове или дискомфорт, свързани с шум, вибрации и лъчения, за двата периода на реализация (експлоатация и рекултивация) на ИП предвид отдалечеността на концесионната площ от населените места в района.

Обща оценка – при спазване на бъдещите проектни решения за добив на пясъци и чакъли от находище „Ели дере" общото въздействие върху околната среда се оценява като ограничено в рамките на концесионната площ. Поради тази причина не се очакват замърсявания и дискомфорт на околната среда.

е) риск от големи аварии и/или бедствия, които са свързани с инвестиционното предложение;

Риск от големи аварии

В съответствие с § 1, т. 54а от Допълнителните разпоредби на ЗООС под „Голяма авария“ се разбира: възникване на голяма емисия, пожар или експлозия, която става в резултат на неконтролируеми събития в хода на операциите на всяко предприятие или съоръжение в обхвата на глава седма, раздел I от ЗООС, и която води до сериозна опасност за човешкото здраве и/или за околната среда, която опасност е непосредствена, забавена, вътре или вън от предприятието и включва едно или повече опасни вещества, класифицирани в една или повече от категориите на опасност, посочени в част 1 на приложение № 3 на ЗООС или поименно изброени в част 2 на Приложение № 3 на ЗООС.

При осъществяване на дейностите, предмет на инвестиционното предложение, в рамките на промишлената площадка и концесионната площ на находище „Ели дере” не се предвижда съхраняване на опасни химични вещества.

Дизелово гориво за добивната техника се доставя с мобилна автоцистерна (количество – 5 тона) с колонка за дизелово гориво. Автотранспортът се зарежда извън обекта.

Дизеловото гориво е под № 34 в) в част 2, колона 1 на Приложение № 3 на ЗООС и P5в и E2 от Част I на Приложение № 3 от ЗООС. Количество дизелово гориво в мобилната автоцистерна представлява 0.20 % от граничната стойност от 2500 тона (посочена в колона 2 на част 2 на Приложение № 3 от ЗООС) за класификация на предприятието с нисък рисков потенциал. Очакваното максимално налично количество на дизелово гориво на обекта (при зареждане на механизацията) е значително под праговите стойности за класификация на обекта като предприятие/съоръжение с нисък или висок рисков потенциал. Съответно, настоящето инвестиционно предложение за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ не попада в обхвата на глава седма, раздел I от ЗООС. Следва да се има предвид, че съгласно приложение № 5 на ЗООС голяма авария е, която включва опасни вещества в количества не по-малки от 5 на сто от пределните количества съгласно Приложение № 3 на ЗООС. Очакваното максимално налично количество на дизелово гориво на обекта е под 5% от праговите стойности, посочени в Приложение № 3 на ЗООС.

Съответно при експлоатация и при закриване и рекултивация на находище „Ели дере“, предмет на инвестиционното предложение, не съществува риск от големи аварии и/или бедствия.

Минерални масла за текуща поддръжка (доливане на масло, смяна на масло) на минната техника няма да се съхраняват на територията на обекта. Поддръжката, доливане/смяна на масло, се извършва като сервизно обслужване извън територията на концесионната площ, като само дребни ремонти и замени на оборудване се извършва на място от мобилна работилница. Класификация на маслата в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 [CLP] и Регламент (ЕС) 2015/830 (REACH Приложение II) - не се класифицират. На обекта не се съхраняват опасни отпадъци. Взривни вещества не се използват.

Предприятия с висок и нисък рисков потенциал в района на инвестиционното предложение: в съответствие с разпоредбите на чл. 104 от ЗООС, в близост до обекта няма разположени предприятия и/или съоръжения, класифицирани по реда на глава седма от ЗООС.

Бедствия

На територията на инвестиционното предложение за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“, като потенциални причини от възникване на бедствия от естествени обстоятелства могат да се посочат силни земетресения и наводнения.

Земетресения

Съгласно карта на Приложение № 5 към чл. 15, ал. 2 и чл. 106 от НАРЕДБА № РД-02-20-2 от 27 януари 2012 г. за проектиране на сгради и съоръжения в земетръсни райони - Карта за сеизмично райониране на Република България за период 1000 години, районът на ИП попада в район с вероятност от проява на земетръс с интензивност IX степен по скалата на МШК (Кс=0.27).

В *Приложение 5* към Искането за преценяване необходимостта от ОВОС е даден Хидроложки доклад с актуално геодезично замерване по бреговете на р. Чепинска, намиращи се успоредно на концесионната площ, както и хидравлични изследвания. Наводнения от приливни високи води на река Чепинска са изключени.

В района на находище „Ели дере“ няма основания за възникване на други естествени негативни природни явления - свлачища, срутища и т.н. поради отсъствие на предпоставки за тяхната проява.

При стриктно спазване на условията за труд и безопасност, рискът от инциденти е минимален. При разработването на находище «Ели дере» - предмет на ИП, ще се извършват следните дейности: открит добив на пясъци и чакъли, претрошаване, промиване и фракциониране на ТМСИ, транспортни дейности, изграждане на съоръжение за минни отпадъци – депо/дига за незамърсени почви и обратен насип в отработени пространства на технологичния отпадък. Всяка от тези дейности се характеризира със специфични рискове, които зависят и от етапа на ИП - експлоатация, закриване, рекултивация. Възможно е възникване на вредности, опасности и аварии:

Вредности

- токсични газове от двигателите на работещата механизация;
- прах при движение на транспортните средства и при товарно-разтоварни работи;
- шум и вибрации от работещата механизация.

Опасности

- опасност от падане на хора и машини от бордове/откоси;
- опасност от движещи се машини;
- опасност от въртящи се и движещи се части на машините;
- опасност от замърсяване и наводняване на пътищата;
- опасност при товарно-разтоварни и транспортни операции.

Съгласно изискванията на Закона за подземните богатства и Наредба за управление на минните отпадъци, при разработване на предложението за управление на минните отпадъци също е разработена част, в която са посочени мерки за предотвратяване и ограничаване на вредностите и опасностите, както и специфични изисквания за безопасност в условията на кариерните участъци:

Новопостъпващите работници и инженерно - технически персонал се запознават с - общите правила по БТ и специфичните изисквания за съответното работно място; използването на първичните средства за противопожарна защита; правилата за даване на долекарска помощ; принципа на действие и използване на лични предпазни средства и средствата за колективна защита.

Избор на технология, при която не се допуска струпване на машините в ограничени пространства и концентрацията на вредни газове;

Избор на ъгъл на работните стъпала и на генерален ъгъл на откоса на неработния борд на кариерата, при които е минимизирана опасността от обрушване.

Експлоатационните работи се провеждат само в присъствието на отговорно длъжностно лице.

- Преди започване на работа, всяко работно място трябва да бъде проверено. При констатиране нарушаване на правилата по ТБ не се допуска започване на работа.
- На работните места и по пътищата за интензивно придвижване на хора, на видно място се поставят предупредителни надписи по правилата за ТБ.
- Не се допускат на работа лица, употребили алкохол и други упойващи вещества. Забранени са консумацията на алкохолни напитки и упойващи вещества на работното място.
- Забранява се престоят на хора за отдих непосредствено до депото/дигата от откривни материали, както и в радиуса на действие на работещите машини.
- В случай на необходимост за извършване на ръчни работи по откоса на депото, задължително се устройва здрава площадка с ширина не по-малка от 1 м.
- Районът на обекта и подходите към него се обозначават с указателни, предупредителни и забранителни табели, разположени на подходящи разстояния и съобразени с характера и релефа на местността, както и с устойчивостта на бордовете.
- На подходящи места се поставят табели, забраняващи преминаването и престоя на външни лица и транспортни средства в района на обекта.
- Изграждането на насипища върху оводнени терени (блата, мочурища) и неустойчиви свлачищни участъци не се разрешава.
- Не се разрешава използването на технологии за насипване, които предизвикват свличания, опасни за обслужващия персонал, минните и транспортни машини и съоръженията.
- Инструкциите, с които се определя технологията на насипване и се осигурява безопасното водене на насипищните работи, се утвърждават от ръководителя на предприятието.
- Избутваната на депото разкривка се разстила и пробутва само при придвижване на техниката към ръба на откоса с лемежа напред.
- При извършване на работи по оформянето на депото се забранява навлизането на ходовата част на техниката на по-малко от 1,5 м от горния ръб на откоса на стъпалото и придвижването на заден ход към ръба на този откос.

Изисквания при работа с еднокофови багери.

В началото на всяка смяна в продължение на не по-малко от 30 (тридесет) минути се извършва подробен технически преглед на багера от багериста, който ще работи с него;

При товарене на автосамосвали с незащитени кабини, шофьорите излизат от кабината и изчакват натоварването извън обсега на багерната кофа;

При товаренето в транспортни средства, багерът се завърта към тях откъм страната на кабината на багериста;

При работа багеристът задължително използва личните предпазни средства и защитни каски. След завършването на смяната, ако през следващата смяна багерът няма да работи, той се изтегля от забоя на безопасно място, кофата се полага на повърхността на работната площадка, а вратите на багера се заключват.

Изисквания при работа с автосамосвали:

- Водачите на автосамосвали ежедневно, при започване на смяната, проверяват изправността на работата на спирачната и на кормилната система, на подемния механизъм и херметичността на гориво- и маслопроводите на двигателя;

- При експлоатацията, техническото обслужване и ремонтите на кариерните автосамосвали се спазват и изискванията на Закона за движение по пътищата, Правилника по безопасността на труда при експлоатацията, обслужването и ремонта на моторните превозни средства, Правилника по безопасността на труда за въздушните компресорни инсталации и уредби и Наредбата за устройство и безопасна експлоатация на съдове, работещи под налягане;

- Трасетата на кариерните автомобилни пътища се подбират с видимост на завоите най-малко 50 м;

При товарене на автосамосвалите с багери се спазват следните изисквания:

- Чакащият за товарене автосамосвал се намира извън границата на радиуса на действие на багерната кофа и тръгва към мястото само след разрешителен сигнал от багериста;

- При товаренето автосамосвалите са в границите на видимостта на багериста и с включено спирачно устройство;

- Кошът на автосамосвала или ремаркето се товари отстрани или отзад;

- Натовареният автосамосвал потегля от товарната площадка само след сигнал на багериста;

- При случаи на движение на автосамосвала на заден ход се подават многократно звукови сигнали;

-Ремонт и прегледи на автосамосвал и по време на товарене не се разрешава.

За всички работници и специалисти, работещи в кариерата, трябва да бъдат осигурени полагащите им се по предварително утвърден списък работно облекло, обувки и лични предпазни средства. Ръководителите не трябва да допускат на работа работници, които не са с полагащото им се работно облекло, обувки и предпазна маска.

Видове инструктажи.

Всички изисквания на правилниците за безопасна работа да бъдат доведени до знанието на персонала на кариерата и периодично да се опресняват знанията за тях. Организацията, обемът и периодичността на тази дейност се регламентира от Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. Необходимо е да бъдат посочени основните положения от нея. Тя е задължителна за всички предприятия, независимо от формата на собственост.

В цитираната наредба са регламентирани следните видове инструктажи: начален, на работното място, периодичен, ежедневен и извънреден. Всеки работодател с писмена заповед следва да определи вида на инструктажите и техния обем, продължителност, тематика и програми, както и длъжностните лица, които ще ги провеждат.

За вероятното възникване на аварии и тяхното предотвратяване, концесионера «Хидрострой-Сестримо» ЕООД е разработил „План за предотвратяване и ликвидиране на аварии", който е част от Цялостния проект. В новия актуализиран Цялостен проект за добив за периода на продължаване на концесионния договор за 15 години, ще бъде приложен също този план. Последният ще се прилага и към Годишните проекти за експлоатация на находището, като същите се съгласуват с компетентните органи.

Планът определя превантивните мероприятия и начинът на действие на персонала при възникване на бедствия и аварии на обекта по време на експлоатация, чрез предварително осигуряване на:

- Необходимите материали, техника и средства за ефективна дейност по предотвратяване на последствията от авариите;
- Подготовка на личния състав на обекта за действие;
- Управленията на действието на персонала;
- Заповед за въвеждане на плана в действие и информиране на застрашеното население.

ж) рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторите на жизнената среда по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за здравето.

Според § 1, т. 12. от Допълнителните разпоредби на Закона за здравето "*Факторите на жизнената среда" са: води, предназначени за питейно-битови нужди; води, предназначени за къпане; минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди; шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии; йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради; нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии; химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение; курортни ресурси; въздух*.

Води, предназначени за питейно-битови нужди

Подземни води

Концесионна площ „Ели дере" се намира в обхвата на подземно водно тяло **BG3G000000Q013-„Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина**" и разположеното под него подземно водно тяло **BG3G00000NQ018- „Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивски район**". Подземните водни тела са определени като зона за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите (ЗВ). В подземните водни тела има определени зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 3а от ЗВ. Концесионната площ на находище „Ели дере" попада в уязвимата зона за защита на водите включена в Раздел 3, точка 3.3.1 от ПУРБ на ИБР. *Концесионната площ на находище „Ели дере" не попада в границите на учредена СОЗ около водоизточници на подземни води и минерални води.*

Съгласно становище на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район"- гр. Пловдив с изх. № ПУ-01-1156(5)/19.02.2025 г. (предоставено към писмо на РИОСВ-Пазарджик с изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г.) – *Приложение № 1* - инвестиционното предложение е **допустимо** от гледна точка на ПУРБ и ПУРН на ИБР (2022 – 2027 г.) на ЗБР, Закона за водите и подзаконовите нормативни актове към него, **при спазване на следните условия:**

1. - Да не се допуска замърсяване на подземното и повърхностното водно тяло от дейностите по реализиране и експлатация на ИП.

2. - Да се направи характеристика на хидрогеоложките условия и фактори (на базата на извършени хидрогеоложки изследвания и представен в БД ИБР хидрогеоложки доклад), влияещи върху количеството и качеството на подземните води в района, за да се изясни влиянието на процеса на експлоатация на находище „Ели дере“ върху подземните води, по-конкретно върху водоизточниците на питейно-битово водоснабдяване на населените места в района на находището.

3. - Да се определят принадлежащите земи и крайбрежните заливаеми ивици на р. Чепинска, на база извършени актуални хидравлични изследвания и хидроложки изчисления, геодезическо заснемане от правоспособно лице, съгласно „Методика за определяне на принадлежащите земи и заливаемите ивици на реките в България“. След извършените изследвания следва, при необходимост границите на добивната площ в рамките на концесионна площ „Ели дере“ да бъде коригирана, като добивната площ не трябва да попада в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици.

4. - Да не се извършва добив на инертни материали на по-малко от 50 м от бреговете на реката

5. – При извършване на добивни дейности да не се разкриват подземните води на повърхността.

6. – Да се спазват забраните на чл. 134 и чл. 143 от ЗВ.

7. – Водовземането от р. Чепинска за оросяване да се извършва след наличие на издадено разрешително за водовземане съгласно чл. 44, ал. 1 от ЗВ.

8. – Отвеждане на отпадъчни води от площадката в р. Чепинска да се извършва след наличие на издадено разрешително за заустване в повърхностен воден обект, съгласно чл. 46, ал. 1, т. 3 от ЗВ.

9. – Опазване на питейните водоизточници в района на находището по отношение на количественото и качественото им състояние.

10. – Да не се допуска замърсяване в района на добивната площадка с гориво-смазочни материали от техническите средства и други замърсители.

11. – При наличие на битово-фекални води, следва за същите да се предвиди водоплътна изгребна яма отговаряща на техническите, санитарно-хигиенните и екологичните изисквания, съгласно Закона за устройството на територията (ЗУТ), като се осигури периодичното и почистване и извозване на отпадъчните води и утайки до регламентирано място от лица, притежаващи необходимите документи съгласно действащото законодателство или поставянето на химическа тоалетна.

12. – При реализацията на ИП да се има предвид писмото на Община Септември и становището на „ВиК услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик.

Анализът на рисковете за човешкото здраве поради неблагоприятно въздействие върху факторът *води, предназначени за питейно-битови* нужди и условията изисквани от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“- гр. Пловдив, показва следното:

По т. 1. – Не се допуска замърсяване на подземното водно тяло от ИП, тъй като добивът на полезното изкопаемо – баластра е до 6 м от повърхността на терена, което е над нивото на това тяло и при експлоатационните дейности няма контакт с подземни води. Замърсяване на повърхностното водно тяло – р. Чепинска не е допустимо, тъй като не се извършва добив в речното корито и няма контакт с повърхности води при осъществяване на дейностите по реализиране и експлоатация на ИП.

По т. 2. В *Приложение 4 към Искането* за преценка за ОВОС е даден хидрогеоложки доклад, в който е направена характеристика на хидрогеоложките условия и фактори, влияещи върху количеството и качеството на подземните води в района на ИП „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“, в който с експертното становище на инженер геолог-хидрогеолог Нейков е изяснено влиянието на процеса на експлоатация на находището върху подземните води и върху водоизточниците на питейно-битово водоснабдяване на населените места в района.

В приложения картен материал към доклада са отразени всички установени и описани в становището на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“- Пловдив /*Приложение № 1*/ водоизточници на подземни води за питейно-битово водоснабдяване в района, както следва:

- На около 2500 м северозападно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира ТК за обществено питейно-битово водоснабдяване, стопанисвано от „Водоснабдяване и канализация – в ликвидация“ ЕООД, гр. Пазарджик;

- На около 4720 м западно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намират КИ „Трънака 1“ и КИ „Трънака 3“ за обществено питейно-битово водоснабдяване, стопанисвано от „Водоснабдяване и канализационни услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик;

- На около 3820 м северозападно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира ТК за други цели и самостоятелно питейно-битово водоснабдяване, когато отнетата вода се ползва за питейно-битови цели, с титуляр „БДЖ-ПЪТНИЧЕСКИ ПРЕВОЗИ“ ЕООД;

- На около 4820 м североизточно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намират ТК1, ТК2 ТК3 с цел напояване на земеделски култури и за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване, с титуляр „ОРАНЖЕРИИ ГИМЕЛ“ АД;

- На около 4980 м югозападно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира КЕИ за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване, когато отнетата вода се ползва за пинейно-битови цели, с титуляр „ЕЛТРЕЙД“ ООД;

За описаните водовземни съоръжения няма учредена санитарно-охранителна зона, съгласно Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Всички описани по-горе **водоизточници без учредени санитарно-охранителни зони са на разстояние в радиус над 1000 м до концесионна площ „Ели дере**“. Спазени са мерките в *Приложение № 1 към Националния каталог от мерки за ПУРБ, в Списък на дейностите, забраните или ограниченията в зоните за защита на питейните води в частта за подземни води, към допълнителните дейности забранени, 2. В буферната зона в радиус 1000 м от водовземното съоръжение, когато няма определена СОЗ*, съотносими към ИП.

- На около 225 м западно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс II-ри и пояс III-ти на санитарно-охранителна зона (СОЗ) – подземни води, около ТК1, ТК2 и ТК3, за питейно-битово водоснабдяване на селата Варвара (ТК1 и ТК2) и Ветрен дол (ТК3), община Септември, област Пазарджик, учредена със Заповед № СОЗ-М-333/20.10.2017 г. издадена от Директора на БД ИБР;
- На около 320 м западно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс III-ти на СОЗ – подземни води, около тръбен кладенец в ПИ с идентификатор 10104.378.706 по КККР за землището на село Варвара, община Септември, област Пазарджик, за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване на „Цех за производство на метални изделия“, с възложител „ПФБ ПРЕСО ФОНДАЛ-БЪЛГАРИЯ“ ЕООД – село Варвара, учредена със Заповед № СОЗ-М-374/18.10.2019 г. издадена от Директора на БД ИБР.

Последните два цитирани водоизточника са най-близките до концесионна площ „Ели дере“, поради което са разгледани подробно в хидрогеоложкия доклад /*Приложение 4 към Искането*/. Към доклада са приложени екзекутивните чертежи на част от проучвателно-експлоатационните изработки – ТК2 – ПС „Лозен-Ковачево“; ТК3а – „Ветрен дол“ и ТК2 – „ПРЕСО ФОНДАЛ“. В конструкциите на изградените тръбни кладенци горния водоносен пласт е изолиран и не влияе на добиваните от тях подземни води в дълбочина, нито в количествено, нито в качествено отношение.

Трябва да се отбележи и местоположението на описаните две най-близки СОЗ на водоизточниците спрямо река Чепинска, която ги дели с ИП за находище „Ели дере“. Разположението им от двете страни на реката – от изток и от запад, предупределя дренирането на подземните води в нея да бъде в противоположни посоки, което обуславя и липсата на връзка помежду им.

Останалите описани водоизточници в становището на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ са:

- На около 2760 м източно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс III-ти на СОЗ – подземни води, около 2 броя сондажни кладенци ТК1а и ТК2б и шахтов кладенец ШК, в землището на село Паталеница, община Пазарджик, за питейно-битово водоснабдяване на село Паталеница, учредена със Заповед № СОЗ-М-336/26.10.2017 г. издадена от Директора на БД ИБР;
- На около 2854 м южно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс III-ти на СОЗ около експлоатационните водовземни съоръжения в находище „Варварски минерални бани“, учредена със Заповед № РД-677/24.11.2016 г. издадена от Министъра на околната среда и водите;

- На около 2400 м северно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс III-ти на СОЗ – подземни води, около два броя тръбни кладенци ТК-1 и ТК-2 на ПС „Лозен-Ковачево“, за питейно-битово водоснабдяване на селата Лозен и Ковачево, община Септември, област Пазарджик, учредена със Заповед № СОЗ-М-338/26.10.2017 г. издадена от Директора на БД ИБР;
- На около 2500 м северозападно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс II-ри и пояс III-ти на СОЗ – подземни води, около сондажен кладенец (СК1-ПС „Симеоновец-Семчиново“), в землището на село Симеоновец, община Септември, област Пазарджик за питейно-битово водоснабдяване на селата Симеоновец и Семчиново, учредена със Заповед № СОЗ-М-292/05.05.2015 г. издадена от Директора на БД ИБР;
- На около 2860 м северозападно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс III-ти на СОЗ – подземни води, около СК за самостоятелно питейно-битово водоснабдяване на „КОЛОВАГ“ АД, град Септември, област Пазарджик, учредена със Заповед № СОЗ-М-401/20.10.2021 г. издадена от Директора на БД ИБР;
- На около 4340 м южно от границата на концесионна площ „Ели дере“ се намира границата на пояс III-ти на СОЗ – подземни води, около сондажен кладенец СК-1, собственост на „Варварски минерални бани“ ЕООД за водоснабдяване на Хотел-ресторант и Спа център в УПИ I,II в кв. 9 по плана на Варварски минерални бани в землището на с. Варвара, община Септември, учредена със Заповед № СОЗ-М-243/15.08.2012 г. издадена от Директора на БД ИБР.

Последните изброени 6 броя водоизточника са на отдалечени разстояния и се намират в друга водосборна област от тази на концесионна площ „Ели дере“. Трябва да се отбележи и факта, че посочените водоизточници на находището на минерални води „Варварски минерални бани“ са на коти по-високо от около 50 метра над концесионната площ, с което се доказва и липсата на контакт с води *предназначени за къпане; минерални води, предназначени за пиене или за използване за профилактични, лечебни или за хигиенни нужди*.

Повърхностни води

В становището на Директора на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“– *Приложение № 1* е отбелязано, че по-голямата част от концесионната площ на находището и точката на заустването в р. Чепинска (в 15-годишния срок на продължаване на концесията няма да се извършва заустване в реката) попадат в границите на водосбора на повърхностно водно тяло **„Река Чепинска от нач. корекция до устие и р. Грохоча“ с код BG3MA900R184** и по-малка част от концесионната площ на находището и точката на водовземане попадат в границите на водосбора на повърхностно водно тяло „**Река Чепинска от кантон Долене до начало корекция“ с код BG3MA900R185**. Концесионната площ попада в границите на зона за защита на водите – чувствителна зона „Водосбор на р. Марица“ с код BGCSAR106 определена съгласно по чл. 119а, ал. 1, т. 3, буква „б“ от ЗВ, включена в Раздел 3, точка 3.3.2 на ПУРБ на ИБР. Концесионната площ не попада в границите на зона за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 1 (за повърхностни води), т. 2, т. 4 и т. 5, описана в Раздел 3, на ПУРБ на ИБР. *Концесионната площ не попада в границите на учредена СОЗ около водоизточници на повърхностни води*.

ИП се намира извън определените райони със значителен потенциален риск от наводнения в ИБР и не попада в зони, които могат да бъдат наводнени съобразно картите на районите под заплаха от наводнения, при сценариите, посочени в чл. 146е от Закона за водите.

По т. 3. На база актуално геодезическо заснемане са извършени хидроложки изследвания и хидравлични изчисления за определяне на принадлежащите земи и крайбрежните заливаеми ивици на р. Чепинска, докладът за които е даден в *Приложение 5 към Искане за преценка за ОВОС*. *В същото приложение е дадено и геодезичното заснемане от правоспособно лице.*

Площта, в която ще извършват експлоатационните дейности предвидени в ИП за исканото удължаване на концесионния срок от 15 години, се намира в крайните източни части на находището. Тези части най-отдалечени от реката, както и цялото находище, не попадат в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици, от което следва че не е необходимо да бъде коригирана границата на концесионна площ „Ели дере“.

По т.4. Няма да се извършва добив на инертни материали на по-малко от 50 м от бреговете на реката - *Приложение 5 към Искане за преценка за ОВОС.* Източните части на находището, в които ще се извършва добив за 15-годиния срок, са на значително по-голямо разстояние от 50 метра от бреговете на реката.

По т. 5. Добивните дейности в находището се извършват до 6 м от теренната повърхност, което е над нивото на подземните води и разкриването им на повърхността е изключено.

По т. 6. Съгласно забраните на чл. 134 от ЗВ в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата на р. Чепинска няма да се извършва складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на животновъдни ферми; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника; засаждането на трайни насаждения с плитка коренова система и изхвърлянето на отпадъци.

Съгласно забраните на чл. 143 от ЗВ с цел защита от вредното въздействие на водите, няма да бъде нарушавано естественото състояние на леглата, бреговете и крайбрежните заливаеми ивици на р. Чепинска; няма да се намалява проводимостта на речните легла на р. Чепинска, включително чрез баражи и прагове, без съответното разрешително; няма да се използват речните легла на р. Чепинска като депа за отпадъци, земни и скални маси; няма да се извършват строежи над покритите речни участъци на р. Чепинска; няма да се съхраняват или складират материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения.

По т. 7. За водовземане от р. Чепинска ще бъде подадено заявление до Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ за издаване на разрешително, съгласно чл. 44, ал. 1 от ЗВ.

По т. 8. За срока на продължавана на концесията с 15 години не се предвижда отвеждане на отпадъчни води от площадката в р. Чепинска. Отпадъчните води ще се събират в утайник разположен в отработените пространства на находище „Ели дере“. След утаяването на водата, същата може да се използва чрез изпомпване за оросяване при засушливи периоди от годината, а образуваните утайки/хвост ще се използват за рекултивиране на дъното на кариерата.

По т. 9. Питейните водоизточници в района на находището по отношение на количественото и качественото им състояние ще бъдат опазени, тъй като те не са засегнати от добивните дейности в находище „Ели дере“, както и от инвестиционното предложение за продължаване на концесионния срок с 15 години.

По т. 10. Няма да се извършва замърсяване в района на добивната площадка с горивосмазочни материали от техническите средства и други замърсители, за което са предвидени мерки за предотвратяването им и за събирането на опасните отпадъци.

По т. 11. На площадката на находище „Ели дере“ не се формират битово-фекални води, тъй като е поставена химическа тоалетна, обслужването на която се извършва чрез договор от специализирана фирма.

По т. 12. – За реализацията на ИП по отношение на писмото на Община Септември и становището на „ВиК услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик, имаме предвид следното:

- В становището на Директора на БД ИБР е отразено писмо от **кмета на община Септември** с изх. № 24-00-937-1/23.12.2024 г. *(Приложение № 1* – в това приложение има две писма от кмета на община Септември съответно с изх. №№ 32-00-143-4/23.12.2024 г. и 32-00143-5/27.12.2024 г.), че в обхвата на инвестиционното намерение на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД са налични съоръжения – водопровод и канал, които към момента се ползват по предназначение. Имотът, в чийто обхват попадат съоръженията е с идентификатор № 10851.1.84 по КККР на с. Ветрен дол, община Септември – вид собственост общинска публична.

Както е отразено и в становището на Директора на БД ИБР при справка в Кадастрално-административната информационна система към Агенция по геодезия, картография и кадастър се установява, че концесионна площ „Ели дере“ засяга поземлен имот 10851.1.84 с НТП – Напоителен канал и вид собственост общинска публична.

На фиг. 3 е дадена схема по КККР на землището на с. Ветрен дол, на която е показан с червена линия концесионния контур на находище „Ели дере“, както и със синя двойна линия напоителния канал в имот 10851.1.84. Успоредно на канала върви път в имот 10851.1.85 с НТП За селскостопански, горски, ведомствен път и вид собственост общинска публична. Наличие на водопровод липсва. Напоителният канал и пътят влизат в концесионния контур, но не са нарушени от досегашната експлоатационна дейност и няма да бъдат нарушени от ИП за продължаване на концесионния договор с 15 години. На същата фигура са показани на син фон оставащите площи със запаси от находището, където се предвижда да се извършва добивът в удължителния период на концесията и които не засягат посочените съоръжения.

В същия период в община Септември е приет проект за изменение на ОУП на общината, засягащ имоти 10851.1.84 и 10851.1.85, който на фиг. 3 е показан с червена щриховка. Проектът в КАИС е с нанесени номера и дати - 01.670740 от 04.12.2024 г.; 01-1008852 от 23.12.2025 г.; 01-18588 от 13.01.2026 г. На долната фигура 6 е дадена скицата предложение за промяна на ОУП, на която е отразена и част от концесионна площ „Ели дере“ с удебелен черен пунктир. За справка – Устройство на територията, Проект за изменение на ОУП на община Септември за имоти в землищата на с. Варвара, с. Лозен и с. Ветрен дол, линк: https://www.septemvri.bg/tsu/Proekt_izmenenie_OUP_090425.rar.

СКИЦА ПРЕДЛОЖЕНИЕ за изменение на ОУП на Община Септември за части от поземлени имоти с идентификатори 10851.1.473, 10851.1.221, 10851.1.84, 10851.1.85, 10851.3.72, 10851.1.219, 10851.3.71, 44083.18.145, 10851.2.225, 10851.2.23, 10851.5.417, 10851.17.402, 10851.17.193, 10851.17.223, 10851.17.173, 10851.17.175, 10851.17.560, 10851.17.414, 10851.17.415 в землище на с. Ветрен дол и с. Лозен, общ. Септември.
ВЪЗЛОЖИТЕЛ: Община Септември

Фиг. 6.

На горната фигура проектното трасе за промяна на ОУП на община Септември е дадено с тънка черна пунктирана линия, която е отразена в легендата. Тази линия преминава през концесионната площ на находище „Ели дере“, част от която е показана на картата, без да е даден знак за нея в легендата.

На фигурата е дадена и оранжева точка, попадаща в концесионната площ, също неотразена на легендата. Точката обозначава мястото на недвижима културна ценност/културно-исторически обект, за който ние се уведомяваме, чрез писмото от РИОСВ – Пазарджик, където е внесено писмо от кмета на община Септември с вх. № ПД-01-553-(9)/27.12.2024 г. (*Приложение № 1 – в това приложение са двете писма на кмета на община Септември, съответно с изх. №№ 32-00-143-4/23.12.2024 г. и 32-00143-5/27.12.2024 г.*). Видно от картата на фиг. 6 проектът на пътя при промяната на ОУП минава през този културно-исторически обект, за който сезират от общината, че попада в концесионната площ.

Според информацията от ОУП на община Септември културно-историческият обект е територия с **режим „Б**“. Съгласно Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, глава девета – Устройство на защитени територии за опазване на културното наследство (загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2022 г., в сила от 23.11.2022 Г.), чл. 32, ал. 2. Археологическите недвижими културни ценности, за които не са определени режими за опазване по реда на Закона за културното наследство, се опазват и устройват съобразно следните предварителни режимни изисквания за териториите им, определени със специализирани проучвания: т. 2. за територии с режим "Б" не са допустими изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система, с изключение на археологически проучвания и консервационно-реставрационни работи и плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м;

Цитираният културно-исторически обект/недвижима културна ценност с режим „Б“ попада в концесионната площ, но на терена на местоположението му не са извършвани изкопни работи до момента. За периода на искането продължаване на концесията с 15 години, каквото е инвестиционното предложение, също не се предвижда извършване на изкопни дейности.

- В становището **на „ВиК услуги“ ЕООД, гр. Пазарджик** с изх. № 1473/22.02.2021 г., издадено на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД е описана площадката на **находище „Ветрен дол“, разположено от двата бряга на р. Чепинска**. Към становището е дадена и схема на находището, което обаче е старо, изчерпано и с приключена експлоатация.

  На фиг.2. е показана схема и координатен регистър на находище „Ели дере“ с неговите 17 броя оконтурващи го точки. На същата фигура отляво е дадено в защрихована площ разположението на старото находище „Ветрен дол“. За по голяма яснота и по-добро разграничение на двете находища на долната фигура 7 също са показани двете находища, като тук на находище „Ветрен дол“ са показани 20 броя оконтурващи го точки, а от дясната му страна е дадено разположението на находище „Ели дере“, за което в случая е инвестиционното предложение.

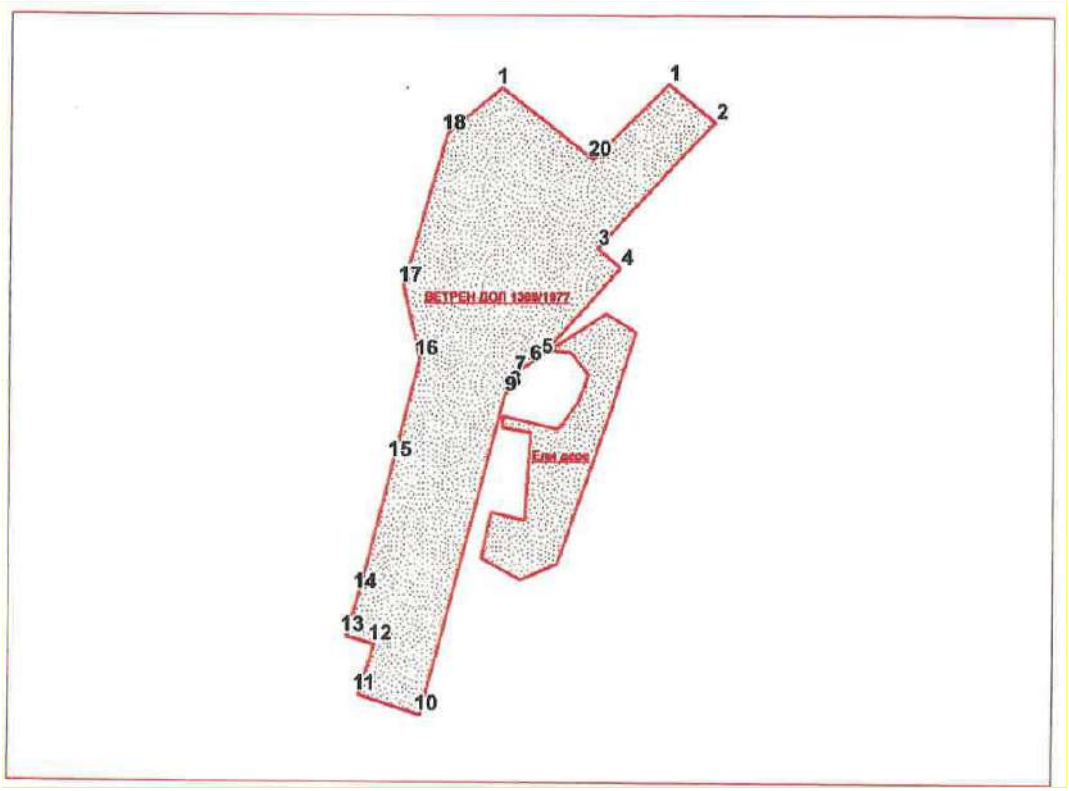

Фиг. 7.

Концесионната площ на находище „Ели дере“ е изцяло от източната страна на р. Чепинска, не засяга СОЗ пояси 1, 2 и 3 на ПС „Варвара – Ветрен дол“ и „ВиК услуги“ ЕООД гр. Пазарджик *няма основание да дава отрицателно становище за дейността на кариерата, за която се иска в настоящето инвестиционно предложение продължаване на концесионния срок с 15 години*.

Не се очаква реализирането на инвестиционното предложение да доведе до негативно въздействие върху водите в района и върху заложените цели за поддържане на тяхното добро състояние, при спазване разпоредбите на Закона за водите и условията, описани в становището на Директора на БД ИБР - Пловдив.

Шум и вибрации в жилищни, обществени сгради и урбанизирани територии

ТМСИ, автотранспортните средства и кариерната техника са източници на шумови емисии. Тяхното въздействие е съсредоточено в рамките на кариерното поле и непосредствената им територии, и около извозващите пътища. Подробно описание на шума и вибрациите от използваната техника е дадено в т.II.1.д). Разстоянията до най-близките селища са предпоставка за неразпространение на шумови емисии към околната среда. Не се очаква дискомфорт по отношение акустичната обстановка в близките жилищни зони.

Йонизиращи лъчения в жилищните, производствените и обществените сгради; нейонизиращи лъчения в жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии; химични фактори и биологични агенти в обектите с обществено предназначение.

Полезното изкопаемо и дейностите в обхвата на ИП не са източници на йонизиращи и нейонизиращи лъчения и не могат да засегнат по никакъв начин жилищните, производствените, обществените сгради и урбанизираните територии. Не са свързани с химични фактори и биологични агенти, които могат да засегнат обектите с обществено предназначение.

Опасните химични вещества и смеси, имащи отношение към дейността, са гориво за техниката и автотранспорта, минерални и хидравлични масла, и торове за рекултивационните работи. Те ще са експонирани в рамките на находището, ще присъстват в неголеми количества и рискът от изпускане към околната среда е нисък.

Курортни ресурси

Курортните ресурси в района на ИП са находища на минерални води. Предвид разстоянието до тях (фиг. 8), не са очаква дейностите по добив на баластриерни материали в срока от продължаване на концесия „Ели дере“ да окажат неблагоприятно влияние върху факторите на жизнената среда.

Въздух

Емисии на прах се очакват от разкривните, добивни и рекултивационни дейности, и на прахо-газови емисии от работата на автотранспорта и кариерната техника. Въздействието им е съсредоточено в рамките на кариерния участък и извозващите пътища. То е с малък обхват, периодично (само по време на работната смяна). Поради отдалечеността на селищните образувания (фиг. 8) и благоприятната посока на преобладаващите ветрове не се очаква пренос на прахови емисии към околните селища и влошаване на качеството на атмосферния въздух.

По отношение на въздуха, не се очаква дискомфорт за населението при извършване на добивните дейности и преработка на суровината. *Приземните концентрации в жилищните зони са много под определените норми за опазване на човешкото здраве*.

II.2. Местоположение на площадката, включително необходима площ за временни дейности по време на строителството.

Инвестиционното предложение е за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ с 15 години.

Находището се намира в пролувиалния конус на р. Чепинска, като релефът му е почти равнинен, със слаб наклон от 3 - 4^0 на север. В климатично отношение е на границата между района на Източна средна България и Севернородопския нископланински климатичен район. Средногодишната температура е около 11.5^0, а годишната сума на валежите е около 500-600 мм, като разпределението им има подчертано континентален характер. Снежната покривка не се задържа продължително време. От посочените климатични фактури се вижда, че зимата е мека, останалите сезони са топли и позволяват почти целогодишна работа на баластриерата.

Административно находище „Ели дере“ попада в землището на с. Ветрен дол, общ. Септември, област Пазарджик. Находището отстои на 700 м северно от с. Ветрен дол, на 1.38 км североизточно от с. Варвара, на 3.09 км източно от с. Симеоновец, на 1.33 км западно от с. Лозен и на 2.72 км югоизточно от общинския център гр. Септември – фиг. 8.

Находището е свързано с републиканската пътна мрежа по двукилометров общински път, който е асфалтиран и преминава по западната му граница.

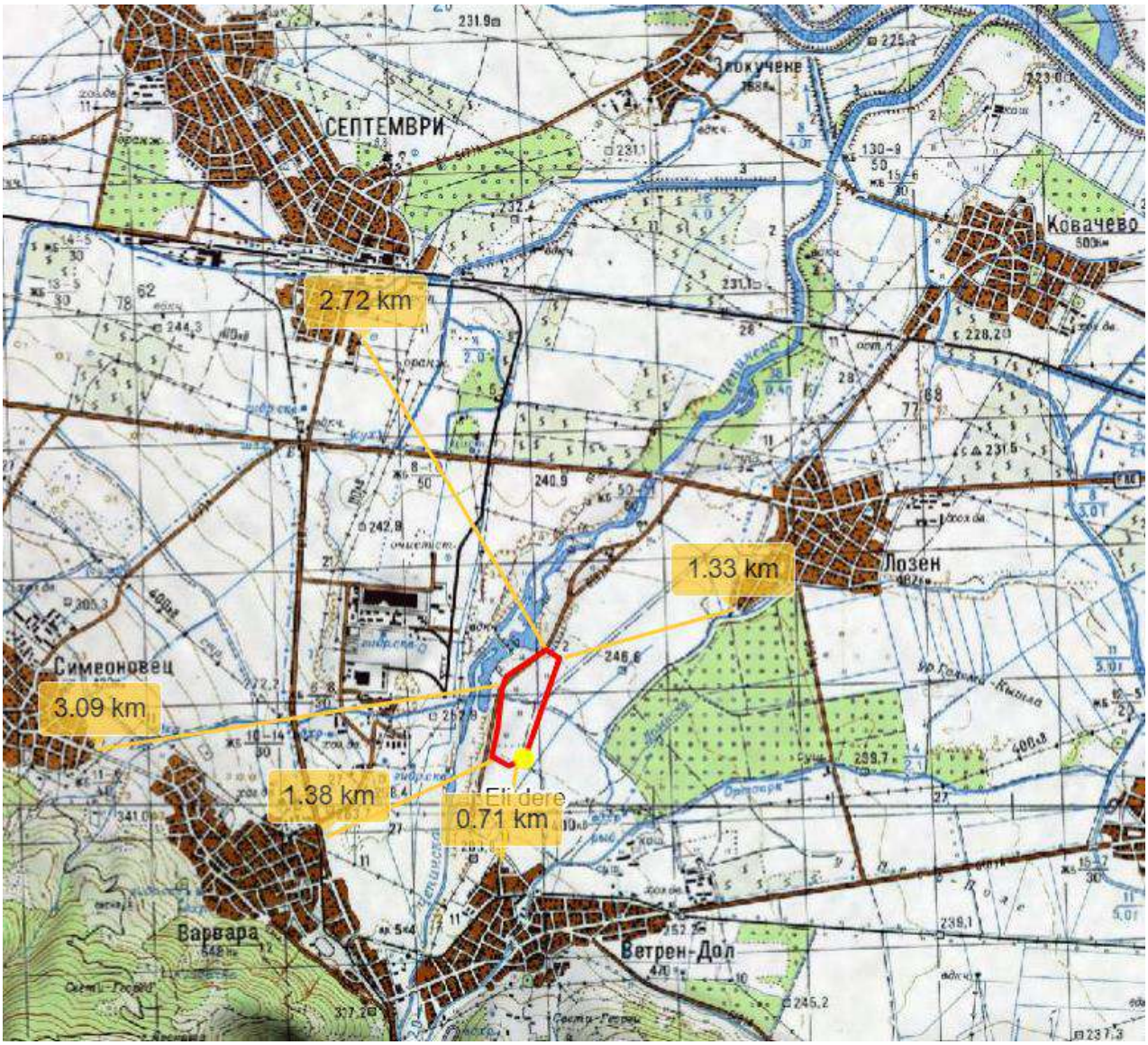

Фиг. 8. Местоположение на концесионната площ „Ели дере“ с отстоянията до най-близките населени места

На фигури 1 и 2 са показани схемите и координатните регистри на външните контури, както на концесионната площ, така и на находище „Ели дере“. Същите са дадени и в *Приложение № 6*.

На фиг. 3 е даден контурът на цялата концесионна площ и влизащите в него имоти по КККР на с. Ветрен дол. В схемата от кадастралната карта в сив цвят са показани имотите, в които е извършван добив в периода на концесионния договор от 2001 до 2025 г., а със син цвят площта предвидена за добив в настоящото инвестиционно предложение. По долу на фиг. 9 е дадена само частта с неотработените площи – 46 дка (0.05 км^2) от югоизточната част на находище „Ели дере“ с влизащите в тях имоти и техните идентификационни номера. ЕКАТТЕ на землището на с. Ветрен дол е 10851, масивът е означен в кръгче, и следва номера на имота. Списъкът на имотите, засегнати от тези части на находището е даден в таблицата към т. II.9.

Фиг. 9. Площ от находище „Ели дере“, в която ще се извършва добив в периода на инвестиционното предложение - продължаване на концесията с 15 години (син фон)

Инвестиционото предложение не предвижда строителство. Производствената дейност се обслужва от съществуваща площадка, ситуирана в концесионната площ, извън площта със запасите. Поставени са мобилни обекти за обслужване на територията – химическа тоалетна, фургон-канцелария, фургон за работници, фургон-контролен пункт за обслужване на мобилна везна, контейнери за битови отпадъци и др. На кариерата не се изгражда постоянна административно – битова база.

II.3. Описание на основните процеси (по проспектни данни), капацитет, включително на съоръженията, в които се очаква да са налични опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС.

Основните процеси, свързани с инвестиционното намерение за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ с 15 години, са добивни работи в обем от 16000 куб. метра годишно по открит безвзривен кариерен способ.

Добивът ще започне след получаване Решение по преценка за ОВОС или Решение за ОВОС от компетентния орган – РИОСВ – Пазарджик, продължаване на концесионния договор за добив от находището за 15 годишен срок, чрез сключване на допълнително споразумение с Министерството на енергетиката /МЕ/ и след съгласувани с МЕ и РИОСВ – Пазарджик, Цялостен работен проект за експлоатация, Цялостен проект за рекултивация и План за управление на минните отпадъци, съгласно Закона за подземните богатства /ЗПБ/.

Минно-техническите условия за експлоатация на находище „Ели дере“ са благоприятни за открита целогодишна работа. За срока на исканото удължаване на концесията не се очаква промяна в минно-техническите условия, а именно:

- площ на неотработени части от находището – 46 дка.
- средна мощност на баластрата – 6,0 м.
- средна мощност на стерилните прослойки – 0,40 м.
- средна мощност на откривката – 0,50 м.
- съотношение между откривката и полезно изкопаемо – 1:28,1.
- съотношение между стерилни прослойки и баластра 1:35,1.
- количество на запасите към 01.01.2026 г. – 246,3 хил.м³.
- обем на покривката на неотработени части от находището – 23500 м³.
- състав на баластрата – пясък – 36,3%, чакъл – 63, 7%.
- технологичен отпадък – 11, 6%.
- ниво на подземните води – 7 м под терена.

Система на разработване и схема на комплексна механизация

Системата на разработване е обвързана с начина на разкриване, минно–геоложките и минно–техническите условия на разработване на баластриерни строителни материали.

Откривни работи. Разкриване и подготовка на запасите за изземване в площта с неотработените части от находището.

Отстраняването на земнохумусния пласт за неотработените площи в срока на продължаване на концесията, които са със средна дебелина 0.50-0,52 м ще се извършва с булдозер Т170М, който ще прибутва и оформя дига около граничната югоизточна страна на находището. Булдозерът прави две преминавани по 0.25 м, като отстъпва постепенно към вътрешността на находището при ширина на обработваните ивици от 16 м. Отстраняване на глинести прослойки с дебелина 0.30 м и повече - те се изземват наведнъж с добивния багер. Тази технология, която се предлага за инвестиционното предложение, е възприета от началото на експлоатацията на находището и до момента, като са образувани диги от всички страни на отработените пространства на находището – фиг. 10.

Технологията за селективно събиране на земнохумусния пласт за условията на находище „Ели дере“ е:

- Чрез използване на булдозер се прибутва земнохумусния пласт перпендикулярно на контура на концесията.
- Прибутването продължава докато долния ръб на отвала достигне концесионния контур.
- Не се допуска излизане на долния ръб на отвала извън концесионния контур.

фиг. 10. Отработени площи с диги от земно-хумусни маси и неотработени площи от находище „Ели дере“ - в дясно.

В площта, определена за добив за срока на исканото удължаване има неразкрити запаси с обща площ около 46 дка, а очакваното количество от откривните материали е в размер на около 23500 м^3. След селективното събиране на земнохумусната откривка се образува отвал по протежение на концесионния контур, който условно е наречен съоръжение за минни отпадъци /СМО/. Тази откривка ще се използва за рекултивация на нарушените терени както поетапно, така и след края на експлоатацията. При престой над 3 години е задължително да се направи консервационно затревяване на земнохумусното депо с цел да се опазят качествените характеристики на почвата.

Изчисленията на производителността на булдозера са направени по следния формулен апарат:

- ***СМЕННА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ***

$$n_{см} = \frac{3600.T.V_б.r.K_и}{T_ц.K_р}, m^3 / см. \qquad V_{+}_{+} = \frac{L.н^2}{2.tg\varphi}, "3$$

L – дължина на лемежа, m; H – височина на лемежа по хордата, m.

tgφ – коефициент на триене скала в скала;

r – коефициент, отчитащ загубата на материала в процеса на преместване.

$r = 1 - \beta = L_{пр}$

Lпр – дължина на преместването, m. B – коефициент отчитащ наклона

$T_ц = t_1 + t_2 + t_3 + t_4, s$

t1 – време за загребване, s

$$t_1 = \frac{3.6 = V_б}{m.L.V_1}, s.$$

m – дълбочина на рязане,m; v1 – скорост на булдозера при I скорост.

t2 – време за преместване, s

$$t_2 = \frac{3{,}6.L_{пр}}{V_2}, s$$

v2 – скорост на булдозера при II скорост; t3 – време за връщане, s

$$t_3 = \frac{3{,}6.L_{вр}}{V_3}, s$$

Lвр – разстояние за връщане, м; v3 – скорост на булдозера при задна скорост

t4 – време за превключване на скорости, s

ДЕНОНОЩНА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ

$$П_{ден} = n.П_{см}, m^3 / ден.$$

ГОДИШНА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ

$$П_{год} = N.П_{см}, m^3 / год.$$

$$П'_{год} = \frac{N.П_{ден}}{S}, m^3 / год.$$

S – коефициент, отчитащ количеството материал, оставащ върху стъпалото след разтоварването на автосамосвалите (при работа на депо).

В долната таблица са дадени изчислените производителностите на булдозера.

№	Параметри	Мярка	Булдозер по откривка
1	Дължина на лемежа	м	3.40
2	Височина на лемежа	м	1.30
3	Скорост на движение на булдозера	км/час	3.00
4	Коефициент на разпръскване на материала (0.99-0.96)	Кп	0.97
5	Коефициент на разбухване	Кр	1.40
6	Коефициент на забоя, зависещ от наклона (по табл.)	Кз	0.60
7	Коеф на използваемост по време	Кв	0.70
8	Продължителност на работната смяна	часа	8.00
9	Ъгъл на откоса на земната маса пред лемежа (35-60), градус	а	45.00
10	Средно разстояние на прибутване	м	25.00
11	Обем на земно-хумусната откривка	$м^3$	1 568
12	Срок за работа по хоризонта	год	15
13	Брой работни дни в година	бр.	253.00
14	Брой работни смени в денонощие	бр.	1.00
15	Обем на коша на самосвала	$м^3$	15.00
16	Коефициент на неравномерност на самосвалите		1.20
17	Широчина на площадката заемана от един самосвал на насипището (20-50 м)	м	30.00
18	Брой работни смени в година	бр.	253.00
19	*Годишна производителност*	*$м^3$/год*	*105*
20	*Сменна производителност*	*м3/см*	*0*
21	*Часова производителност по откривка*	*м3/час*	*0*
22	Време на цикъла на булдозера	сек	60.00
23	Ъгъл на откоса на скалата пред лемежа, радиани	а	0.79
24	Обем на скалата преместван за един курс	м3	2.87
25	*Сменна производителност на булдозера*	*м3/см*	*401.30*
26	Брой на работещите булдозери	бр	1.00
Приема се в работа 1 бр. булдозер			

Предвид малкото количеството на откривката, може да се възприеме схема на кампанийно премахване на земнохумусната маса в рамките на една година, след което булдозера да започне да извършва поетапна техническа рекултивация на иззетите пространства в находище „Ели дере“.

Системи на разработване, параметри

Системата на разработване е, чрез прилагане на открит добив с директно изкопаване на баластрата на слоеве/ленти от по 10 м с багер с обратна лопата, работещ с гребане под нивото на стоене. В баластриерата е наличен верижен багер CASE 1288 с обем на кофата 1,5 $м^3$.

Багерът се движи по горната площадка на хоризонта, изкопава забоя до кота - 3 и - 6 м и товари баластрата на автосамосвала, който я транспортира да ТМСИ. Системата е показана на фиг. № 11. На долната фигура е отразен и първия етап – изземване на земнохумусния пласт от откривката, следва етап 2 – добив на първо стъпало до 3 метра и последен етап 3 – добив до 6 м дълбочина.

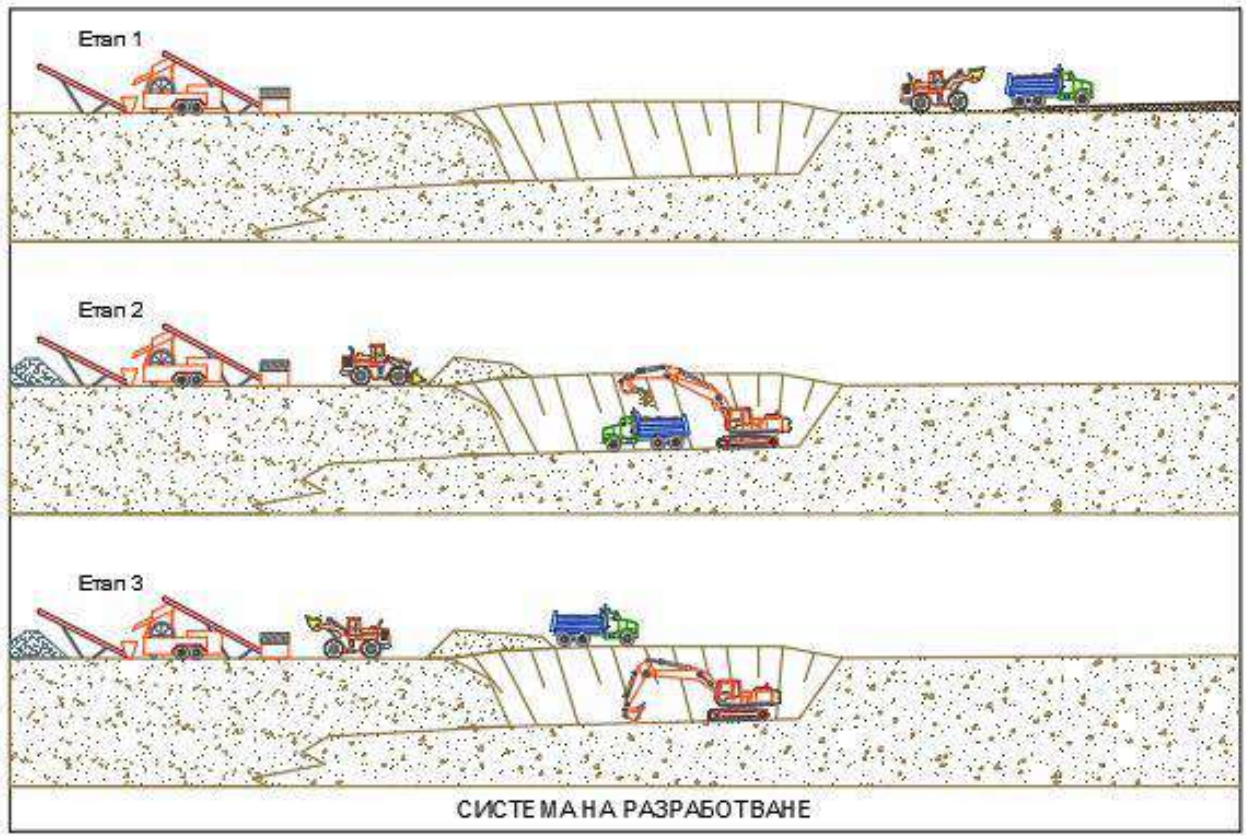

Фиг. 11. Последователност на етапите по откривните и добивните дейности

Към етап 3 на схематата е отразено и транспортирането, насипването и системата на ТМСИ. Достъпът до котлована се осъществява по временна траншея с ширина 5 м и дължина 25 м.

В участъка в който се е добивала баластра предишни години, материалът е със сравнително слаба спойка. Това състояние е позволявало товарене на баластрата с челен товарач колесен SD LG 958 при от пълната височина на забоя с H = 6 м.

Експлоатационната производителност на багера при условията на баластриерата е установена на 1000 м³ за работна смяна, а експлоатационната производителност на челния товарач, е установена на 800 м³ за работна смяна.

При разработването на лентите се оформя работен борд с наклон на откоса от 60°, който при сухо състояние на баластрата е достатъчно стабилен. Определянето на необходимия брой машини за добивните работи е в зависимост от необходимите количества за задоволяване на собствените нужди и тези на външни клиенти с предварителна заявка.

За искания срок на продължаване на концесията се предвижда да се изкопават по 16000 м^3 баластра годишно. На тази база и използвайки формулният апарат, разписан по-долу са изчислени и производителностите и необходимия брой багери.

- *ТЕХНИЧЕСКА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ*

$$Q_{техн} = \frac{3600.E.K_н^I}{T_{цб}.K_р}, m^3 / h$$

Е – геометрична вместимост на кофата, m^3

$K_н^I$ – преизчислен коефициент на напълване на кофата

Тцб – продължителност на работния цикъл на багера, s

Кр – коефициент на разбухване на минната маса

- *ЧАСОВА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ*

$$Q_ч = Q_{техн}.K_{пи}, m^3 / h$$

$$K_{пи} = \frac{T_{нат}}{T_{нат} + T_{см}}$$

Тнат – време за натоварване на транспортните средства, мин.

Тсм – време за подмяна на транспортните средства, мин.

$$T_{нат} = \frac{T_ц.n^{III}}{60}, \min .$$

n^{III} – брой кофи за натоварване на един автосамосвал – закръглената по-малка стойност от n^I и n^{II}

n^I – брой кофи за натоварване на автосамосвал при удовлетворяване на условието по товароподемност:

$$n^I = \frac{P.K_р}{E.K_н.\gamma}, бр.$$

n^{II} – брой кофи за натоварване на автосамосвал при удовлетворяване на условието за вместимост:

$$n^{II} = \frac{V}{E.K_н.K_у}, бр.$$

Р – товароподемност на автосамосвала, t

V – обем на коша на автосамосвала, m^3

γ - обемно тегло на материала, m^3/t

Ку – коефициент на уплътняване на материала в коша

След приемане на n^{III} се преизчислява К^н на багера (по израза за n^I или n^{II}) и по-нататъшните изчисления продължават с него.

$$K_н^I = \frac{P.K_р}{E.n^{III}.\gamma}$$

$$K_н^I = \frac{V}{E.n^{III}.K_у}$$

- *СМЕННА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ*

$$Q_{см} = T.Q_ч.K_{иб}, m^3 / см.$$

Т – продължителност на смяната, часа.

$К_{иб}$ – коефициент на използване на багера по време. В този коефициент са включени времена за: подготвително-заключителни операции, за почивка и лични нужди, за спомагателни операции, за технологични прекъсвания, както и коефициенти на експлоатационна надеждност и за синхронизация на товаро-транспортния процес.

ДЕНОНОЩНА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ

$Q_{ден} = n.Q_{см}, m^3 / ден.$

n – брой смени в денонощие, бр.

- *ГОДИШНА ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ*

$Q_{год} = N.Q_{ден}, m^3 / год.$

N – брой работни дни в годината, бр.

В **Error! Reference source not found.** таблица са показани изчислените производствените параметри на багера, както и необходимия брой багери, които да се справят с производствената програма.

№	Параметри	Означение	обратна лопата
1	Обем на кофата, м3		1.50
2	Теоретичен цикъл на багера	сек	47.00
3	Коефициент на напълване на кофата		0.75
4	Коефициент на разбухване в кофата		1.35
5	Коеф на използваемост по време		0.75
6	Продължителност на работната смяна	часа	8.00
7	Брой на почивните дни в год	бр	104.00
8	Брой на официалните празници в год	бр	8.00
9	Брой дни за ремонт на багера в година	бр	15.00
10	Брой дни за преместване на багера на нови заходки в година	бр	8.00
11	Брой работни смени в денонощие	бр	1.00
12	Годишна производителност на кариерата	м3	47 368
13	Теоретична производителност	м3/час	114.89
14	Техническа производителност	м3/час	63.83
15	Сменна производителност	м3/см	382.98
16	Брой работни дни в година за багера	бр	230.00
17	Брои на работните смени в година за багера	бр	230.00
18	Годишна производителност на багера	м3/год	88 085.11
19	Необходим брой багери	бр	0.81

Наличният багер има значителна производителност, която покрива изцяло нуждите на производствената програма за искания срок на продължаване на концесия „Ели дере“.

Разпределението на добивните работи за производствена година е представено в долната таблица:

№	Тримесечие	Производителност, $м^3$
1	I-во	4000
2	II-ро	4000
3	III-то	4000
4	IV-то	4000
	Общо	**16000**

Планирането на тримесечните обеми от годишната производителност е съобразено с търсенето на продукцията в съответните сезони.

Техника и технология на преработката на речната баластра

Добитите количества баластриерни материали (пясък, филц и чакъл) ще се реализират чрез преработката им в ТМСИ, състояща се от челюсна и вертикална роторна трошачки и ситова инсталация. Техническата производителност на ТМСИ е 200 тона/час. Съгласно машинно-технологичната схема на ТМСИ, баластрата се претрошава, промива и пресява с оглед постигане на изискваните качества по Евронормите с фракции на пясъка и чакъла за производство на бетонни и асфалтобетонни смеси.

Инсталацията се използва за производство на фракции за асфалтобетонни смеси без промиване и технологично е свързана с челюсната трошачка. Така се преработват и оползотворяват и най-големите валуни. Преработката на добитата баластра се извършва в следната схема – фиг. 12:

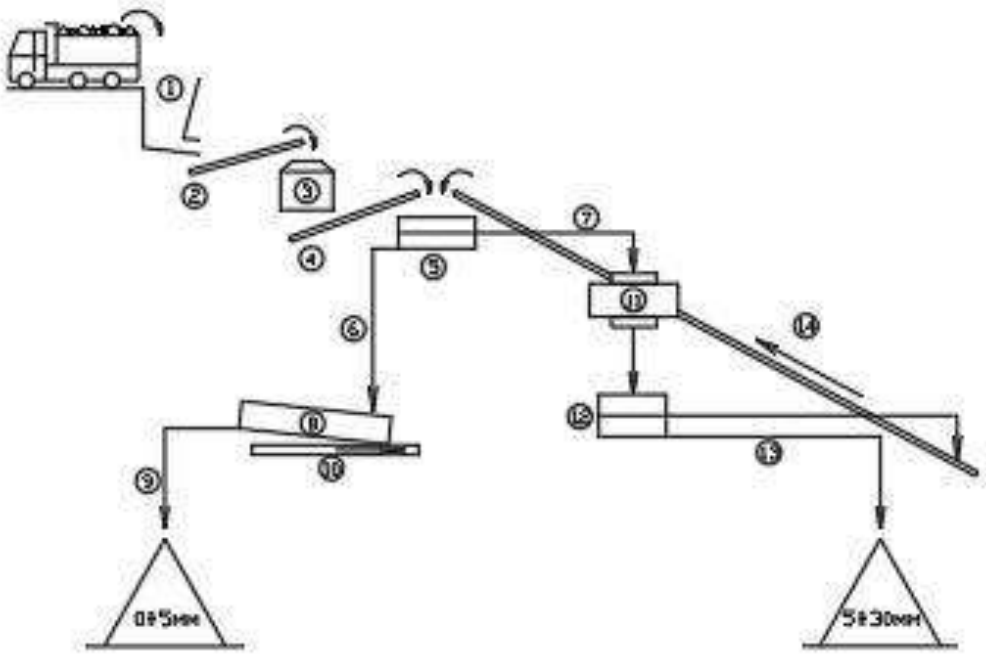

1. Входящ бункер /питател/
2. Гъвеколентов транспортьор
3. Челюстна трошачка
4. Гъвеколентов транспортьор
5. Устройство за промиване и пресяване на суровината
6. Гъвеколентов транспортьор отвеждащ пясъка в шнеково устройство
7. Гъвеколентов транспортьор отвеждащ чакъла в конусна трошачка
8. Шнеково устройство за промиване на пясъка
9. Гъвеколентов транспортьор отвеждащ пясъка в депо /промит/
10. Улей отвеждащ технологичния отпадък в хвост-басейн
11. Конусна трошачка
12. Ситово устройство за разделяне на фракция под и над 30 мм
13. Гъвеколентов транспортьор отвеждащ фракция 5÷30 мм на депо
14. Гъвеколентов транспортьор отвеждащ фракция над 30 мм за ново трошене

Фиг. 12.

- входящ бункер (питател) – приема баластрата за преработка;
- гуменолентов транспортьор – подава баластрата от питателя в челюстната трошачка;
- трошене на материала;
- гуменолентов транспортьор – за подаване на претрошената баластра в миещо устройство;
- миещо устройство – чрез него баластрата и най-вече зърната с размери над 5 мм се промиват и отделят чрез сито от пясъка /фракция от 5 мм/ ;
- гуменолентови транспортьори – първият отвежда фракция от 5 мм в шнеково миещо устройство. Вторият отвежда фракция над 5 мм в конусна трошачка;
- шнеково миещо устройство – фракцията под 5 мм изцяло се промива и обработва до краен продукт, който да притежава стандартни качествени показатели;
- гуменолентов транспортьор – извежда промитата фракция 0–5 мм (пясък) от технологичната линия и я насипва в депо;
- улей (метален тръбопровод) – отвежда комплексния технологичен отпадък в изграденото хвостохранилище за утаяване и обезводняване;
- втори гуменолентов транспортьор, след основното миещо устройство – отвежда зърната с размери над 50 мм в конусна трошачка за второ трошене;
- конусна трошачка – чрез нея се извършва второ трошене на баластрата;
- сито – с размери на отворите до 30 мм; разположено е след конусната трошачка и пропуска само стандартна по размер фракция 5–30 мм. Под ситото гуменолентов транспортьор извежда фракцията 5–30 мм на депо;
- обратен гуменолентов транспортьор – връща обратно зърната с размери нас 30 мм за второ претрошаване в конусната трошачка;

При така описаната последователност технологичната линия на ТМСИ работи в условията на затворен цикъл на обработка на материала с размери над 30 мм, двукратно миене на пясъка и отворен цикъл на работа за фракциите 0–5 мм и 5–30 мм – фиг. 13.

фиг. 13. Промишлена площадка с ТМСИ.

След цялостното изземване на баластрата от определения добивен участък ще се извърши проектната техническа и биологическа рекултивация.

Технологичен транспорт на баластрата

Транспортът на добитата баластра се изпълнява от два броя автосамосвали МАН с обем на коша 10,0 м³ и товароподемност 20 тона. Производителността на автосамосвалите е установена при реалните условия в баластриерата и съставлява повече от 200 м³ на смяна.

Това е напълно достатъчно за изпълнение на производствената програма по добива на баластра, както и при откривни работи за извозване на откривката. Средното разстояние от добивния участък до ТМСИ е 200 м. Движението на автосамосвалите се извършва по технологичен път с твърда настилка на платното от асфалтобетон, общинска публична собственост. По същия път се осъществява връзката на ТМСИ с републиканката мрежа и се извозва готовата продукция към потребителите. В най-натоварения период на работа на кариерата, максималният брой на автотранспортните средства е до 30 броя на ден, като пътят не преминава през населени места.

За опазване стабилността на пътя е предвидена предпазна берма с ширина 5 м в частта, където запасите граничат с пътя. Тези запаси, разположени северозападно от пътя остават като неизвекаеми.

Добивна техника и технически средства.

Добивът на баластрата се изпълнява от **“Хидрострой – Сестримо” ЕООД**, със собствена налична техника - хидравличен багер верижен CASE 1288 и чрез автосамосвали МАН ще се транспортира до ТМСИ за извършване на съответната преработка.

Приснемането на откривката се извършва от Булдозер Т – 170, а товаренето от Челен товарач колесен SD LG 958.

В долната таблица са показани основните технологични машини.

№ по ред	Вид машини	Модел на машината	Брой	Наличност	Състояние
1	Багер	CASE 1288	1	наличен	добро
2	Автосамосвал	М А Н	2	наличен	добро
3	Булдозер	Т – 170 М	1	наличен	добро
4	Фадрома	SD LG 958	1	наличен	добро
5	Водоноска	ЗИЛ 130	1	наличен	добро
6	ТМСИ	ТЕРЕКС	1	наличен	добро
7	Водни помпи		2	наличен	добро
8	Трошачки конусни		1	наличен	добро
9	Трошачки челюстни		1	наличен	добро

Организация на труда, производството и управлението

Зи извършване на проектираните дейности в ИП ще е необходим следния персонал:

Булдозерист – 1 бр.
Багерист – 1 бр.
Шофьор – 1 бр.
Оператор ТМСИ – 1 бр.
Началник кариера - 1 бр.
Общо: - 5 бр.

Предвид малката производителност, част от персонала може да комбинира някой от длъжностите при спазване на правилата за безопасност на труда и съответните правоспособност за работа с определените машини.

Рекултивационни работи

Основната концепция на рекултивацията е възстановяване на факторите на околна среда в района на баластриерата до степен най-близка до състоянието им преди стартиране на експлоатацията. Рекултивацията може да се извършва и поетапно в процеса на добив да се запълват вече отработените пространства, в които е иззета полезната дебелина от находището. Поетапната рекултивация отговаря на „най-добрите практики“ при откритото разработване.

След приключване на добивните работи се предвиждат следните мероприятия:

Демонтаж и извозване на всички съоръжения, машини и санитарно-битови фургони и помещения от района на концесионната площ. След като бъдат премахнати всички обекти свързани с добивните и преработващи дейности се пристъпва към стартиране на техническата рекултивация.

Същата включва дейности по зачистване на дъното на баластриерата, обезопасяване на борда й, натоварването, извозването и разстилането на материалите от утайника на равномерен пласт по дъното на кариерата и ще завършат с натоварването, транспорта и равномерно разстилане на материалите от земно-хумусната откривка.

Основните дейности при техническата рекултивацията са:

- оформяне на откоса на борда с ъгъл 40°;
- разстилане и подравняване на материалите от откривката по площта на откоса и дъното на баластриерата, които се използват за техническа рекултивация на отработените пространства. Очаква се да се получи равномерен пласт от почвено-земен материал подходящ за използване на площите като пасища и горски земи. След насипване на двата слоя материали се постига слой с дебелина 0,6 м при разбухнало състояние, и след слягане дебелина 0,5 м.

След приключване на техническата рекултивация се пристъпва към биологическата. Тя се състои в затревяване на дъното и откоса на баластриерата и залесяване на дъното с фиданки топола и бяла акация.

Дейностите са разписани в досега действащия Цялостен проект за рекултивация. След подписване на Допълнително споразумение с Министъра на енергетиката за продължаване срока на концесията с 15 години, същият ще бъде актуализиран.

На фигури 14.1 и 14.2 са показани план и профил на част от находището след края на биологическата рекултивация.

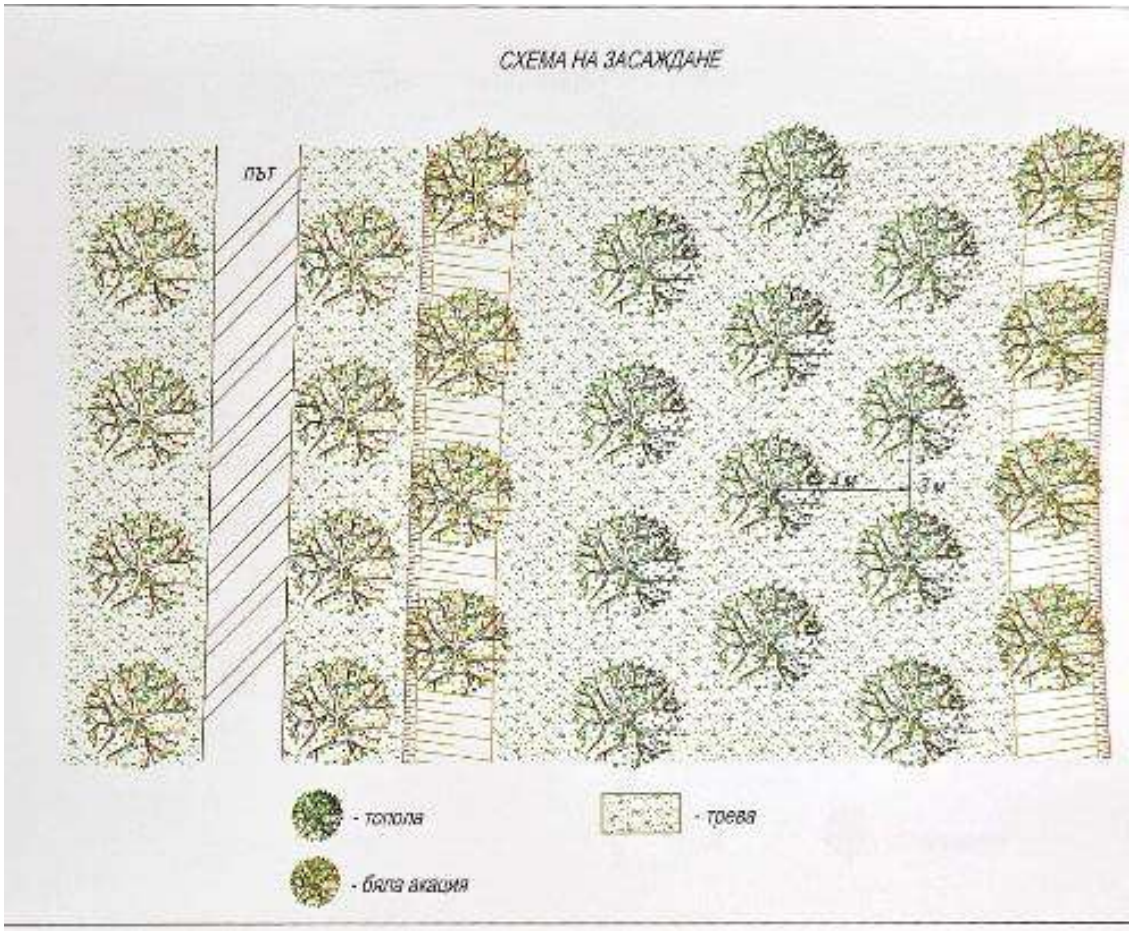

фиг. 14.1. Схема на затревяване и залесяване в план

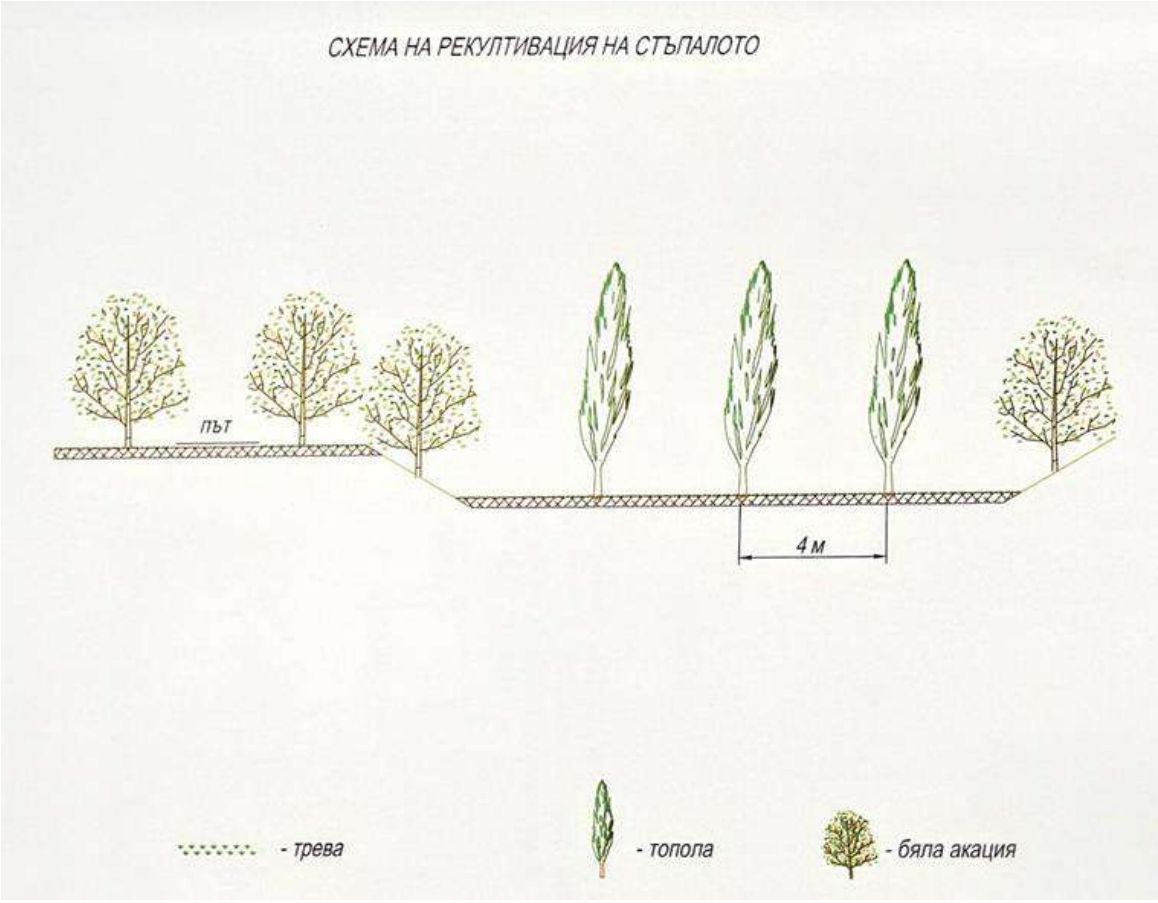

фиг. 14.2. Схема на затревяване и залесяване в профил

Биологичната рекултивация ще се извършва циклично при подходящо време през годината, обикновено през ранна пролет. Предвижда се използването предимно на местни тревни и дървесни видове, като не се допуска внасянето на чужди за района инвазивни растителни видове. Целта на рекултивацията в случая е не толкова напълно да се възстанови облика на територията, което е практически невъзможно в близък времеви план, а по-скоро да се подпомогнат естествените процеси на сукцесия на нарушените терени и самовъзстановяването на растителната покривка.

Налични опасни вещества от приложение № 3 към ЗООС.

При експлоатацията на находището за добив и преработка на подземни богатства – строителни материали – пясъци и чакъли, се използва дизелово гориво за кариерната техника.

Дизеловото гориво може да бъде причислено към най-близката категория на опасност от колона 1 на част 2 на *Приложение № 3 от ЗООС*, а именно: при експлоатация на находището в рамките на концесионната площ не се предвижда съхранение на дизелово гориво за кариерната техника. Дизелово гориво за добивната техника и мобилната ТСИ ще се доставя с мобилна автоцистерна (количество – 5 тона) с колонка за дизелово гориво. Автотранспортът се зарежда извън обекта.

Дизеловото гориво е под № 34 в) в част 2, колона 1 на приложение № 3 на ЗООС и Р 5в и Е2 от Част I на приложение № 3 от ЗООС. Количество дизелово гориво представлява 0.20 % от граничната стойност от 2500 тона (посочена в колона 2 на част 2 на приложение № 3 от ЗООС) за класификация на предприятието с нисък рисков потенциал. Очакваното максимално налично количество на дизелово гориво на обекта (при зареждане на механизацията) е значително под праговите стойности за класификация на обекта като предприятие/съоръжение с нисък или висок рисков потенциал.

Минерални масла за текуща поддръжка (доливане на масло, смяна на масло) на минната техника няма да се съхраняват на територията на обекта. Обслужването за доливане/смяна на масло, ще се извършва в сервиз на инвеститора. Класификация на маслата в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 [CLP] и Регламент (ЕС) 2015/830 (REACH Приложение II) - не се класифицират. На обекта не се съхраняват опасни отпадъци.

II.4. Схема на нова или промяна на съществуваща пътна инфраструктура.

При реализация на инвестиционното предложение за продължаване на концесионния договор за находище „Ели дере“ с 15-годишен срок няма да се променя съществуващата пътна инфраструктура в района. Транспортирането на готовите фракции се извършва по вътрешнокариерни пътища към автокантар, от промишлената площадка/надземен комплекс към съществуващ външен асфалтов път, свързващ обекта с републиканската пътна мрежа път Външният път не преминава през населени места. Транспортната схема е дадена на фигура 4.

Няма необходимост от други, свързани с основния предмет, спомагателни или поддържащи дейности, в т.ч. необходимост от изграждане на нова техническа и инженерна инфраструктура пътища/улици, електропроводи и др.

II.5. Програма за дейностите, включително за строителство, експлоатация и фазите на закриване, възстановяване и последващо използване.

По Решение № 770 от 28.09.2004 г. на Министерски съвет на Република България (обн. ДВ бр.89/2004 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството сключва с фирма "Хидрострой – Сестримо" ЕООД, гр. Пловдив - Договор за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – пясък и чакъл от на находище "ЕЛИ ДЕРЕ", община Септември, със срок 10 години, считано от 01.06.2000 г. С Акт № 613/08.02.2001 година на МРРБ находището се удостоверява за „ИЗКЛЮЧИТЕЛНА ДЪРЖАВНА СОБСТВЕНОСТ".

След изтичане на срока на 01.06.2010 г., на основание чл. 3, ал. 2 от Договора е подписано Допълнително споразумение № 2 от 27.10.2010 година, с който срокът на концесията се удължава с 15 години, съответно до 01.06.2025 година.

Предвид изтичане срока на концесионния договор, съгласно ал.2, чл. 3 от глава III на същия „Срока на концесията може да бъде продължен по съгласие на страните по този договор при условията на чл. 3 от Закона за концесиите и разпоредбите на Закона за подземните богатства.", концесионерът "Хидрострой – Сестримо" ЕООД, гр. Пловдив е изготвил необходимите документи и подал заявление в Министерството на енергетиката за удължаване на срока на концесионния договор с още 15 години с вх. № Е-26-Х-143/30.05.2024 г. /*Приложение 2*/.

Инвестиционното предложение *„Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере", с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*" е във връзка с подаденото в Министерството на енергетиката Заявление за продължаване на концесионния срок с 15 (петнадесет) години.

Целта на удължителния период на концесията е да бъдат иззети оставащите количества доказани запаси, заведени в Националния Баланс на Република България от неотработените площи на находище „Ели дере".

Съгласно Протокол на МЕ /*Приложение 3*/ и дадените запаси в Таблица 1, оставащото количество на запасите, представляващи подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства (ЗПБ) – строителни материали – пясъци и чакъли, изключителна държавна собственост, е 246,3 хил.$м^{3.}$. Средната обемна плътност на строителните материали от находище „Ели дере" е 1.8 g/cm^3.

За изпълнение на добивни дейности в находището следва да се извърши преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС от компетентния орган РИОСВ-Пазарджик, в съответствие с изискванията на *Приложение 2 към чл. 6 на НУРИОВОС*. След Решение по преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС (при положителен резултат) се преминава към подписване на Допълнително споразумение с Министерството на енергетиката за реализация на инвестиционното предложение (експлоатация през следващите 15 години и закриване и рекултивация на находището).

Инвестиционното предложение предвижда откривни работи, необходими за подготовката на добива в неотработените площи в югоизточната част на находището.

За осигуряване логистиката на работа се използва съществуващата промишлената площадка, където са създадени условия за временен отдих и са разположени обслужващи помещения и автомобилна везна за мерене на готовата продукция.

Определената концесионна площ е с общ размер 248.2 дка, като в нея е площта на находището - 167,3 дка. В югоизточната част от находището има неотработените площи, за които е ИП за продължаване на срока на концесията с 15 години в размер на 46 дка – фиг 15.

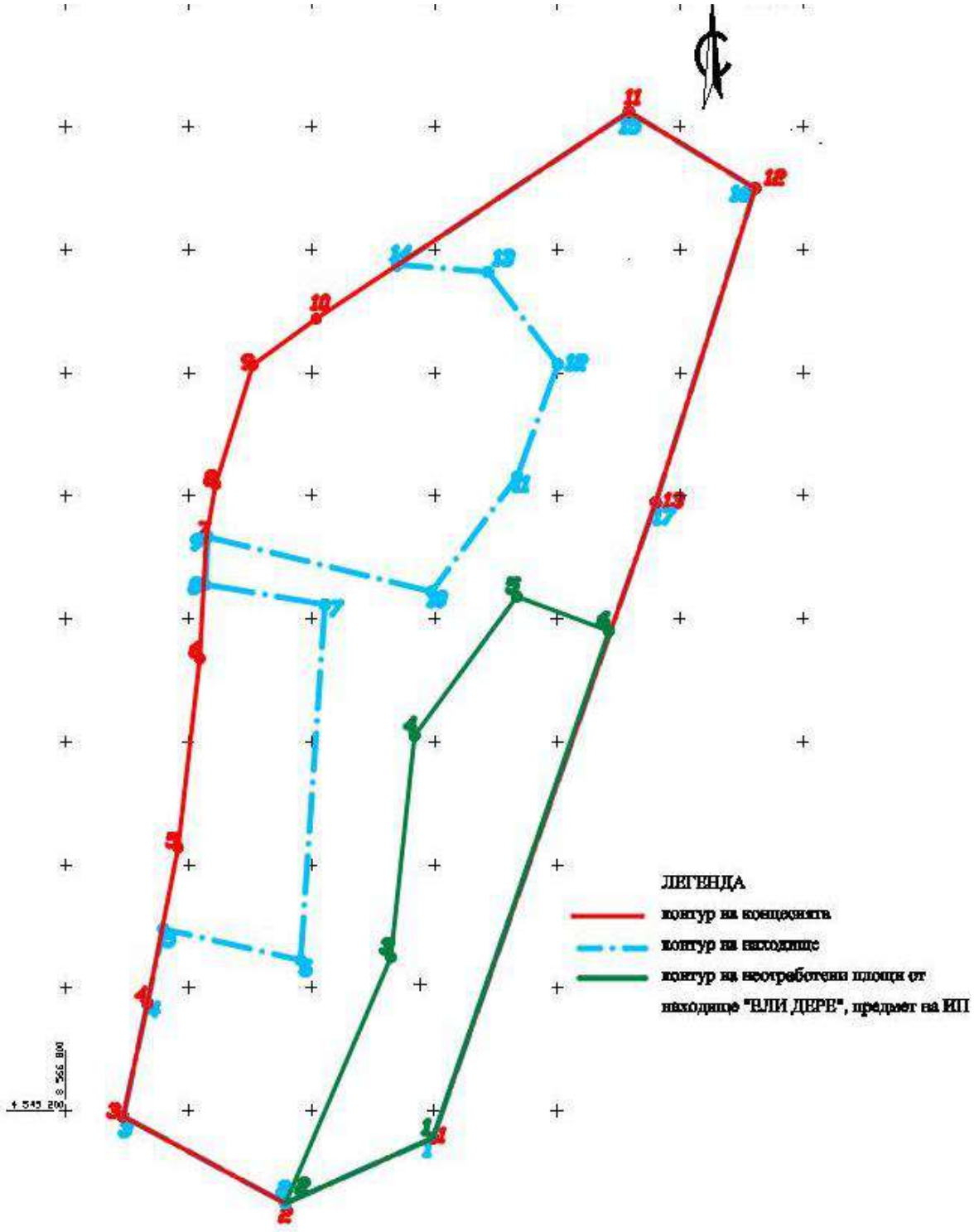

фиг. 15. Схема на контурите на концесия, находище, ИП - неотработени площи

Производствената програма на дружеството предвижда годишният добив на полезно изкопаемо да възлиза на 16000 м^3/годишно.

В края на срока на концесията цялата нарушена площ ще се рекултивира. Ще се извърши техническа и биологична рекултивация. Хоризонталните площи ще се подравняват, ще се полага слой от почвен материал по тях и ще се затревяват. Поетапна рекултивация ще се извършва и през срока на концесията, на терени в които е иззето полезното изкопаемо. Ликвидацията в добивните участъци ще се състои в евакуация на добивна механизация и логистичните съоръжения.

Инвестиционно предложение на „Хидрострой - Сестримо“ ЕООД за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ през удължения срок на концесията, ще се реализира само в собствени закупени имоти. Имотите, в които е предвидено да се извършва добив са дадени в таблицата към т. II.9. За част от имотите е подадено Заявление в Община Септември за разрешаване изготвянето на ПУП-ПЗ, което до момента не е издадено /*Приложения 4 и 8*/. След съгласувателните процедури, съгласно Закона за устройството на територията, и влизането в сила на ПУП-ПЗ ще се продължи процедурата по промяна на предназначението на имотите в Министерството на земеделието и храните.

След закупуването на останалите имоти също ще започне процедура по промяна на предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди, съгласно изискванията на Закона за опазване на земеделските земи. Инвестиционното предложение за продължаване срока на концесията с 15 години предвижда производствената дейност на концесионера да продължи да се извършва само на територията на собствени имоти, на които е променен начина на трайно ползване в „Кариера за добив на строителни материали“.

Инвестиционно предложение ще се реализира, при спазване на изискванията на законодателната и нормативна база в страната – Закон за подземните богатства, Закон за опазване на околната среда, Закона за опазване на земеделските имоти и Закона за устройство на територията.

II.6. Предлагани методи за строителство.

Дейността на кариерата е съществуваща от 20 години. Вследствие на добивните дейности по-голямата част от запасите са иззети. Инвестиционното предложение е за продължаване срока на концесия за отработване на оставащите, неиззети запаси от находище „Ели дере“. Предвижда в тях да се извършват откривни работи, с цел подготовка за добив. Земно-хумусните маси от откривката се проектира да бъдат отстранени и насипани по югоизточния контур на концесионна площ „Ели дере“. С тези материали, получени от разкриването на полезното изкопаемо ще се изгради насипище във вид на отвал/дига, която ще предпазва терените извън концесията, както от това да не бъдат нарушени, така и не навлизат в тях води. След приключване на добивните дейности с тези материали ще се извършва рекултивацията.

Както и в досегашната дейност за добива ще се прилагана класическа схема на изземване – открит безвривен кариерен способ на експлоатация на находището до 6 м от повърхността на терена над нивото на подземните води, описан в т.II.3.

Предвижда се техническа и биологична рекултивация поетапно и в края на експлоатацията. На техническа и биологична рекултивация подлежат площадките, които ще бъдат създадени при завършване експлоатацията на предвидените в цялостния работен проект за добив хоризонти.

Техническата рекултивация има за цел да подготви площите за последващата биологична рекултивация и да оформи ландшафтния изглед на терените съгласно изискванията на нормативните документи.

Биологическата рекултивация на кариерата след края на техническата рекултивация включва комплекс от агротехнически и мелиоративни мероприятия покриващи изискванията по затревяване на рекултивационните площи.

II.7. Доказване на необходимостта от инвестиционното предложение.

„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД е наследник на предприятията строили каскада „Белмекен-Сестримо-Чаира“ и язовирите към нея и има много богат опит в производството на строителни материали. През 2000 г. е приватизирана и до момента задоволява нуждите от материали за строителните обекти в района, изграждането на подобекти на хидровъзел „Яденица“, строителство и поддържане на пътищата. Фирмата притежава производствени мощности, специализирана техника и технологично оборудване за изпълнение на земни, пътни и асфалтови работи в значителен обем.

Необходимостта от инвестиционното предложение се поражда както от законово регламентирани процедури за придобиване на концесионно право за добив на подземни богатства, така и от **икономически изгодно и целесъобразно оползотворяване на остатъчни запаси от подземни богатства – строителни материали, проучени, окачествени, доказани и заведени в Националния Баланс на Република България.**

Строителните материали от находище „Ели дере“ са се доказали с годините като качествена суровина, годна за скални материали за битумни смеси и настилки за пътища, самолетни писти и др. транспортни площи, скални материали за несвързани и хидравлично свързани смеси за използване в строителни съоръжения и пътно строителство, добавъчни материали за бетон, вложена в редица обекти в областите Пазарджик и Пловдив. Напълно е обосновано те за бъдат използвани за същите цели до тяхното изчерпване.

За продължаване на дейността по концесия „Ели дере“ ще бъде сключено Допълнително споразумение с Министерството на енергетиката, което ще даде възможност да се оползотворят запасите от Баланса на републиката като изключителна държавна собственост. Концесионерът ще заплаща концесионна такса в бюджетите на държавата и община Септември. Допълнителни приходи ще има и от заплащане на местни данъци и такси. Социалният ефект е в осигуряване на работа на местни жители.

Неосъществяването на добива на останалите в находището запаси, означава нерентабилно и нерационално използване на подземните богатства при опазване на земните недра, което съгласно Чл. 77 (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) от Закона за подземните богатства е основно задължение на всички, които осъществяват дейности по тяхното проучване и ползване, проектират минно строителство, подготвят експлоатацията и добиват подземни богатства.

II.8. План, карти и снимки, показващи границите на инвестиционното предложение, даващи информация за физическите, природните и антропогенните характеристики, както и за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа и най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, и отстоянията до тях.

Информация за физическите, природните и антропогенните характеристики

Районът на площадката за реализация на инвестиционното предложение (площта на находището) попада в част от северните отдели на Западните Родопи, по-точно в крайните северни части на два западнородопски рида: районът на северозапад от Чепинския пролом се заема от северните склонове на рида Алабак, на който северните склонове са обърнати към Горнотракийската низина, а източни склонове към долината на Чепинска река са много стръмни. На югоизток от долината на Чепинска река се простират крайните северозападни части на рида Къркария – фиг. 16.

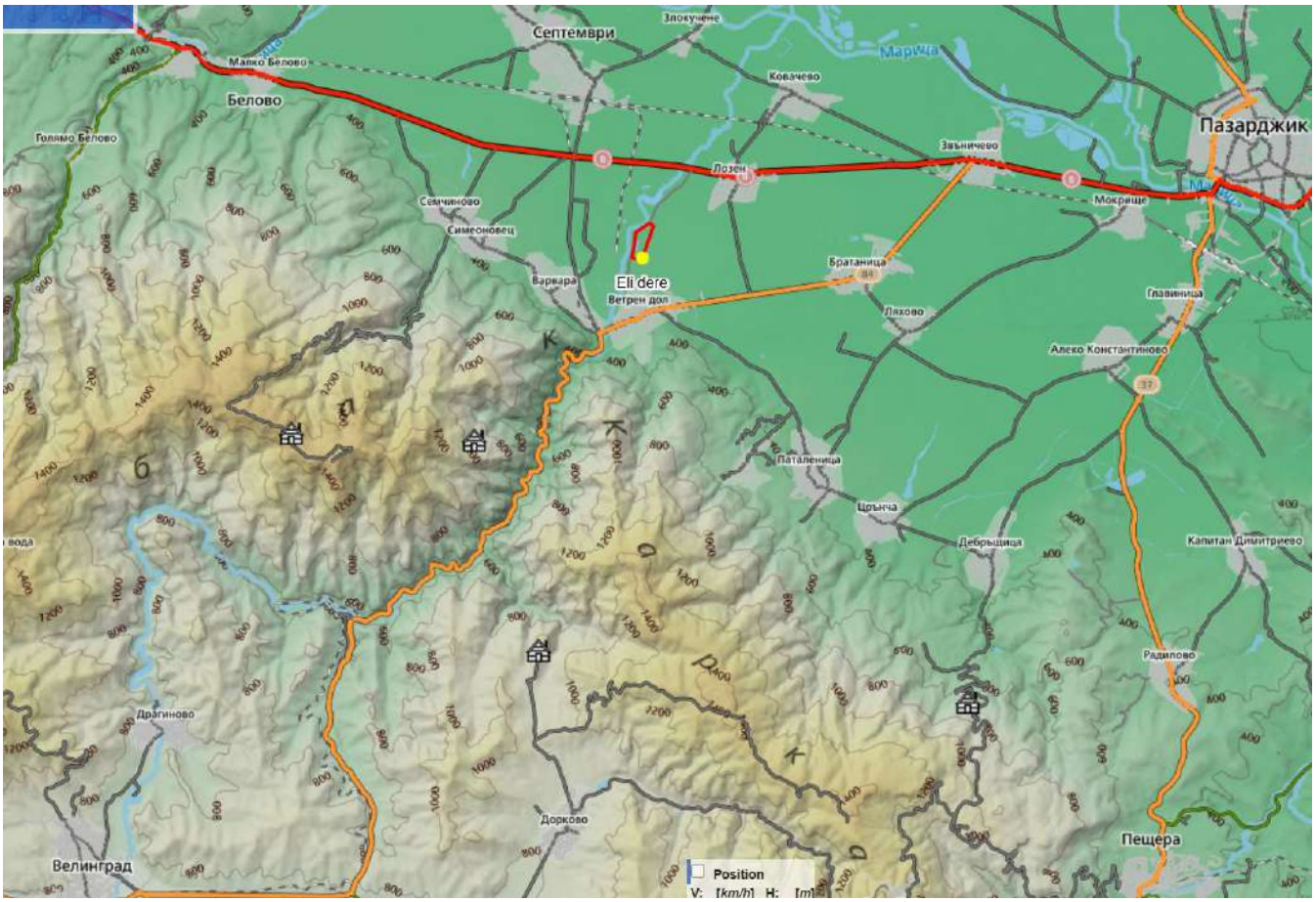

Фиг. 16. Физикогеографско местоположение на находище „Ели дере“

Чепинска река (до 1942 г. Ели дере) отводнява крайните северозападни части на Западните Родопи. Реката извира под името Рибна река на 1990 м н.в., в Баташката планина. В горното си течение има западна-северозападна посока, а след достигането на горския пункт Каратепе завива на север и протича в дълбока и залесена долина под името Чепинска или Банска Бистрица. В южния край на град Велинград навлиза в Чепинската котловина, където долината ѝ е широка и тук приема най-големия си приток река Мътница. При село Драгиново напуска котловината и се всича в живописния Чепински пролом между родопските ридове Алабак на северозапад и Къркария на югоизток, като в началото тече на север, след това на югоизток и накрая на североизток.

При село Варвара навлиза в Горнотракийската низина, завива на североизток, разделя се на ръкави. Влива се отдясно в река Марица на 221 m н.в., на 1,4 km северно от село Ковачево, Община Септември. Реката е с дъждовно-снежно подхранване, като максимумът е в периода април – май, а минимумът – септември.

В климатично отношение районът на находището е преходно-континентален в равнинните части и с планинско влияние по склоновете на планините. Зимата се характеризира с мек климат, пролетта настъпва рано, есента е топла и продължителна. Средната годишна температура е 12,2°C, малко по-висока от средната за областта, която е 11,3 °C. Общата годишна сума на валежите е 564 mm/km^2 при средна за областта 550 mm/km^2.

Почвите са представени от канелено-горски, делувиално-алувиални, оподзолени, леко песъчливи и глинести. Те са благоприятни за отглеждане на традиционни за региона култури: зърнено-житни (пшеница, царевица, ръж, ечемик), трайни насаждения (лозя и овошки), зеленчукови и технически култури (тютюн).

Местоположението на ИП спрямо населените места е дадено по-горе на фиг. 8. Засегнатото население са жителите на най-близко разположеното на 700 м в южна посока с. Ветрен дол. Останалите жилищни зони са разположени в различни посоки и отстоят на разстояния от над 1 до 3 км.

При реализация на инвестиционното предложение през продължаващия срок на концесията няма да се променя съществуващата пътна инфраструктура в района. Транспортната схема е представена по-горе на фигура 4.

Информация за разположените в близост елементи от Националната екологична мрежа и най-близко разположените обекти, подлежащи на здравна защита, и отстоянията до тях.

Съгласно писмо на Директора на РИОСВ – Пазарджик с изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г. /*Приложение № 1*/ концесията предмет на ИП, **не попада** в границите на защитени територии по смисъла чл. 5 от *Закона за защитените територии*.

Инвестиционното предложение **не попада** и в границите на защитени зони от Националната екологична мрежа „Натура 2000“ по смисъла на *Закона за биологичното разнообразие*. Най-близко разположената защитена зона е BG0001386 “Яденица“, от която концесия „Ели дере“ отстои на повече от 2,46 км.

На фиг. 15 е показано разположението на концесията, предмет на ИП спрямо границите на защитени зони /ЗЗ/ „Натура 2000“ по Директивата за природни местообитания BG0001386 “Яденица“ и BG0000578 „Река Марица“, и защитена зона по Директивата за птиците BG0002069 „Рибарници Звъничево“, с въздушните отстояния до тях.

Отстоянието до най-близката ЗЗ BG0001386 “Яденица“ е 2,5 км, а до другите две ЗЗ BG0000578 „Река Марица“ и BG0002069 „Рибарници Звъничево“ отстоянията са съответно на 4,8 км и 5,5 км. Схемата на фиг.17 е дадена в *Приложение № 7* в съответния мащаб, указан на нея.

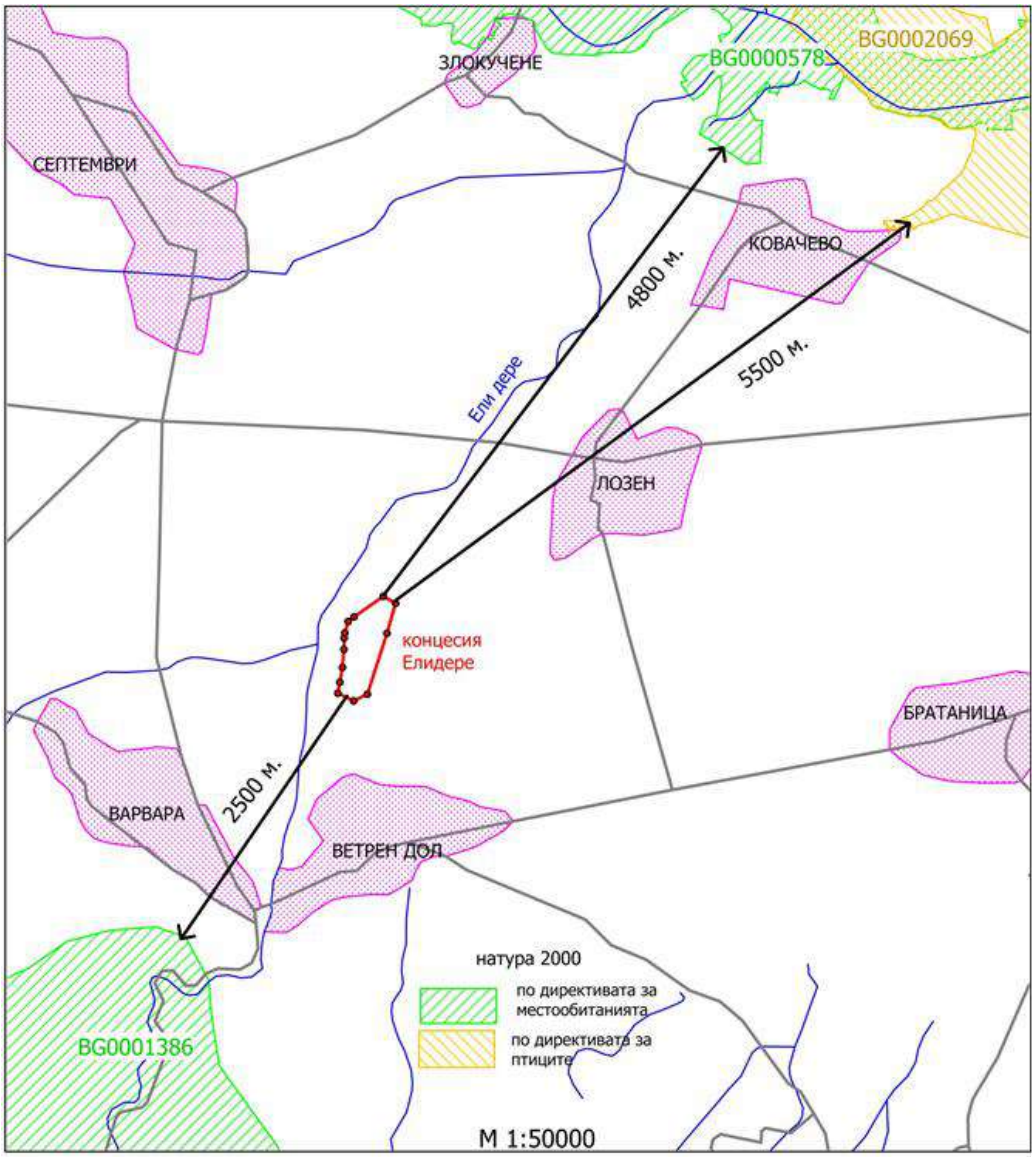

Фиг. 17. Разположение на ИП спрямо Защитени зони

Обекти, подлежащи на **здравна защита**, съгласно *§ 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за ОВОС* са: жилищни сгради, лечебни заведения, училища, детски градини и ясли, висши учебни заведения, спортни обекти, обектите за временно настаняване (хотели, мотели, общежития, почивни домове, ваканционни селища, къмпинги, хижи и др.), места за отдих и развлечения (плувни басейни, плажове и места за къпане, паркове и градини за отдих, вилни зони, атракционни паркове, аквапаркове и др.), както и обектите за производство на храни по § 1, т. 37 от допълнителните разпоредби на Закона за храните, стоковите борси и тържищата за храни.

На фиг. 18 са дадени отстоянията до обектите, подлежащи на здравна защита в района на ИП - концесия „Ели дере“. На фигурата е даден и терена в контура на концесионната площ, в който ще се извършва добив на неотработените площи (0.05 км^2) в периода на продължаване на концесионния срок, както и транспортния достъп от находището до републиканската пътна мрежа - път Е8 (2,09 км).

Фиг. 18. Обекти на здравна защита

Показани са разстоянията до жилищните зони на селата Ветрен дол, Варвара и Лозен, в границите на които има училища, детски градини, лечебни заведения, хотели, спортни площадки. Най-близкото отстояние е 700 м до регулационната граница на с. Ветрен дол, а останалите обекти са на разстояния над 1 км. Другото близко отстояние е 630 м до разсадник в западна посока.

Дадени са и разстоянията до места за отдих и спорт - 1.12 км до Резиденция „Абделдайем“ и 4.39 км до стадион „Братаница“. Видно от картата и отстоянията няма засегнати обекти, подлежащи на здравна защита.

II.9. Съществуващо земеползване по границите на площадката или трасето на инвестиционното предложение.

Земеползването в района на ИП – концесионната площ на находище „Ели дере“ е предимно земеделска земя с начин на трайно ползване „нива“ в категории 4 и 5. Собствеността на преобладаващата част от имотите е частна или собственост на обществени организации. На фигури 3 и 9, дадени по горе са показани схеми по КККР на землището на с. Ветрен дол и са отразени имотите, засегнати от концесията.

В долната таблица са дадени всички земеделски имоти от землището на с. Ветрен дол – местност ПУЛЧОВ АРК, засегнати от концесионния контур на находище „Ели дере“, в участъка предвиден за добив в ИП „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“.

№ имот	Площ, кв.м	НТП	Кате-гория	Вид собственост
10851.3.1	10919	нива	5	частна
10851.3.2	8700	нива	5	частна
10851.3.3	8997	нива	5	частна
10851.3.4	6498	нива	5	частна
10851.3.5	5498	нива	4	частна
10851.3.6	5011	нива	4	частна
10851.3.7	12787	нива	4	„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД
10851.3.8	11199	нива	4	„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД
10851.3.71	4175	За селскостопански, горски, ведомствен път		Общинска публична
10851.3.20	4199	нива	4	частна
10851.3.19	4601	нива	4	частна
10851.3.18	4699	нива	4	„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД
10851.3.17	5000	нива	4	частна
10851.3.16	5000	нива	4	„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД
10851.3.15	5000	нива	4	частна
10851.3.14	5000	нива	4	частна
10851.3.13	5002	нива	5	частна
10851.3.12	8599	нива	5	„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД

За имотите собственост „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД е подадено Заявление в Община Септември за разрешаване изготвянето на ПУП-ПЗ с цел промяна на предназначението им в „Кариера за добив на строителни материали“ /*Приложения 4 и 8*/. До момента няма издадено решение от Общински съвет-Септември, разрешаващо изготвяне на ПУП-ПЗ, както и отговор на писмото, с което питаме за липсата на такова решение. Останалите имоти предстои да бъдат закупени, след което и за тях ще започне процедура по промяна на земеделски земи за незамеделски нужди съгласно изискванията на Закона за устройството на територията /ЗУТ/ и Закона за опазване на земеделските земи /ЗОЗЗ/.

Теренът на промишлената площадка с площ 29.999 дка е имот с идентификатор 10851.1.89, в местността БАБА ТЕПЕ с начин на трайно ползване „За кариера за пясък, чакъл и глини за строителната керамика“.

През периода на реализация на инвестиционното предложение, добивни работи ще се извършват в границите на концесионната площ (виж фигури 3 и 9). Не е необходимо придобиване и усвояване на нови имоти.

На фигура 6 е дадена оранжева точка, попадаща в концесионната площ и обозначаваща мястото на културно исторически обект/недвижима културна ценност /НКЦ/, за която сме уведомени, чрез писмото от РИОСВ – Пазарджик, където е внесено писмо от кмета на община Септември с вх. № ПД-01-553-(9)/27.12.2024 г. (*Приложение № 1 – в това приложение има две писма от кмета на община Септември, съответно с изх. №№ 32-00-143-4/23.12.2024 г. и 32-00143-5/27.12.2024 г.).*

Видно от картата на фиг. 6, която отразява изменение на Общия устройствен план /ОУП/ на Община Септември, проектираният път минава през тази недвижима културна ценност, за която сезират от общината, че попада в концесионната площ.

Според информацията от ОУП на община Септември недвижимата културна ценност е територия с **режим „Б**“. Съгласно Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, глава девета – Устройство на защитени територии за опазване на културното наследство (загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2022 г., в сила от 23.11.2022 Г.) , чл. 32, ал. 2. Археологическите недвижими културни ценности, за които не са определени режими за опазване по реда на Закона за културното наследство, се опазват и устройват съобразно следните предварителни режимни изисквания за териториите им, определени със специализирани проучвания: т. 2. за територии с режим "Б" не са допустими изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система, с изключение на археологически проучвания и консервационно-реставрационни работи и плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м;

Цитираната недвижима културна ценност/културно-исторически обект с режим „Б“ попада в концесионната площ, но на терена на местоположението му не са извършвани изкопни работи до момента. За периода на искането продължаване на концесията с 15 години, каквото е инвестиционното предложение, също не са проектирани никакви дейности.

II.10. Чувствителни територии, в т.ч. чувствителни зони, уязвими зони, защитени зони, санитарно-охранителни зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди и др.; Национална екологична мрежа.

В т. II.1. буква ж) по горе в становището на Директора на Басейнова Дирекция „Източно Беломорски Район“ гр. Пловдив, дадено в *Приложение № 1*, е указано че концесионната площ на находище „Ели дере“ не попада в границите на учредена СОЗ около водоизточници на подземни води и минерални води.

Концесионна площ „Ели дере“ се намира в обхвата на подземно водно тяло **BG3G000000Q013-„Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина**“ и разположеното под него подземно водно тяло **BG3G00000NQ018- „Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивски район**“. Подземните водни тела са определени като зона за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите (ЗВ). В подземните водни тела има определени зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 3а от ЗВ. Концесионната площ на находище „Ели дере“ попада в уязвимата зона за защита на водите включена в Раздел 3, точка 3.3.1 от ПУРБ на ИБР.

1. Състояние на водните тела и цели за опазване на околната среда:

1.1. Състояние съгласно ПУРБ на ИБР – Съгласно Раздел 4, точки 4.2.2 и 4.2.3 от ПУРБ на ИБР подземно водно тяло **BG3G000000Q013** е в добро химично състояние и добро количествено състояние. Целта за опазване на околната среда за подземно водно тяло **BG3G000000Q013** е запазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването му, и запазване на добро количествено състояние и предотвратяване на влошаването му.

Съгласно Раздел 4, точки 4.2.2 и 4.2.3 от ПУРБ на ИБР подземно водно тяло **BG3G00000NQ018** е в лошо химично състояние във връзка със завишено съдържание на Обща алфа-активност (съгласно стандарти на Наредба № 1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземни води /ДВ, бр. 87 от 2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 2013 г./ и определени прагови стойности) и добро количествено състояние. Целта за опазване на околната среда за подземно водно тяло **BG3G00000NQ018** е постигане на добро химично състояние по показател обща алфа-активност и предотвратяване на влошаването му, и недопускане на влошаване в количественото състояние на подземното водно тяло.

Повърхностно водно тяло с код **BG3MA900R184** е определено като силно модифицирано с лош екологичен потенциал и непостигащо добро химично състояние. Целта за опазване на околната среда за конкретното водно тяло (съгласно разпоредбите на Глава X, Раздел III на ЗВ) е постигане на добър екологичен потенциал по БЕК Макрофити (повишаване с 2 степени); БЕК Макробезгръбначни (повишаване с 1 степен); общ фосфор (СГС - понижение с 0,08 mg/l) и предотвратяване на влошаването му до 2027 г. и постигане на добро химично състояние – СКОС за изместващите показатели (биота – PBDE, живак) и предотвратяване на влошаването му и постигане целите за зоните на защита на водите.

Повърхностно водно тяло с код **BG3MA900R185** е определено като естествено в умерено екологично състояние и непостигащо добро химично състояние. Целта за опазване на околната среда за конкретното водно тяло (съгласно разпоредбите на Глава X, Раздел III на ЗВ) е постигане на добро екологично състояние на общ фосфор (СГС - понижение с 0,16 mg/l); общ азот (СГС - понижение с 0,73 mg/l) и предотвратяване на влошаването му до 2027 г. и постигане на добро химично състояние – СКОС за изместващите показатели (вода - флуорантен) и предотвратяване на влошаването му и постигане целите за зоните за защита на водите.

1.2. Състояние по последна годишна оценка: За 2023 г. повърхностно водно тяло с код **BG3MA900R184** е определено в лош екологичен потенциал с отклонения по показатели Макрофити, Макробезгръбначни, Общ фосфор, и в непостигащо добро химично състояние с изместващи показатели вода – трибултилкалай в матрица „вода“.

За 2023 г. повърхностно водно тяло **BG3MA900R185** е определено в умерено екологично състояние с отклонения по показатели Общ фосфор, Общ азот и в непостигащо добро химично състояние с изместващи показатели вода – трибултилкалай, флуорантен в матрица „вода“.

Заключение: За водно тяло с код **BG3MA900R184** се наблюдава запазване на екологичния потенциал и химичното състояние спрямо т. 1.3.1.

За водно тяло с код **BG3MA900R185** се наблюдава запазване на екологичното и химичното състояние спрямо т. 1.3.1.

2. Предвидени мерки в ПУРБ и ПУРН на ИБР.

2.1.Предвидени мерки в ПУРБ на ИБР: Мерките за постигане на целите за опазване на подземните и повърхностните водни тела, и зоните за защита на водите са описани в приложенията към Раздел 7 от ПУРБ на ИБР. Отношение към конкретното ИП могат да имат следните мерки:

➢ В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водовземните съоръжения/системи, действие за изпълнение на мярката: DW_1_35 Забрана за добив на подземни богатства, вкл. Инертни и строителни материали, в буферна зона с радиус 1000 м от съоръжения за водовземане на подземни води за питейно-битово водоснабдяване. Мярка с код DW_1;

➢ В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони и буферните зони около водовземните съоръжения/системи, действие за изпълнение на мярката: DW_1_4 Спазване на забрани и ограничения в СОЗ съгласно заповедта за определяне на зоната и списъка по приложение № 1 към Националния каталог от мерки (ПУРБ). Мярката е с код DW_1;

➢ В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Забрана за добив на инертни материали на по-малко от 50 м от бреговете на реките, действие за изпълнение на мярката: HY_3_1 Забрана за добив на инертни материали на по-малко от 50 м от бреговете на реките. Мярката е с код HY_3;

➢ В Приложение № 7.2.1, към раздел 7 на ПУРБ на ИБР е предвидена мярка с наименование: Предотвратяване на отвеждането на приоритетни вещества в подземните води, действие за изпълнение на мярката: GD_1_2 Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително разкриването на подземните води на повърхността, чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло. Мярката е с код GD_1.

2.1.1.Специфични изисквания и мерки в ПУРБ свързани със зоните за защита на водите.

Съгласно разработената програма от мерки към ПУРБ на ИБР 2022-2027 г. няма предвидени мерки и специфични изисквания за зоните за защита на водите, относими към конкретното Инвестиционно предложение /Приложение № 1 - Писмо БД ИБР/.

2.2. Предвидени мерки в ПУРН на ИБР: Мерките в Програмата от мерки на ПУРН на ИБР са описани в Приложенията към ПУРН на ИБР 2022-2027 г.

За конкретното Инвестиционно предложение няма предвидени мерки съдържащи забрани и ограничения /Приложение № 1 - Писмо БД ИБР/.

2.2.1. Преценка за възможно увеличаване на риска от наводнение при реализация на ИП. – ***Считаме, че реализацията на Инвестиционното предложение няма да доведе до съществено увеличаване на риска от наводнение /Приложение № 1-Писмо БД ИБР/.***

3. Забрани и ограничения, предвидени в Закона за водите, по отношение на този вид инвестиционни намерения.

Забрани, ограничения и изисквания, включени в ЗВ - Да се спазват забраните на чл. 118, чл. 118а, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 от Закона за водите (ЗВ) за опазване на подземните води от замърсяване.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 156а, ал. 1, т. 2 от ЗВ е необходимо на всички етапи от планирането, проектирането, строежа и поддръжката на предвидените за изграждане съоръжения, да се предвидят мерки, обезопасяващи водите на подземните водни тела от замърсяване.

Изискванията от Закона за водите, съгласно чл. 44, ал. 1, чл. 46, ал.1, т. 3 и чл. 134, както и забраните, ограниченията и изискванията влючени в подзаконовите актове към ЗВ, са описани в т. II.1. буква ж) на настоящата *Информация по преценяване необходимостта от ОВОС*, при съответните точки за изпълнение на условията поставени в становището на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“.

Според допълнителните разпоредби на Закона за водите § 1, ал. 1, т. 16 буква „б“ за речни участъци с неизградени корекции или защитни съоръжения „крайбрежни заливаеми ивици на реките“ са земите, които се заливат при протичане на средномногогодишните максимални водни количества с обезпеченост 5 на сто или посторяемост веднъж на 20 години, които площи съвпадат със зоните, които могат да бъдат наводнени съобразно картите на районите под заплаха от наводнения, при сценариите, посочени в чл. 146е, ал. 1, т. 3 от ЗВ. По смисъла на дадената дефиниция в допълнителните разпоредби на Закона за водите § 1, ал. 1, т. 81. „речно легло“ е елемент от релефа, по който временно или постоянно се формира повърхностни водно течение и включва речно корито и крайбрежните заливаеми ивици.

Съгласно чл. 1, ал. 3 от Закона за подземните богатства /ЗПБ/ (обн.ДВ, бр. 23 от 12.03.1999 г., посл.изм. и доп.) се забранява добивът на подемни богатства в леглата на реките; принадлежащите земи на реките и реките и на водохранилищата; крайбрежните заливаеми ивици на реките.

Тези изисквания от ЗВ и ЗПБ са изпълнени още при сключване на концесионния договор за добив от находище „Ели дере“ с Министъра на регионалното развитие и благоустройството от 2004 г. (влезнал в сила от 2000 г.). Разстоянията от река Чепинска и принадлежащите и земи са изяснени чрез актуални геодезични замервания и цитирани в Хидроложкия доклад – Приложение 5 към Искане за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС.

4. Информация за съществуващи и разрешени въздействия от характера на ИП.

Параметри на разрешен натиск: За повърхностно водно тяло с код **BG3MA900R185, БД** ИБР има данни за 7 броя издадени разрешителни за водовземане, като 4 броя от тях са в срок на действие.

БД ИБР има данни за 4 броя издадени разрешителни за заустване на отпадъчни води в повърхностен воден обект за р. Чепинска.

5. Информация засвободните водни ресурси в частта на подземното водно тяло, където се предвижда водовземане: *Конкретното ИП не е свързано с водовземане от подземно водно тяло.*

6. Заключение за приложимостта на чл. 93, ал. 9, т. 3 от ЗООС.

Считаме, че за Инвестиционното предложение не е приложим чл. 93, ал. 9, т. 3 от ЗООС, тъй като не попада в обхвата на чл. 156е, ал. 3 от ЗВ /Приложение № 1-Писмо БД ИБР/.

Не се очаква реализирането на инвестиционното предложение да доведе до негативно въздействие върху водите в района и върху заложените цели за поддържане на тяхното добро състояние, при спазване разпоредбите на Закона за водите и условията, описани в становището на Директора на БД ИБР - Пловдив.

7. Национална екологична мрежа

В т. II.8 – фиг. 15 е дадена карта с разположението на инвестиционното предложение спрямо НЕМ „Натура 2000“ на защитени зони /ЗЗ/ по Директивата за местообитанията BG0001386 “Яденица“ и BG0000578 „Река Марица“, и защитена зона по Директивата за птиците BG0002069 „Рибарници Звъничево“ , с въздушните отстояния до тях.

Отстоянието до най-близката ЗЗ BG0001386 “Яденица“ е 2,5 км, а до другите две ЗЗ BG0000578 „Река Марица“ и BG0002069 „Рибарници Звъничево“ отстоянията са съответно на 4,8 км и 5,5 км.

В писмо изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г. на РИОСВ – Пазарджик /*Приложение № 1*/ е уточнено, че инвестиционното предложение не попада в границите на защитени територии по смисъла на чл. 5 *от Закона за защитените територии* /ЗЗТ/.

Други чувствителни и уязвими зони няма в района на инвестиционното предложение.

II. 11. Други дейности, свързани с инвестиционното предложение (например добив на строителни материали, нов водопровод, добив или пренасяне на енергия, жилищно строителство).

Инвестиционното предложение предвижда продължаване срока на предоставената концесия за добив на подземни богатства – строителни материали – пясъци и чакъли, от находище „Ели дере“ с 15 години. Обектът на ИП е в експлоатация от над 20 години и всички инфраструктурни комуникации са изградени. В наличност е електрозахранване и пътен достъп до кариера „Ели дере“. Осигурен е транспорт на работещите в кариерата и не е необходимо жилищно строителство.

При реализация на инвестиционното предложение няма да се променя съществуващата пътна инфраструктура в района и не се предвижда изграждане на нова пътна инфраструктура и обекти.

Водопровод не е необходим, работният състав е осигурен с бутилирана питейна вода от търговската мрежа. Водоснабдяването за промишлени нужди през продължаване на срока на концесията ще се осъществява след получаване на разрешение от БД ИБР за водовземане от повърхностен воден обект, съгласно чл. 46, ал. 1, т. 3 от Закона за водите.

Дизелово гориво за добивната техника ще се доставя с мобилна автоцистерна с колонка за дизелово гориво. На територията на ИП не се съхранява дизелово гориво. Автотранспортът се зарежда извън обекта.

В концесионната площ са ситуирани фургони за обслужване на автокантара, за охраната, почивка и предпазване в дъждовни и студени дни на работниците. Ще се използва химическа тоалетна, която ще се доставя и обслужва от лицензирана фирма.

Няма необходимост от други, свързани с основния предмет, спомагателни или поддържащи дейности, в т.ч. необходимост от изграждане на нова техническа и инженерна инфраструктура пътища/улици, електропроводи и др.

II.12.Необходимост от други разрешителни, свързани с инвестиционното предложение.

За реализацията на инвестиционното предложение „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ е необходимо: издаване на Решение на Директора на РИОСВ - Пазарджик относно преценяване на необходимостта от ОВОС или доклад за ОВОС. При получаване на положително решение по ОВОС ще се премине към сключване на Допълнително споразумение с Министерството на енергетиката за продължаване на концесионния срок за 15 години.

Следва закупуване на частни, общински и държавни имоти, изготвяне на ПУП, съгласно ЗУТ, и промяна предназначението на земите от земеделския фонд в Министерството на земеделието.

Описаните процедури ще може да бъдат изпълнени и след съгласуване на Актуализиран Цялостен работен проект за експлоатация на полезното изкопаемо, Актуализиран Цялостен проект на рекултивация на нарушените терени и Актуализира План за управление на минните отпадъци, както с Министерството на енергетиката, така и РИОСВ – Пазарджик.

Добивни дейности ще бъдат извършвани само в имоти, собственост на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД и с процедура по промяна на предназначението им, съгласно Закона за устройството на територията и Закона за опазване на земеделските земи.

След приключване на експлоатацията всички терени ще бъдат рекултивирани съгласно съгласуван Актуализиран цялостен проект за рекултивация на находище „Ели дере”.

III. Местоположение на инвестиционното предложение, което може да окаже отрицателно въздействие върху нестабилните екологични характеристики на географските райони, поради което тези характеристики трябва да се вземат под внимание, и по-конкретно:

III.1. Съществуващо и одобрено земеползване

Находище „Ели дере” попада в землището на с. Ветрен дол, местностите „Баба тепе“ и „Пулчов арк“, община Септември, област Пазарджик. Находището е индивидуализирано с координати по контура на утвърдените запаси. Концесионната площ възлиза на 248.2 дка и първоначално с подписването на концесионния договор през 2004 г., съвпада с площта на находището. При презчислението на запасите през 2005 г., предвид иззетите пространства с полезно изкопаемо, площта на находището в контура на концесията е намалена на 167,3 дка – определена по блокове с изчислени доказани и вероятни запаси 2(111) и 6(121) - виж фигури 1 и 2 и *Приложение № 5*.

Земеползването на имотите, влизащи или засегнати от концесионна площ „Ели дере“ е дадено на фигури 3 и 9. Това са земеделски имоти, с начин на трайно ползване предимно „нива“, 4-та и 5-та категория. Собствеността на имотите е изяснена и посочена в таблица към т. II.9, по-горе.

За периода на продължаване на концесията с 15 години ще се извършват откривни и добивни дейности в оставащите неотработени пространства на находището, които се намират в югоизточните му части и заемат площ около 46 дка (виж фиг. 15).

След приключване на експлоатацията се предвижда земите от отработените площи да представляват възстановени земи за земеделско ползване. За целта на тях ще се проведат рекултивационни мероприятия, включващи техническа и биологическа рекултивация и категоризиране по реда на Наредбата за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение.

III.2. Мочурища, крайречни области, речни устия

В района на инвестиционното предложение не се образуват мочурища. В отработените пространства на находище „Ели дере“ има временни малки езерца, в които се задържа вода върху водоупорна глинеста подложка. Концесионната площ се намира в крайречната област на р.Чепинска, от където разстоянието до устието й при вливането в р. Марица е около 6,5 км .

Изискванията от Закона за водите относно водовземане и отвеждане на пречистени отпадъчни води в р. Чепинска, както и забраните за дейности в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата, съгласно чл. 44, ал. 1, чл. 46, ал.1, т. 3 и чл. 134, както и забраните, ограниченията и изискванията влючени в подзаконовите актове към ЗВ, са описани в т. II.1. буква ж) на настоящата *Информация по преценяване необходимостта от ОВОС*, при съответните точки за изпълнение на условията поставени в становището на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“.

Според допълнителните разпоредби на Закона за водите § 1, ал. 1, т. 16 буква „б“ за речни участъци с неизградени корекции или защитни съоръжения „крайбрежни заливаеми ивици на реките“ са земите, които се заливат при протичане на средномногогодишните максимални водни количества с обезпеченост 5 на сто или посторяемост веднъж на 20 години, които площи съвпадат със зоните, които могат да бъдат наводнени съобразно картите на районите под заплаха от наводнения, при сценариите, посочени в чл. 146е, ал. 1, т. 3 от ЗВ. По смисъла на дадената дефиниция в допълнителните разпоредби на Закона за водите § 1, ал. 1, т. 81. „речно легло“ е елемент от релефа, по който временно или постоянно се формира повърхностни водно течение и включва речно корито и крайбрежните заливаеми ивици.

Съгласно чл. 1, ал. 3 от Закона за подземните богатства /ЗПБ/ (обн.ДВ, бр. 23 от 12.03.1999 г., посл.изм. и доп.) се забранява добивът на подемни богатства в леглата на реките; принадлежащите земи на реките и реките и на водохранилищата; крайбрежните заливаеми ивици на реките.

Тези изисквания от ЗВ и ЗПБ са изпълнени при сключване на концесионния договор за добив от находище „Ели дере“ с Министъра на регионалното развитие и благоустройството от 2004 г. (влезнал в сила от 2000 г.). Разстоянията от река Чепинска и принадлежащите и земи са изяснени чрез актуално геодезично заснемане, а заключението че ИП е съобразено с определените граници на повърхностния воден обект и с изискванията на БДИБР относно ограничаване на добивните дейности в близост до р. Чепинска е дадено в Хидроложкия доклад – *Приложение 5 към Искане за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС*.

III.3. Крайбрежни зони и морска околна среда

Инвестиционното предложение не засяга територии на крайбрежни зони и морска околна среда.

III.4. Планински и горски райони

Инвестиционното предложение не засяга планински и горски райони. Концесия „Ели дере“ заема изцяло равнинен терен, с много малка денивелация на терена, западащ в южна посока.

III.5. Защитени със закон територии

В писмо изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г. на Директора на РИОСВ – Пазарджик /*Приложение № 1*/ е уточнено, че инвестиционното предложение не попада в границите на защитени територии по смисъла на чл. 5 *от Закона за защитените територии* /ЗЗТ/.

III.6. Засегнати елементи от Националната екологична мрежа

Не се засягат елементи от *Националната екологична мрежа*. В т. II.8 – фиг. 17 е дадена карта с разположението на инвестиционното предложение спрямо *НЕМ „Натура 2000*“ на защитени зони /ЗЗ/ по Директивата за местообитанията BG0001386 “Яденица“ и BG0000578 „Река Марица“, и защитена зона по Директивата за птиците BG0002069 „Рибарници Звъничево“ , с въздушните отстояния до тях.

Отстоянието до най-близката ЗЗ BG0001386 “Яденица“ е 2,5 км, а до другите две ЗЗ BG0000578 „Река Марица“ и BG0002069 „Рибарници Звъничево“ отстоянията са съответно на 4,8 км и 5,5 км.

III.7. Ландшафт и обекти с историческа, културна или археологическа стойност

Характеристика на ландшафта

Характерно за ландшафта в района на находище „Ели дере” е природно-антропогенна среда. В находището са извършвани добивни работи и преработка на пясъци и чакъли над 20 години. В кариерата е оформено от първоначалния добив дъно, което впоследствие се използва за промишлена площадка за преработка на суровината на разположената стационарна трошачно-миячна-сортировъчна инсталация /ТМСИ/ с прилежащите и депа за трошени фракции. Промишлената площадка и находището са свързани с републиканската пътна мрежа, посредством асфалтиран път, общинска публична собственост.

Типът антропогенни ландшафти заема част от района, като е представен и с подтип антропогенен комуникационен и техногенно натоварени (наличието на кариера). Селищните територии и съществуващите пътища, както и промишлените (добивни) ландшафти са с най-висока степен на антропогенна трансформация. Ландшафтът е претърпял изменения както по отношение на растителната покривка, така и по отношение повърхностната му денивелация.

Както поетапно, така и в края на концесионния срок, след продължаването му с 15 години, ще се извърши техническа рекултивация, чрез запълване и заравняване на отработените пространства с глинестите материали останали от промиването на баластрата, като най-отгоре ще се разстеле и земнохумусната маса от материалите на откривката. Ще последва и биологична рекултивация с растителни видове характерни за естествената среда на района. С тези мероприятия не може да се възстанови напълно първоначалния облик на терена, но се цели да се подобри и смекчи вида на техногенния ландшафт, да се достигне баланс на екологичното равновесие и хармонична връзка с локалния ландшафт на района.

Културна или археологическа стойност

На фигура 6 е дадена оранжева точка, попадаща в концесионната площ и обозначаваща мястото на недвижима културна ценност /НКЦ/, за която сме уведомени, чрез писмото от Директора на РИОСВ – Пазарджик, където е внесено писмо от кмета на община Септември с вх. № ПД-01-553-(9)/27.12.2024 г. (*Приложение № 1 – в това приложение са двете писма на кмета на община Септември с изх. №№ 32-00-143-4/23.12.2024 г. и 32-00143-5/27.12.2024 г.*).

Видно от картата на фиг. 6, която отразява изменение на Общия устройствен план /ОУП/ на Община Септември е проектиран път, който минава през тази недвижима културна ценност, за която сезират от общината, че попада в концесионната площ.

Според информацията от ОУП на община Септември недвижимата културна ценност е територия с **режим „Б“.** Съгласно Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, глава девета – Устройство на защитени територии за опазване на културното наследство (загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2022 г., в сила от 23.11.2022 Г.) , чл. 32, ал. 2. Археологическите недвижими културни ценности, за които не са определени режими за опазване по реда на Закона за културното наследство, се опазват и устройват съобразно следните предварителни режимни изисквания за териториите им, определени със специализирани проучвания: т. 2. за територии с режим "Б" не са допустими изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система, с изключение на археологически проучвания и консервационно-реставрационни работи и плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м;

Цитираната недвижима културна ценност/културно-исторически обект с режим „Б“ попада в концесионната площ, но на терена на местоположението му не са извършвани изкопни работи до момента. За периода на искането продължаване на концесията с 15 години, каквото е инвестиционното предложение, също не са проектирани никакви дейности.

III.8. Територии и/или зони и обекти със специфичен санитарен статут или подлежащи на здравна защита.

В т. II.1. буква ж) по горе в становището на Директора на Басейнова Дирекция „Източно Беломорски Район“ гр. Пловдив, дадено в *Приложение № 1*, е указано че концесионната площ на находище „Ели дере“ не попада в границите на учредена Санитарно охранителна зона /СОЗ/ около водоизточници на подземни води и минерални води.

В *Приложение 4 към Искане за Информация за преценяване необходимостта от ОВОС* – са описани всички водоизточници в района на инвестиционното предложение. Доказано е, че експлоатацията на находище „Ели дере“ не оказва влияние върху количеството и качеството на подземните води в района, както и по-конкретно върху водоизточниците за питейно-битово водоснабдяване на населените места.

Не се очаква реализирането на инвестиционното предложение да доведе до негативно въздействие върху водите в района и върху заложените цели за поддържане на тяхното добро състояние, при спазване разпоредбите на Закона за водите и условията, описани в становището на Директора на БД ИБР - Пловдив.

Обектите, подлежащи на здравна защита в района на инвестиционното предложение са показани на фиг. 18 по-горе. На фигурата е даден и терена в контура на концесионната площ, в който ще се извършва добив на неотработените площи (0.05 км^2) в периода на продължаване на концесионния срок, както и транспортния достъп от находището до републиканската пътна мрежа - път Е8 (2,09 км).

Показани са разстоянията до жилищните зони на селата Ветрен дол, Варвара и Лозен, в границите на които има училища, детски градини, лечебни заведения, хотели, спортни площадки. Най-близкото отстояние е 700 м до регулационната граница на с. Ветрен дол, а останалите обекти са на разстояния над 1 км. Другото близко отстояние е 630 м до разсадник в западна посока. Отразени са и разстоянията до места за отдих и спорт - 1.12 км до Резиденция „Абделдайем“ и 4.39 км до стадион „Братаница“. Видно от картата и отстоянията няма засегнати обекти, подлежащи на здравна защита.

IV. Тип и характеристики на потенциалното въздействие върху околната среда, като се вземат предвид вероятните значителни последици за околната среда вследствие на реализацията на инвестиционното предложение:

IV.1. Въздействие върху населението и човешкото здраве, материалните активи, културното наследство, въздуха, водата, почвата, земните недра, ландшафта, климата, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии.

IV.1.1. Въздействие върху населението и човешкото здраве

Концесионна площ „Ели дере“ е разположена в район с благоприятни топографски и географски условия. Спрямо околните села отстоянията са големи от 0.7 до 1.8 км /фиг. 16/ и не се засягат санитарно-защитните зони на тези населени места. Въздействие върху населението от производствената дейност не може да се очаква, поради отдалечеността на обекта и характера на работите.

Демографска характеристика на населението в разглежданата територия

На фиг. 19 е показан броя на жителите по населените места в община Септември към последните публикувани данни в сайта на общината - 02.02.2009 г., както и населението по пол, възраст, под, в и над трудоспособна възраст. https://www.septemvri.bg/demogr.htm

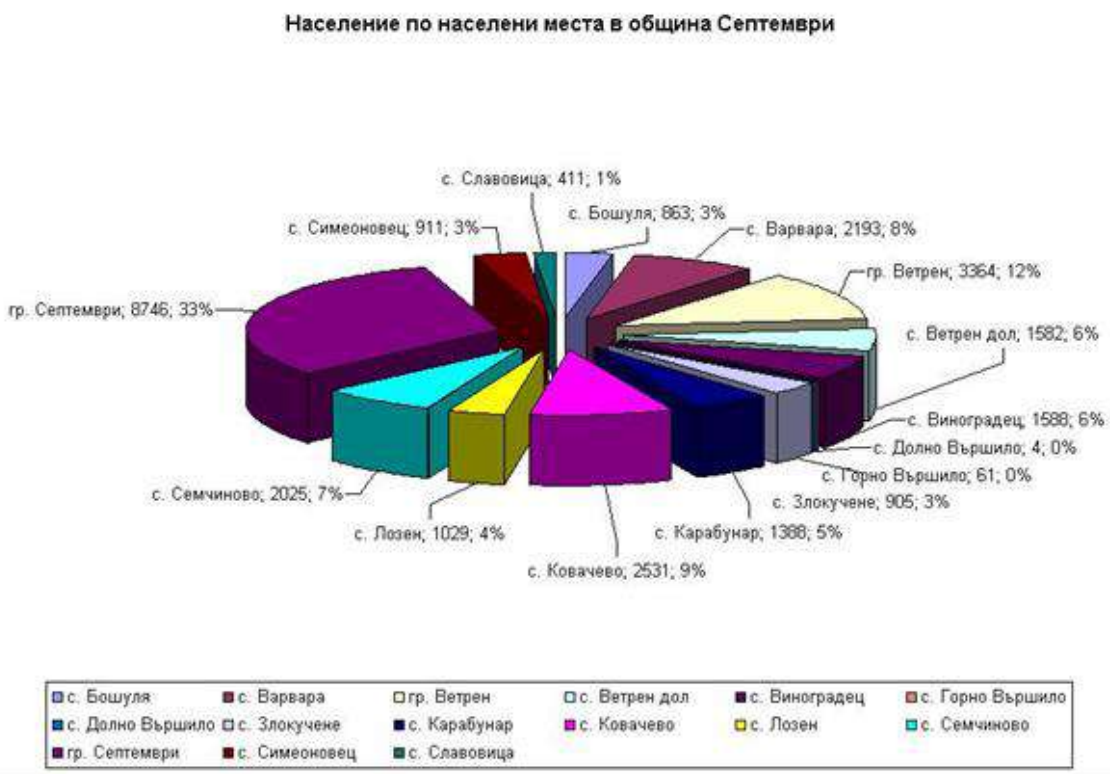

НАСЕЛЕНИЕ ПО ПОЛ И ВЪЗРАСТ

мъже	13627
жени	13974
общо	27601

години	брой
под 7	1937
от 7 до 13	1837
от 14 до 17	1424
от 18 до 59 жени	7761
от 18 до 62 мъже	8950
над 60 жени	3663
над 63 мъже	2029

под трудоспособна възраст	5198
в трудоспособна възраст	16711
над трудоспособна възраст	5692

НАСЕЛЕНИЕ ПОД, В И НАД ТРУДОСПОСОБНА ВЪЗРАСТ

фиг. 19.

От данните на община Септември се вижда, че броя на жените и мъжете е почти еднакъв и преобладават хората в трудоспособна възраст между 18 и 62 години. Броят на жителите в най-близките до ИП села Ветрен дол и Варвара са съответно 6% и 8% от общото население на общината. По броя на населението си двете села са от най-многобройните в общината.

По актуални данни има за жителите на с. Ветрен дол към 31.12.2021 год. броят им е 1560. От тях мъжете са 808, а жените 752 – сайт на с. Ветрен дол - https://www.vetrendol.com/people.html Спрямо данните от 2009 г. с тези от 2021 г. се вижда, че населението на с. Ветрен дол е намаляло много малко – от 1582-ма на 1560-ма жители.

Въздействие върху здравето на местното население следствие дейността предвидена в инвестиционното предложение е изключено, предвид отдалечеността и нейния обхват. Данните на демографската характеристика за дълъг период от време, през което добивни дейности в находище „Ели дере“ са извършвани го потвърждават.

Здравен риск

Дейността на кариерата е съществуваща от над 20 години, като през 2026 г. продължава извършване на преработка на суровината, добита до 01.06.2025 г. Инвестиционното предложение за продължаване срока на концесията с 15 години предвижда извършване на строителни работи – откривни дейности, само като подготовка за добив на неотработените пространства в югоизточните части на находище „Ели дере“ на площ около 46 дка. Откривните, добивните и преработвателните дейности, предвидени в инвестиционното предложение, са свързани с генериране на емисии на замърсители във въздуха, които са единствено в обхвата на кариерата.

Въздействие върху работещите на обекта – Главните рискови фактори за здравето на работниците, ангажирани с реализацията на инвестиционното предложение са общите и локални вибрации, прахът, шумът, неблагоприятният микроклимат, физическото натоварване.

- *Неблагоприятен микроклимат* - Работата ще се извършва на открито, което я причислява към категорията за неблагоприятен микроклимат. Освен това, през летните месеци в кабините на тежкотоварните и изкопни машини има условия за прегряващ микроклимат;

- *Наднормени шумови нива* - Неблагоприятният здравен ефект на шума е главно върху централната нервна система и се изразява предимно в разстройство на съня и развитието на неврозо-подобни състояния; Тежките добивни машини генерират шум с висок интензитет, който в кабините може да надвишава допустимите норми и да оказва неблагоприятен здравен ефект върху слуховия анализатор и нервната система;

- *Наднормени нива на общи вибрации* - На общи вибрации ще бъдат изложени водачите на автосамосвал, багер, челен товарач, булдозер. Общите вибрации увреждат главно костно-ставния апарат, съдовата система, а чрез ефекта на резонанса те оказват и неблагоприятен ефект върху редица вътрешни органи;

- *Локални вибрации* - На въздействието на локални вибрации ще бъдат изложени и работещите с багер. Неблагоприятният здравен ефект се изразява в увреждания на сетивната и микросъдовата система на горните крайници. Този ефект е по-силно изразен при работа в условията на преохлаждащ микроклимат;

- *Прах* – Дейностите са свързани с добивни работи, при най-неблагоприятни климатични условия (сухо и безветрено време), прахът е възможно да достигне стойности над ПДК на площадка, като ще се добави и прахът, който ще се генерира от добивните и транспортни машини. Тези прахови емисии са неорганизирани и ще зависят до голяма степен от метеорологичните условия (вятър, влажност, температура, устойчивост на атмосферата), характеристиките на земните частици, и много други условия. Обикновено при такива дейности, най-високите концентрации на прах са локализирани на мястото им на генериране. Наднормените прахови нива са рисков фактор както за развитието на белодробни заболявания от общ характер, свързвани с дразнещия ефект на праха, такива като ринит, хронични бронхити и техните усложнения, така и за развитието на професионална прахова патология.

- *Физическо натоварване* - Трудът в голяма степен е механизиран. Въпреки, че в по-голямата си част дейностите се извършват с помощта на механизация, има и работни операции, които изискват ръчна работа и физически усилия. От гледна точка на физическите усилия той може да се категоризира като умерено тежка физическа работа.

При спазване на Плановете за здравословни и безопасни условия на работа, работни инструкции за безопасност, ползване на необходимите защитни облекла и предпазна екипировка, негативните въздействия могат да бъдат сведени до минимум.

Режимът на работа на обекта е дневен, едносменен, 8-часов, при 5-дневна работна седмица. Предвиденият годишен добив и преработка на полезното изкопаемо не е значителен по обем - възлиза на 16000 кубични метри. Нивото на шума, излъчван от обслужващият транспорт зависи от неговият тип, товаро подемност, скорост на движение, техническо състояние. Предвижда се използване на товарни самосвали с товароподемност 20 тона, а максималният брой курсове за транспортиране на готовата продукция само в най-натоварения период да достига до 30 бр./ден.

Кариерният обслужващ транспорт се движи в концесионната площ, скоростта му на движение е ниска и не се очаква този транспорт да бъде значим източник на шум в околната среда. В резултат на дейността на кариерата няма да се формират концентрации на замърсен въздух над съответните норми за опазване на човешкото здраве за цялата изследвана област, включително на територията на концесионната площ.

Експлоатацията на находището – добивни работи, товаро-разтоварна и транспортна дейност, насипване на незамърсени почви и скална минна маса, са свързани с неорганизирано отделяне на газово-прахови емисии, шум и вибрации, което обуславя влошаване на санитарно – хигиенните условия за работещия персонал. Замърсяването е с ограничен териториален обхват и ще е локализирано в площта на обекта. Въздействията върху работната среда ще са с различна продължителност, честота и интензитет.

Рискът от тези въздействия за здравето на персонала може да бъде ограничен и контролиран при стриктно спазване на вътрешните правила, инструкции и заповеди относно охрана на труда при различните дейности. Предвид факта, че при дейностите през летните дни ще се оросяват местата със запрашване – добивен участък и транспортните връзки, като цяло емисиите на прах ще бъдат снижени.

За осигуряване на безопасността и здравето на работещите в находище „Ели дере" съгласно Наредба № 7/16.12.2009 г., работодателят е сключил договор с Трудова медицина „СТМ ЕКСПЕРТ" ООД. Направени са оценки на риска на всички работни места. Измерени са факторите на работната среда – шум, вибрации, запрашаемост. Работните места и работното оборудване са обезопасени.

Планирани са подходящи мерки за предотвратяване на риска в съответствие с направената оценка; ще се създаде необходимата организация за осъществяване на наблюдението и контрола по изпълнението на планираните мерки; ще се осигури контрол за извършване на работата без риск за здравето и по-безопасен начин. Инструктажът на работниците, служителите и инженерно – техническия персонал ще се провежда съгласно НАРЕДБА № РД – 07 - 2 от 16.12.2009 г. за инструктаж на работниците и служителите по безопасността и хигиената на труда и противопожарната охрана.

IV.1.2. Въздействие върху материалните активи

Инвестиционното предложение предвижда добивни и преработвателни дейности в находище „Ели дере", което е свързано със съществуващи материални активи. За осигуряване логистиката на работа на персонала ще се използва съществуващата промишлената площадка, където са разположени обслужващи помещения, автомобилна везна за мерене на готовата продукция и химическа тоалетна.

В този смисъл дейността на инвестиционното предложение няма отношение към изграждането на нови материалните активи, необходими за осигуряване на експлоатацията и закриването на кариерата. След приключване на добива, всички активи трябва да бъдат премахнати от терена, с цел осъществяване на предвидената рекултивация.

IV.1.3. Въздействие върху културното наследство

На фигура 6 е дадена скица предложение за изграждане на път, с който се извършва промяна на ОУП на Община Септември. На нея е отразена и част от концесионна площ „Ели дере“ с удебелен черен пунктир. За справка – Устройство на територията, Проект за изменение на ОУП на община Септември за имоти в землищата на с. Варвара, с. Лозен и с. Ветрен дол, - линк: https://www.septemvri.bg/tsu/Proekt_izmenenie_OUP_090425.rar.

На фигурата проектното трасе на пътя за промяната на ОУП на общината, е дадено с тънка черна пунктирана линия, която е отразена в легендата. Тази линия преминава през концесионната площ на находище „Ели дере“, част от която е показана на картата, без да е даден знак за нея в легендата. На фигурата е дадена и оранжева точка, попадаща в концесионната площ, също неотразена на легендата.

Точката обозначава мястото на културно-исторически обект, за който ние се уведомяваме, чрез писмото от РИОСВ – Пазарджик, където е внесено писмо от кмета на община Септември с вх. № ПД-01-553-(9)/27.12.2024 г. (*Приложение № 1 – в това приложение има две писма са двете писма на кмета на община Септември, съответно с изх. №№ 32-00-143-4/23.12.2024 г. и 32-00143-5/27.12.2024 г.*). Видно от картата на фиг. 6 проектът на пътя при промяната на ОУП минава през този културно-исторически обект, за който сезират от общината, че попада в концесионната площ.

Според информацията от ОУП на Община Септември културно-историческият обект (наречен още недвижима културна ценност /НКЦ/) е територия с **режим „Б“.** Съгласно Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, глава девета – Устройство на защитени територии за опазване на културното наследство (загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2022 г., в сила от 23.11.2022 г.), чл. 32, ал. 2. Археологическите недвижими културни ценности, за които не са определени режими за опазване по реда на Закона за културното наследство, се опазват и устройват съобразно следните предварителни режимни изисквания за териториите им, определени със специализирани проучвания: т. 2. за територии с **режим "Б"** не са допустими изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система, с изключение на археологически проучвания и консервационно-реставрационни работи и плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м;

Цитираният културно-исторически обект/недвижима културна ценност с режим „Б“ попада в концесионната площ, но на терена на местоположението му не са извършвани изкопни работи до момента. За периода на исканото продължаване на концесията с 15 години, каквото е инвестиционното предложение, също не се предвижда извършване на никакви изкопни дейности.

IV.1.4. Въздействие върху въздуха и климата

Климатична характеристика на района на инвестиционно предложение

В климатично отношение районът на находището е преходно-континентален в равнинните части и с планинско влияние по склоновете на планините. Пазарджишка област принадлежи на климатичния район Източна Средна България от Преходно континенталната климатична подобласт на България. Климатичният район на Източна Средна България е предимно равнинен с надморска височина между 150 и 200 м.

Зимата в района е сравнително мека. Средната температура през януари варира между -0.5 и 1.0°C, т.е. значително по-висока в сравнение със Северна България. Въпреки меката зима, могат да се отбележат и случаи на нахлуване на континентален въздух, с твърде ниска температура. В такива случаи минималните стойности на температурата на въздуха спадат до -12 - 14°C. Сумата на зимните валежи е малко по-голяма от сумата за Северна България - средно между 110 и 130 l/m^2, но сравнително малка част от валежите са от сняг.

Пролетта в климатичния район на Източна Средна България настъпва рано - още в началото на март, понякога и в края на февруари. Средните денонощни температури се задържат устойчиво над 5°C, но в по-източните части на района настъпването й закъснява средно с около една седмица. Общо в района, последните пролетни студени дни са доста късни - около средата на април. Това се дължи на орографските особености, които благоприятстват нощни приземни охлаждания. Средната сума на валежите през пролетния сезон е между 140 и 160 l/m^2, т. е. доста по- голяма от тази за зимния период.

Лятото в района е доста горещо, като средната температура през юли навсякъде е над 22.0°C, на места тя достига до 23.5°C. Броят на дните с максимална температура над 25°C достига до почти 95% от дните на месеца, като в отделни дни максималната температура достига до 34 - 36°C. Сумата от валежите през летните месеци е средно от 140 до 160 l/m^2 и като средни количества са близки до пролетните.

Есента е доста по-топла от пролетта, особено в централните и източните части на района. Средната дата на първите есенни мразове е към края на октомври или в началото на ноември. Сумата на валежите за есенните месеци е малко по-ниска в сравнение с пролетните и е между 120 и 140 l/m^2.

В най-близкото до находище „Ели дере“ село Ветрен дол климатът е уникален. Това се дължи главно на разположението му в подножието на планина и в равнина. В ниските части климатът е преходно-континентален, а в по-високите планински. Пролетта е хладна, а лятото-топло с горещи дни през юли и август. Много рядко тук се образуват мъгли и падат слани. Времето е прохладно през летните месеци и сравнително меко през зимните. Важна климатична особеност е местния вятър ("речник"), който се спуска по Чепинското дефиле. Той се проявява два пъти дневно за по 2 часа сутрин след изгрев слънце и вечер преди залез. Този вятър освежава и прочиства въздуха във Ветрен дол и Варвара - https://www.vetrendol.com/nature.html.

Температура на въздуха

Изменението на средномесечната температура на въздуха, от метеорологична станция Пазарджик е представено на фиг. 20. Средногодишната температура на въздуха е 11.9°C.

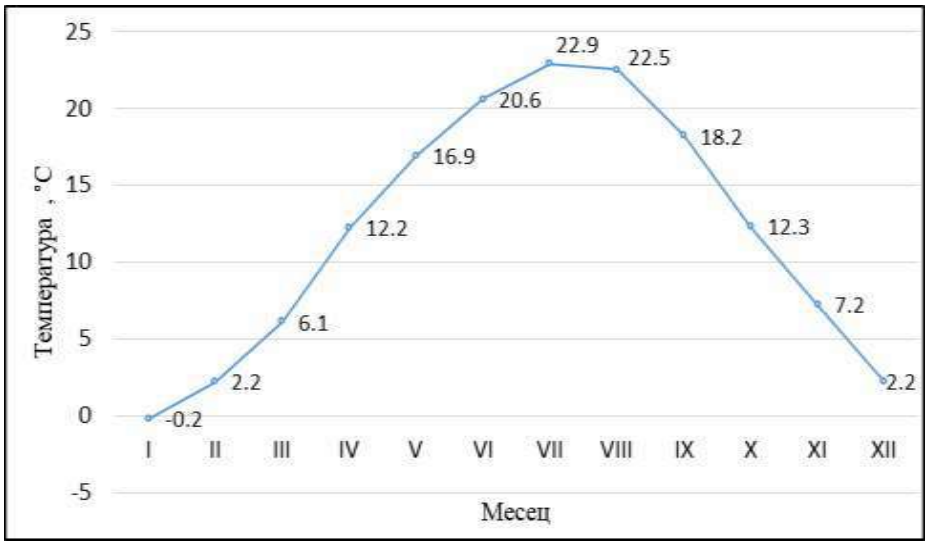

фиг.20. Средномесечна температура на въздуха в станция Пазарджик

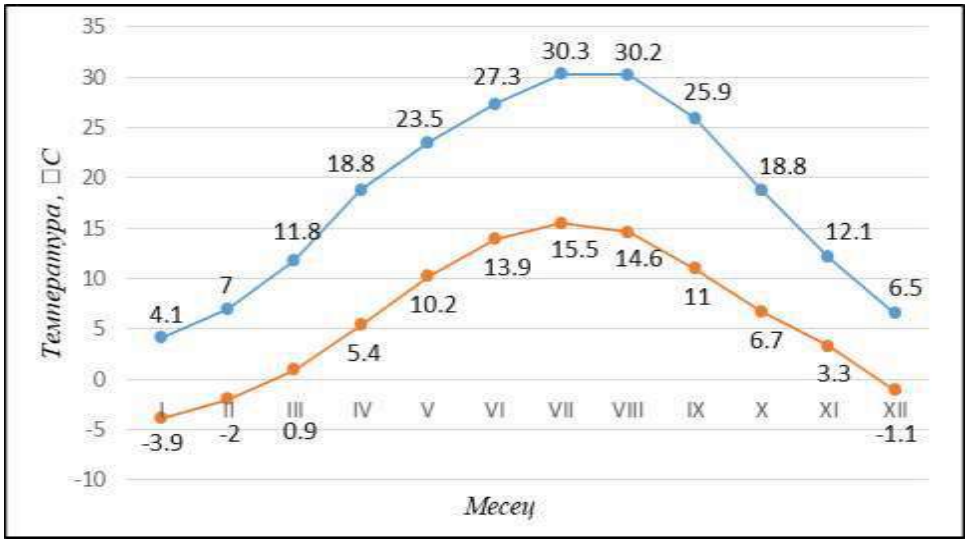

фиг.21. Средна месечна минимална и максимална температура на в станция Пазарджик

Осреднените екстремни стойности на температурата на въздуха са представени на фиг. 21. Най-големи са разликите между средната максимална и средната минимална стойност за месеците юли, август и септември.

Валежи

Режимът на валежите е един от основните климатични фактори, който влияе върху процесите за самопречистване на атмосферата. Пазарджишка област, както и цялата Тракийската низина, се характеризира с по-малко валежи в сравнение с останалата част на България. Средната сума на валежите е около 550 l/m^2. Характерни за Пазарджишкото поле са и честите засушавания, проявяващи се най-вече през втората половина на юли и първата на август – фиг. 22.

Главни хидрографски фактори в Община Септември са р. Марица и нейния десен приток Чепинска река. Изградени са няколко микроязовира – Ветрен, Карабунар, Славовица и Семчиново, чийто води се използват при напояване. Река Чепинска не наводнява с. Ветрен дол, а река Връщика (Пишман дере), която слиза по склона Каркария с голям наклон.

Неоценимо богатство за Община Септември са термоминералните извори в околностите на с. Варвара и с. Ветрен дол с температура на водата над 72°C. Те дават възможност да се развива балнеолечението и туризма не само на общинско, но и на национално ниво.

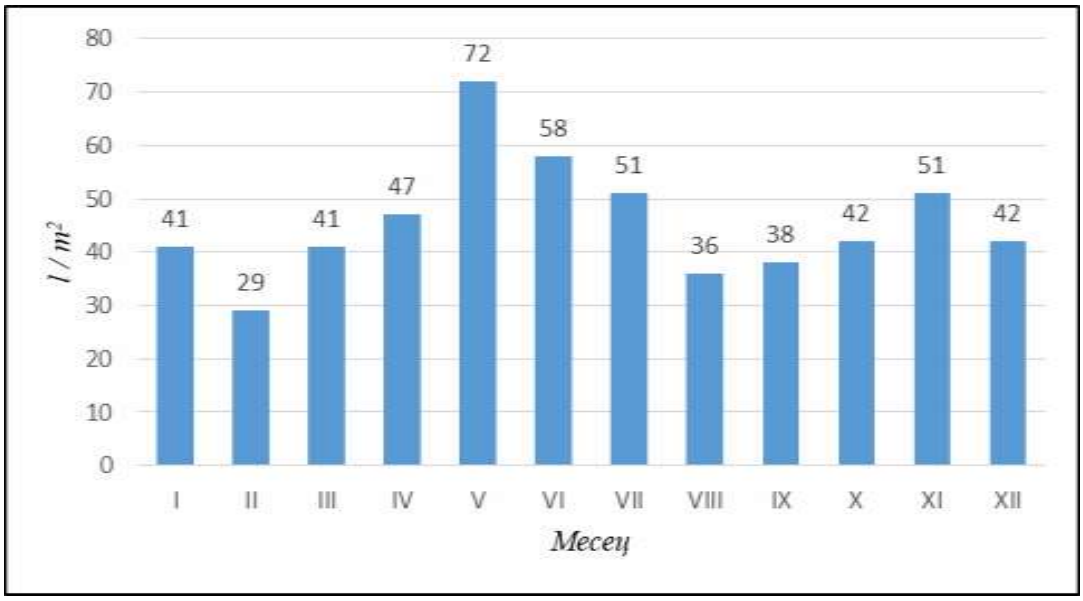

Фиг. 22. Месечни валежи, l/m^2, в област Пазарджик

Вятър

Вятърът е един от най-важните фактори от които в голяма степен зависи КАВ. Посоката на вятъра определя зоните, които ще бъдат подложени на замърсяване в една или друга степен. Скоростта на вятъра има отношение към разреждането на замърсителите, а от това зависят концентрациите им в приземния слой на атмосферата – фиг.

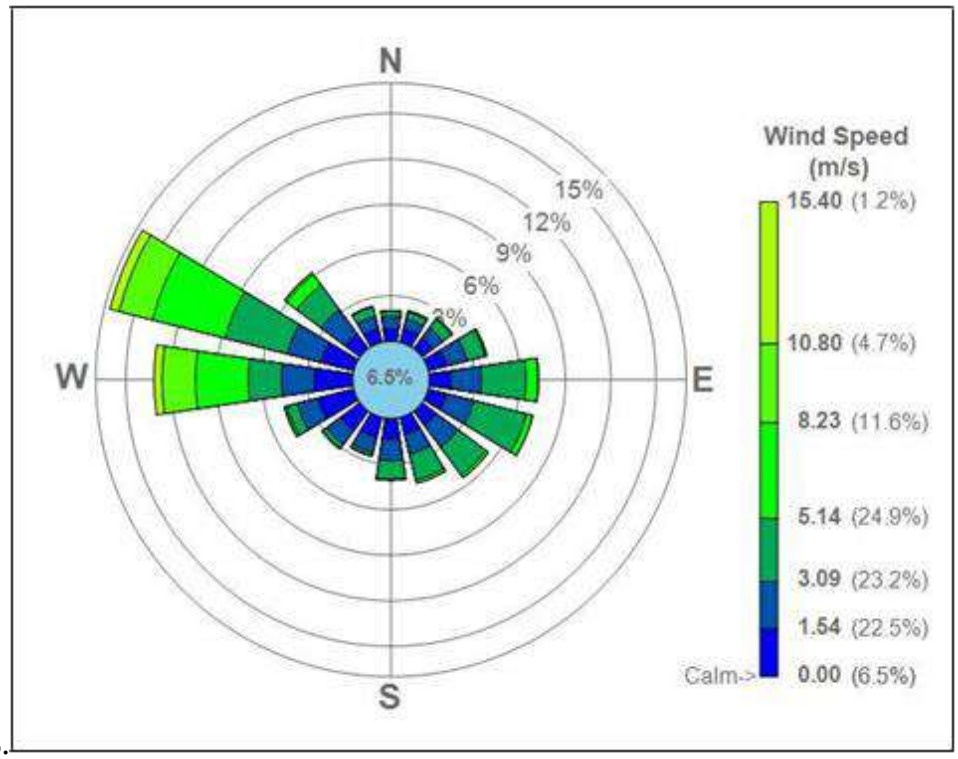

23.

фиг. 23. Роза на ветровете – станция Пазарджик

Важна климатична особеност *за района на с. Ветрен е местния вятър ("речник"),* който се спуска по Чепинското дефиле. Той се проявява два пъти дневно за по 2 часа сутрин след изгрев слънце и вечер преди залез. Този вятър освежава и прочиства въздуха във Ветрен дол и Варвара. Валежите са изобилни през всички сезони. - https://www.vetrendol.com/nature.html.

Вятърът заема много важно място в историята и климата на Ветрен дол, той дори се съдържа в името му и е представен в герба му чрез наклонени тополи в една посока. Местният вятър познат още като речник или вечерник благоприятства землището на селото като осезаемите ефекти са чистият и свеж въздух, липсата на слани и мъгли и прохлада в горещите дни. С него се свързва **уникалният микроклимат**, който позволява във Ветрен дол да се отглеждат успешно смокини, нар, мушмул, киви, лимон и други южни култури както и традиционните плодове и зеленчуци ябълка, круша, кайсия, праскова, слива, дюля, череши, вишни, домати, краставици, чушки, картофи и други. Постоянството на вятъра има положителен ефект и пречи на други ветрове да нанасят разрушения на къщите и имотите на жителите. Той се спуска по дефилето на Чепинска река и влияе само на Ветрен дол. Това е типично за планинско-долинните ветрове, които са с ограничен климатичен ефект. Те са периодични ветрове, като през деня духат от полето към планината, а през нощта - обратно. Най-добре проявени са през топлото полугодие, когато условията за възникване на значителни термични контрасти са по-благоприятни.

Качество на атмосферния въздух

В близост до терена на инвестиционното предложение няма действащи пунктове от националната мрежа за мониторинг на качеството на атмосферния въздух. Контролът на качеството на атмосферния въздух на територията на област Пазарджик се осъществява от РИОСВ - Пазарджик. Контролът на основните показатели, характеризиращи качеството на приземния слой на атмосферния въздух в региона на РИОСВ - Пазарджик се осъществява от пункт за мониторинг на Министерство на околната среда и водите, разположен далече от концесионната граница на находището поради което данните за нивата на замърсителите от този пункт не са представителни за района на находището.

Постъпването на прах и вредни емисии с димните газове от автомобилния трафик в района е пренебрежимо малко. Основни замърсители на околния въздух в есенно-зимния период са димните газове от изгаряне на твърди горива в бита, но обектът е разположен далече от населени места. Като цяло в региона имисионното състояние на атмосферния въздух е добро.

Въздействие върху атмосферния въздух в резултат на инвестиционното предложение

Източници на замърсяване на въздуха при осъществяване на инвестиционното предложение ще бъдат откривната и добивната дейност, преработващата инсталация и транспортна дейност в находище „Ели дере“. Изброените дейности ще са източник основно на прахови емисии в атмосферния въздух. Газовите емисии са застъпени в по-малка степен. По своя произход и характер на разпространяване, емисиите от горепосочените дейности ще са неорганизирани. Линеен източник се явявя извозващият път за готовите фракции от кариерата до републиканската пътна мрежа.

Строителство

В периода на инвестиционното предложение за продължаване на концесионния срок с 15 години ще се извърши подготовка за добив в югоизточните части на находище „Ели дере“, Разкривката от незамърсени земнохумусни почви ще се избутва и насипва по концесионната граница в тази част. Няма да се транспортира, а ще се използва във вид на дига, предпазваща терените извън концесионния контур. След приключване на добива в тези части, тази зенохумуна маса ще се използва обратно в отработените пространства с цел рекултивацията им. Полученият от преработката технологичен минен отпадък ще се насипва в отработените пространства на находището, като се разстила равномерно по дъното на кариерата.

По принцип дейността по добив без взривни работи в една кариера генерира прахови облаци с много малки размери. Такъв прахов облак не може да се прехвърли на далечни разстояния поради:

- Източниците на прах са ниски и студени (облакът е с температурата на околния въздух), т.е. той е студен и няма потенциал за придвижване на големи разстояния;

- Средногодишните скорости на вятъра са ниски, следователно енергията на ветровото поле е много ниска и прахови частици не могат да бъдат пренесени на далечни разстояния;

- Праховите частици имат висока гравитационна скорост на отлагане, тъй като аеродинамичният им диаметър е голям, т.е. частиците се утаяват на не повече от 20-50 м около работното кариерно място и не могат да се издигнат нависоко.

Следователно, за късо време частиците в праховия облак се размесват с околния въздух (дифундират) и се отлагат, като концентрациите им падат под нормата за човешко здраве в атмосферен въздух още на самата кариерна площадка.

Замърсяването с токсични газове вследствие товаро-разтоварната и транспортна дейност ще бъде периодично, в рамките на работната смяна. Общото въздействие на газовите емисии ще има локален характер и няма да се отрази съществено на качеството на атмосферния въздух в района.

Ще се употребяват съвременни кариерни машини, системно ще се оросяват добитата скална маса и кариерните пътища. По този начин се постига ограничаване на праховите емисии, в следствие на което съдържанието на прах във въздуха на работната среда се очаква да бъде с поднормени стойности.

Паралелно с общия прах при всички процеси на прахоотделяне в кариерата ще се емитира и фин прах, който се задържа във въздуха много по-продължително време и се пренася на по-далечни разстояния с въздушните течения. Не се очаква да бъдат засегнати най-близките населени места.

Площта, върху която ще се извършват горепосочените дейности, ще бъде неорганизиран източник основно на прах и в много малка степен на емисии на вредни вещества в отработилите газове на ДВГ на използваната техника, работеща с дизелово гориво - въглеродни и азотни оксиди, леснолетливи органични съединения и устойчиви органични замърсители.

Интензивността на прахоотделянето зависи в голяма степен от метеорологичните условия по време на провеждане на разкривните работи и от сезона, през който ще се извършват строителните работи, климатичните и метеорологичните фактори (вятър, влажност, температура, устойчивост на атмосферата), характеристиките на земните частици и много други условия. Предвидено е разкривните работи да се провеждат през есенно-зимния сезон.

Намаление на прахоотделяне може да се осъществи при следната мярка: използване оросяване за поддържане на достатъчна влага в насипните материали през сухите летни и есенни месеци. При това нивата на праховите емисии (контролирани емисии) се снижават с 80 % по формулата:

$$E_c = E \times \left(\frac{100 - C}{100} \right)$$

Където:

- E_c – нивото на контролирана емисия;
- E – нивото на неконтролирана емисия;
- C – ефективност на контрола в %.

Фазата на строителството като цяло няма да окаже значим ефект върху качеството на атмосферния въздух. За избягването на риска от замърсяване се изисква спазване на точен график на строителните работи, съобразени и с метеорологичните условия, т.е. да се позволи на естествените способности на атмосферата да се самоочиства.

Експлоатация и преработка

Технологията на добивните работи на баластра от находище ”Ели дере”, която ще се прилага, е с изземване отгоре надолу на две стъпала до 6 м от повърхността. Изземването е без използването на пробивно-взривни работи. Комплексната механизация ще се състои от багер , булдозер, челен товарач и автосамосвал.

По време на експлоатацията, основните емисии в атмосферния въздух ще бъдат:

- прах и емисии на вредни вещества в отработилите газове на ДВГ на използваната добивна техника, работеща с дизелово гориво и автотранспорта - въглеродни и азотни оксиди, леснолетливи органични съединения и устойчиви органични замърсители.

- прах, генериран главно при ветровата ерозия (прахоунос) от насипищата за почвено-хумусен материал.

Преработката на пясъците и чакълите се извършва чрез трошене, пресяване и фракционирането им, което се извършва на стационарна ТМСИ чрез мокро промиване.

Рекултивация

Рекултивация ще се извърши поетапно и ще приключи в последната година на концесионния срок. Предвид съществуващите естествени релефни и почвени условия, най-подходящата за рекултивация е дървесно-тревистата растителност.

Дейностите по рекултивацията (технологична и биологична) са източници на неорганизирани емисии на прах и вредни вещества в отработилите газове от ДВГ на използваната техника - самосвал, багер, но в по-малки количества в сравнение с етапа на строителството и експлоатацията.

Транспортна схема

В рамките на кариерния участък има временни вътрешнокариерни пътища за достъп на автотранспорта и извозване на добитата баластра, както и за извозване на технологичния отпадък за насипването му в отработените пространства. Извозването на готовата продукция ще става на автотранспорт по съществуващия асфалтиран общински път до републиканската пътна мрежа.

Транспортната схема по пътя извън находището по време на експлоатация е източник на газови емисии от ДВГ. Тези емисии се изпускат директно в атмосферния въздух от ауспусите на ДВГ.

Организирани източници — няма.

Количествени оценки на емисиите

Инвентаризацията на емисиите дава оценка както за нивата на замърсяване, така и идентифицира типа източници на замърсяване. В случая за концесионна площ „Ели дере" се определят като пълзящ площен (променящ местоположението си) източник през отделните концесионни години с ограничени размери и линеен - от транспортната схема.

Изчисляването на количества прахови емисии по време на строителството, експлоатацията и рекултивация на находището може да се определят на базата на следните дейности:

- Изкопаване, булдозериране, подравняване и земно-изкопни работи;
- Обработка на прахови материали - товарене и разтоварване на земни маси;
- Движение на автотранспорта в границите на кариерния участък;
- Прахообразуване от ветрова ерозия при открити прахови зони.

Площни източници

Прахови емисии Оценката за праховите емисии (обща прах, фини прахови частици до 10 (ФПЧ10) и до 2.5 микрона ($ФПЧ_{2,5}$) общо за концесионната площ може да се направи на база емисионни фактори на американската Агенция за околна среда (EPA) за работа в открити прахови области: Construction and Aggregate Processing and Fugitive Dust Open Sources - US EPA, Емисионни фактори.

Прахови емисии от дейностите на находище „Ели дере" (тона) за 1 концесионна година

Дейности	**Емисии, т.**		
	прах	**$ФПЧ_1$**	**$ФПЧ_{2,5}$**
Булдозериране	3.970	1.931	0.590
Обработка насипни материали (изземване и натоварване)	0.327	0.159	0.049
Прах от движение по непавиран път (в кариерата)	1.834	0.379	0.055
Ветрова ерозия	0.134	0.067	0.027
Техника с ДВГ (изгорели газове)	0.692	0.665	0.199

Прахови емисии (тона) при рекултивация

Емисии, t		
Прах	ФПЧ10	ФПЧ2
1.12	0.5	0.17

Газови емисии

Оценката на емисии на вредни вещества в отработилите газове от ДВГ на добивната и транспортна техника са оценени по методиката EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook, 2016, NFR[3] код 1.A.2.g vii - Извънпътни съоръжения и машини с двигатели с вътрешно горене на гориво дизел, а за въглероден диоксид — по 2006 TCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories.

Емисии (тона) от 1 багер и 1 автосамосвал за 1 концесионна година

Парникови газове			**Основни и специфични замърсители**					
CO_2	CH_4	N_2O	NOx	SO_2	CO	NMVOC	PM_{10}	NH_3
29.2	0,002	0.013	0.126	0.001	0.13	0.02	0.007	0.0001

Количество на парникови газове за един участък, изразени в тона CO_2-екв. е 33.0 тона.

Не се очаква както праховото замърсяване, така и замърсяването с вредни вещества от отработилите газове на кариерната техника и тежкотоварния транспорт в нито един от етапите на дейност: строителство, експлоатация, преработка и рекултивация (закриване) на находище „Ели дере".

Въздействието е силно локализирано, отрицателно, временно, директно и обратимо.

Линеен източник - транспортна схема.

Оценката на емисиите от ДВГ на автотранспорта в транспортната схема е направена по методиката EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook, 2016, NFR код 1.A.3.b.iii.

За определяне на серни оксиди и въглероден диоксид е приложена методика 2006 TCC Guidelinesfor National Greenhouse Gas Inventories.

Емитирани вредни вещества (кг)

Замърсител	**Количество, кг (за 340 дни)**
CO	1.827
NMVOC	0.174
N_20	0.5916
NH3	0.1914
Pb	1.8E-O4
$ФПЧ_{10}$	2.10366
Ideno Pyrene	2.4E-O5
B(k)F	E-O4
B(b)F	9.5E-O5
B(a)P	1.6E-O5
CO_2	11473.56
SO_2	0.0585
C_6H_6(бензен)	0.0052
tC02eq.	11.649

IV.1.5. Въздействие върху водите

Районът на ИП попада в обхвата на Басейнова дирекция Източнобеломорски район с център гр. Пловдив. Всички дейности, свързани с използване (водовземане и ползване) на водите и водните обекти, могат да бъдат извършвани само след получаване на положително становище и Разрешително за ползване на воден обект от Басейновата дирекция.

Подземни води

Концесионна площ „Ели дере“ се намира в обхвата на подземно водно тяло **BG3G000000Q013-„Порови води в Кватернер – Горнотракийска низина**“ и разположеното под него подземно водно тяло **BG3G00000NQ018- „Порови води в Неоген – Кватернер – Пазарджик – Пловдивски район**“. Подземните водни тела са определени като зона за защита на водите, съгласно чл. 119а, ал. 1, т. 1 от Закона за водите (ЗВ). В подземните водни тела има определени зони за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 3а от ЗВ. Концесионната площ на находище „Ели дере“ попада в уязвимата зона за защита на водите включена в Раздел 3, точка 3.3.1 от ПУРБ на ИБР. *Концесионната площ на находище „Ели дере“ не попада в границите на учредена СОЗ около водоизточници на подземни води и минерални води.*

Съгласно становище на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“- гр. Пловдив с изх. № ПУ-01-1156(5)/19.02.2025 г. (предоставено към писмо на Директора на РИОСВ-Пазарджик с изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г.) – *Приложение № 1* - инвестиционното предложение е **допустимо** от гледна точка на ПУРБ и ПУРН на ИБР (2022 – 2027 г.) на ЗБР, Закона за водите и подзаконовите нормативни актове към него, при спазване на условия описани подробно в т. II.1. буква ж) по горе.

Не се допуска замърсяване на подземното водно тяло от ИП, тъй като добивът на полезното изкопаемо – баластра е до 6 м от повърхността на терена, което е над нивото на това тяло и при експлоатационните дейности няма контакт с подземни води. В *Приложение 4 към Искането за преценка за ОВОС* е даден хидрогеоложки доклад, в който е направена характеристика на хидрогеоложките условия и фактори, влияещи върху количеството и качеството на подземните води в района на ИП „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“, в който с експертното становище на инженер геолог-хидрогеолог Нейков е изяснено влиянието на процеса на експлоатация на находището върху подземните води и върху водоизточниците на питейно-битово водоснабдяване на населените места в района. В приложения картен материал към доклада са отразени всички установени и описани в становището на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“- Пловдив /*Приложение № 1*/ водоизточници на подземни води за питейно-битово водоснабдяване в района.

Състояние съгласно ПУРБ на ИБР – Съгласно Раздел 4, точки 4.2.2 и 4.2.3 от ПУРБ на ИБР подземно водно тяло **BG3G000000Q013** е в добро химично състояние и добро количествено състояние. Целта за опазване на околната среда за подземно водно тяло **BG3G000000Q013** е запазване на доброто химично състояние и предотвратяване влошаването му, и запазване на добро количествено състояние и предотвратяване на влошаването му.

Съгласно Раздел 4, точки 4.2.2 и 4.2.3 от ПУРБ на ИБР подземно водно тяло **BG3G00000NQ018** е в лошо химично състояние във връзка със завишено съдържание на Обща алфа-активност (съгласно стандарти на Наредба № 1 от 10 октомври 2007 г. за проучване, ползване и опазване на подземни води /ДВ, бр. 87 от 2007 г., изм. ДВ, бр. 28 от 2013 г./ и определени прагови стойности) и добро количествено състояние. Целта за опазване на околната среда за подземно водно тяло **BG3G00000NQ018** е постигане на добро химично състояние по показател обща алфа-активност и предотвратяване на влошаването му, и недопускане на влошаване в количественото състояние на подземното водно тяло.

Повърхностни води

В становището на Директора на Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“– *Приложение № 1* е отбелязано, че по-голямата част от концесионната площ на находището и точката на заустването в р. Чепинска (в 15-годишния срок на продължаване на концесията няма да се извършва заустване в реката) попадат в границите на водосбора на повърхностно водно тяло **„Река Чепинска от нач. корекция до устие и р. Грохоча“ с код BG3MA900R184** и по-малка част от концесионната площ на находището и точката на водовземане попадат в границите на водосбора на повърхностно водно тяло „**Река Чепинска от кантон Долене до начало корекция“ с код BG3MA900R185**. Концесионната площ попада в границите на зона за защита на водите – чувствителна зона „Водосбор на р. Марица“ с код BGCSAR106 определена съгласно по чл. 119а, ал. 1, т. 3, буква „б“ от ЗВ, включена в Раздел 3, точка 3.3.2 на ПУРБ на ИБР. Концесионната площ не попада в границите на зона за защита на водите по чл. 119а, ал. 1, т. 1 (за повърхностни води), т. 2, т. 4 и т. 5, описана в Раздел 3, на ПУРБ на ИБР. *Концесионната площ не попада в границите на учредена СОЗ около водоизточници на повърхностни води*.

ИП се намира извън определените райони със значителен потенциален риск от наводнения в ИБР и не попада в зони, които могат да бъдат наводнени съобразно картите на районите под заплаха от наводнения, при сценариите, посочени в чл. 146е от Закона за водите.

На база актуално геодезическо заснемане са извършени хидроложки изследвания и хидравлични изчисления за определяне на принадлежащите земи и крайбрежните заливаеми ивици на р. Чепинска, докладът за които е даден в *Приложение 5 към Искане за преценка за ОВОС*. Добивната площ, предмет на Инвестиционното предложние не попада в обхвата на крайбрежните заливаеми ивици. Няма да се извършва добив на инертни материали на разстояние по-малко от 50 м от бреговете на р. Чепинска.

Съгласно забраните на чл. 134 от ЗВ в крайбрежните заливаеми ивици и принадлежащите земи на водохранилищата на р. Чепинска няма да се извършва складиране на пестициди, депониране и третиране на отпадъци; строителство на животновъдни ферми; строителство на стопански и жилищни постройки; миенето и обслужването на транспортни средства и техника; засаждането на трайни насаждения с плитка коренова система и изхвърлянето на отпадъци.

Съгласно забраните на чл. 143 от ЗВ с цел защита от вредното въздействие на водите, няма да бъде нарушавано естественото състояние на леглата, бреговете и крайбрежните заливаеми ивици на р. Чепинска; няма да се намалява проводимостта на речните легла на р. Чепинска, включително чрез баражи и прагове, без съответното разрешително; няма да се използват

речните легла на р. Чепинска като депа за отпадъци, земни и скални маси; няма да се извършват строежи над покритите речни участъци на р. Чепинска; няма да се съхраняват или складират материали, които в значителна степен биха увеличили унищожителната сила на водата при наводнения.

За водовземане от р. Чепинска ще бъде подадено заявление до Директора на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ за издаване на разрешително, съгласно чл. 44, ал. 1 от ЗВ. За срока на продължавана на концесията с 15 години не се предвижда отвеждане на отпадъчни води от площадката в р. Чепинска. Отпадъчните води ще се събират в утайник разположен в отработените пространства на находище „Ели дере“. След утаяването на водата, същата може да се използва чрез изпомпване за оросяване при засушливи периоди от годината, а образуваните утайки/хвост ще се използват за рекултивиране на дъното на кариерата.

Няма да се извършва замърсяване в района на добивната площадка с гориво-смазочни материали от техническите средства и други замърсители, за което са предвидени мерки за предотвратяването им и за събирането на опасните отпадъци. На площадката на находище „Ели дере“ не се формират битово-фекални води, тъй като е поставена химическа тоалетна, обслужването на която се извършва чрез договор от специализирана фирма.

Състояние съгласно ПУРБ на ИБР - Повърхностно водно тяло с код **BG3MA900R184** е определено като силно модифицирано с лош екологичен потенциал и непостигащо добро химично състояние. Целта за опазване на околната среда за конкретното водно тяло (съгласно разпоредбите на Глава X, Раздел III на ЗВ) е постигане на добър екологичен потенциал по БЕК Макрофити (повишаване с 2 степени); БЕК Макробезгръбначни (повишаване с 1 степен); общ фосфор (СГС - понижение с 0,08 mg/l) и предотвратяване на влошаването му до 2027 г. и постигане на добро химично състояние – СКОС за изместващите показатели (биота – PBDE, живак) и предотвратяване на влошаването му и постигане целите за зоните на защита на водите.

Повърхностно водно тяло с код **BG3MA900R185** е определено като естествено в умерено екологично състояние и непостигащо добро химично състояние. Целта за опазване на околната среда за конкретното водно тяло (съгласно разпоредбите на Глава X, Раздел III на ЗВ) е постигане на добро екологично състояние на общ фосфор (СГС - понижение с 0,16 mg/l); общ азот (СГС - понижение с 0,73 mg/l) и предотвратяване на влошаването му до 2027 г. и постигане на добро химично състояние – СКОС за изместващите показатели (вода - флуорантен) и предотвратяване на влошаването му и постигане целите за зоните за защита на водите.

Съгласно разработената програма от мерки към ПУРБ на ИБР 2022-2027 г. няма предвидени мерки и специфични изисквания за зоните за защита на водите, относими към конкретното Инвестиционно предложение */Приложение № 1 - Писмо БД ИБР/.*

Мерките в Програмата от мерки на ПУРН на ИБР са описани в Приложенията към ПУРН на ИБР 2022-2027 г. ***За конкретното Инвестиционно предложение няма предвидени мерки съдържащи забрани и ограничения*** */Приложение № 1 - Писмо БД ИБР/.*

Преценка за възможно увеличаване на риска от наводнение при реализация на ИП. – ***Считаме, че реализацията на Инвестиционното предложение няма да доведе до съществено увеличаване на риска от наводнение*** */Приложение № 1-Писмо БД ИБР/.*

IV .1.6. Въздействие върху почвата

Находището е предмет на добив от много години и в него е развита кариера, в която са извършвани добивни дейности до 01.06.2025 г. Предвид изтичащия срок на последното Допълнително споразумение, на основание чл.3, ал. 2 от него от, както и съгласно чл. 36, ал. 2 от Закона за подземните богатства /ЗПБ/, концесионерът «Хидрострой-Сестримо» ЕООД подава в Министерството на енергетиката Заявление с вх. № Е-26-Х-143/30.05.2024 г. за последващо последно продължаване на концесионния срок за 15 години, с цел пълно и икономически целесъобразно оползотворяване на остатъчните запаси от пясък и чакъл в находището /*Приложение № 2 – Заявление за удължаване на концесионния срок с входящ номер от МЕ*/.

Кариерата е разработена изцяло в контура на концесионната площ. Почвите в площта са алувиални и алувиално-ливадни. Земеползването на имотите, влизащи или засегнати от концесионна площ „Ели дере“ е дадено на фигури 3 и 9. Това са земеделски имоти, с начин на трайно ползване предимно „нива“, 4-та и 5-та категория. Собствеността на имотите е изяснена и посочена в таблица към т. II.9, по-горе. За периода на продължаване на концесията с 15 години ще се извършват откривни и добивни дейности в оставащите неотработени пространства на находището, които се намират в югоизточните му части и заемат площ около 46 дка (виж фиг. 15).

За имотите собственост на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД е подадено Заявление в Община Септември за разрешаване изготвянето на ПУП-ПЗ с цел промяна на предназначението им в „Кариера за добив на строителни материали“, като до момента не е получено решение от Общински съвет Септември /*Приложения 4 и 8*/. Останалите имоти предстои да бъдат закупени, след което и за тях ще започне процедура по промяна на земеделски земи за незамеделски нужди съгласно изискванията на Закона за устройството на територията /ЗУТ/ и Закона за опазване на земеделските земи /ЗОЗЗ/.

Теренът на промишлената площадка с площ 29.999 дка е имот с идентификатор 10851.1.89, в местността БАБА ТЕПЕ с начин на трайно ползване „За кариера за пясък, чакъл и глини за строителната керамика“.

Експлоатация.

Дейностите по експлоатацията на находището вече са оказали отрицателно въздействие върху почвената покривка, изразяващо се в механично увреждане на почвения профил, навлизане в приповърхностните геоложки структури и ще доведат до цялостно антропогенизиране на площите в обхвата на инвестиционния обект.

Увреждането на почвите съгласно Инструкция РД-00-11/1994 г. на МЗ, е класифицирано като:

Увредени земи

1. **** Клас I – Нарушени земи***

Тип увреждане	Вид увреждане	Временно (В) или Постоянно (П)
01. Иззети земни маси	013. Други „Кариери“	П

Други очаквани въздействия върху земите и почвите като *утъпкване/уплътняване* - в резултат на неконтролирано движение на строителна и транспортна механизация извън концесионната площ и определените пътни подходи. Маневрирането на транспортните и строителни машини ще доведе до вторично уплътняване на почвите в зоната на действието им. Типът на увреждане на земите е "17. Уплътняване", вид на увреждане - "171 Повърхностно" с временен характер.

Възможни са и локални замърсявания на почвите с гориво и масла при възникнали аварии на техника. Типът на увреждане на земите е "10. Нефтопродукти", вид на увреждане - "103 Нефтопродукти (общо)". Увреждането е временно.

След приключване на експлоатацията се предвижда земите от отработените площи да представляват възстановени земи за земеделско ползване. За целта на тях ще се проведат рекултивационни мероприятия, включващи техническа и биологическа рекултивация и категоризиране по реда на Наредбата за категоризиране на земеделските земи при промяна на тяхното предназначение.

По време на експлоатацията на находището се очакват два вида *емисии в атмосферния въздух с отлагане на замърсители върху прилежащите земи и почви*:

* Клас II – Замърсени земи

Експлоатацията на находището ще бъде свързано с непряко въздействие върху почвите от замърсяването на приземния атмосферен въздух с прах от добивните дейности, които ще емитират основно въглероден оксид и фини прахови частици, както и замърсители от ДВГ на строителна и транспортна техника и следващото им отлагане върху прилежащите земи и почви в резултат на:

- От добивната дейност (нетрайни прахови емисии - с ограничен радиус на въздействие);

- Замърсяване на почвите от открити линейни източници (пътища при транспорта на трошените фракции) – с ограничен радиус на въздействие, предимно от двете страни на пътищата.

- Емисии от работата на двигателите на строителна, добивна и транспортна механизация - въглероден оксид, азотни оксиди, серен диоксид, сажди и пр.

Праховите емисии, генерирани в процесите на добивните работи по химичен състав не се отличават от този на почвообразуващите скали в района, поради което не представляват опасност за промяна на почвените свойства и плодородие.

При спазване на технологичните и екологичните нормативни изисквания при експлоатацията не се очакват, както физически деградационни процеси (вкисляване, преовлажняване, заблатяване, засоляване и други), така и замърсяване с токсични органични и неорганични химични вещества (вредни аерозоли). Използването на вода за оросяване, ще снижава праховото замърсяване.

Рекултивация.

Според инвестиционното предложение се предвижда да бъде извършена *техническа и биологична рекултивация*. Определено негативно въздействие върху околната среда би могла да има само техническата рекултивация, която включва:

- вертикална планировка на дъното на кариерата и предпазните берми, с цел адаптиране на нарушените терени към ландшафта на местността (натоварване на земно-хумусните маси на транспортни средства; транспорт и разтоварване до съответната площадка; прибутване и разстилане с булдозер; подравняване и планировка с булдозер; осигуряване на необходимите наклони за извършване на биологичната рекултивация);

- провеждане на агротехнически мероприятия в зависимост от конкретните условия.

Етапът на биологическата рекултивация на кариерата не би нанесъл щети върху околната среда - включва комплекс от агротехнически и мелиоративни мероприятия покриващи изискванията по затревяване на рекултивационните площи.

Въздействията върху земите и почвите в района нямат трансграничен, кумулативен и синергичен характер.

IV.1.7. Въздействие върху земните недра

Находище «Ели дере» е проучено отдавна, доказани и окачествени са запаси от строителни материали – пясъци и чакъли в земните недра. Запасите са заведени в Националния баланс на републиката и те са изключителна държавна собственост. Министерският съвет на България е разрешил предоставяне на концесия за добив на подземните богатства, съгласно Закона за подземните богатства и е подписан Договор през 2004 г. с «Хидрострой-Сестримо» ЕООД за техния добив (в сила от 2000 г.).

В резултат на добива от над 20 години са иззети големи количества запаси от подземното богатство – строителните материали, нарушено е естественото състояние на земните недра в обхвата на предоставената концесионна площ на предвидените за добив дълбочини до 6 м от повърхността, с цел незасягане на подземни води.

Находището е индивидуализирано с координати по контура на утвърдените запаси. Концесионната площ възлиза на 248.2 дка и първоначално с подписването на концесионния договор през 2004 г., съвпада с площта на находището. При преизчислението на запасите през 2005 г., предвид иззетите пространства с полезно изкопаемо, площта на находището в контура на концесията е намалена на 167,3 дка – определена по блокове с изчислени доказани и вероятни запаси 2(111) и 6(121) - виж фигури 1 и 2 и *Приложение № 5*.

За периода на продължаване на концесията с 15 години ще се извършват откривни и добивни дейности в оставащите неотработени пространства на находището, които се намират в югоизточните му части и заемат площ около 46 дка (виж фиг. 15).

Строителните материали от находище „Ели дере“ са се доказали с годините като качествена суровина, годна за скални материали за битумни смеси и настилки за пътища, самолетни писти и др. транспортни площи, скални материали за несвързани и хидравлично свързани смеси за използване в строителни съоръжения и пътно строителство, добавъчни материали за бетон, вложена в редица обекти в областите Пазарджик и Пловдив. Напълно е обосновано и целесъобразно те за бъдат използвани за същите цели до тяхното изчерпване.

Неосъществяването на добива на останалите в находището запаси, означава нерентабилно и нерационално използване на подземните богатства при опазване на земните недра, което съгласно Чл. 77 (Изм. - ДВ, бр. 100 от 2010 г.) от Закона за подземните богатства е основно задължение на всички, които осъществяват дейности по тяхното проучване и ползване, проектират минно строителство, подготвят експлоатацията и добиват подземни богатства.

Въздействие по време на експлоатацията и рекултивация на находището:

Въздействието върху земните недра е съобразно разработените проекти за експлоатацията на находище «Ели дере». То се оценява като негативно, но неизбежно с оглед изземването им, съобразно доказаните и налични запаси от пясъци и чакъли за строителни материали.

IV.1.8. Въздействие върху ландшафта

Вътрешната структура и функционирането на ландшафтите се обуславя от особеностите и динамиката на всички природни компоненти на околната среда от техногенното и антропогенното въздействие върху нея. Всеки ландшафтен район вътре в по-голямата си регионална единица се отличава от съседните райони по локалните особености на скалния субстрат, мезорелефа, хоризонталната и вертикалната ландшафтна структура.

Находище «Ели дере» е предмет на добив от много години и в него е развита кариера, която е разработена в контура на площта с предоставена концесия. В процеса на експлоатацията ландшафтът е антропогенизиран като минен обект. Получени са негативни форми с дълбочина до 6 м от първоначалния терен в контура на находището. С продължаване на концесионния срок от 15 години ще се наруши и удълбочи терена и на неотработени до сега площи от находището. Въздействието е значително и необратимо.

Както поетапно, така и в края на концесионния срок, след продължаването му с 15 години, ще се извършва техническа рекултивация, чрез запълване и заравняване на отработените пространства с глинестите материали останали от промиването на баластрата, като най-отгоре ще се разстеле и земнохумусната маса от материалите на откривката. Ще последва и биологична рекултивация с растителни видове характерни за естествената среда на района. Тези дейности са предвидени в Цялостен проект за рекултивация на находището, който след продължаване на концесионния срок ще бъде актуализиран.

С рекултивационните мероприятия не може да се възстанови напълно първоначалния облик на терена, но се цели да се подобри и смекчи вида на техногенния ландшафт. Предвижда се приобщаване на нарушения терен с локалния ландшафт на района за достигане на баланс на екологичното равновесие.

IV.1.9. Въздействие върху биологичното разнообразие и неговите елементи и защитените територии

Инвестиционното предложение е за продължаване срока на предоставената концесия за добив на подземни богатства е с цел отработване на югоизточните части от находище «Ели дере», с оставащи неиззети към 01.06.2025 г. запаси. Не се предвижда разширение на концесионната площ, добивните работи ще се извършват в границите на съществуващата концесия.

Растителен свят

Инвестиционното предложение попада в най-западните части на Горнотракийската низина, където река Чепинска навлиза преди вливането и в река Марица. Районът е част от Пазарджишко-Пловдивското поле, на което ландшафтът е преобладаващо антропогенизиран, силно повлиян от земеделието, което определя голяма част от растителното разнообразие.

Широко разпространени са овощни насаждения, лозови масиви и зеленчукови култури, а естествената растителност е ограничена до ивици покрай реките и по склоновете на периферните възвишения. Чепинска река, преминавайки през обработваеми земи и населени места, в значителна част има характер на напоителен канал. Горската растителност се свежда предимно до няколко тополови култури, като бяла топола (Populus alba), полски ясен (Fraxinus oxycarpa), брястове (Fraxinus sp.), чинар (Platanus orientalis), воден габър (Ostrya carpinifolia) и други.

Очаквани въздействия

Характерът на инвестиционното предложение – продължаване на концесионния срок с 15 години и дейностите по реализация му са свързани с частично унищожаване на растителността и обработваемите почви в рамките на територията на находището. При разкриването и разработването на неиззетите югоизточни части на находище «Ели дере» ще се унищожат физически тревни биоценози, в които не са установени защитени видове от флората. На фиг. 15 е показано разположението на концесията и отстоянията й от границите на защитени зони по Директивата за природни местообитания BG0001386 “Яденица“ и BG0000578 „Река Марица“. Отстоянието до най-близката ЗЗ BG0001386 “Яденица“ е 2,5 км, а до ЗЗ BG0000578 „Река Марица“ е на 4,8 км. При тези разстояния въздействие върху защитените природни местообитания не е възможно.

След рекултивацията се очаква да се възстанови напълно състоянието на растителността. Изменения на растителността в съседни терени не се очакват.

Въздействията върху растителността от реализацията на предлаганата дейност в обхвата на инвестиционното предложение ще се изразяват в разчистване на наличната плитка почвена покривка заедно с растителната компонента. Технологията на добива предвижда поетапно усвояване на доказаните запаси. Въздействията ще са **преки** и със сравнително **средносрочен** характер в рамките на периода за изземване на строителните материали.

Характеристика на въздействието	**По време на експлоатацията**
Преки	Да
Непреки	Не
Кумулативни	Не
Краткотрайни	Не
Среднотрайни	Да
Дълготрайни	Не
Постоянни	Не
Временни	Да
Положителни	Не
Отрицателни	Да

Тези въздействия ще са локални и няма да се отразят съществено върху общото състояние на биотата. След преустановяване на добива в кариерния участък се предвижда техническа рекултивация. При биологичната рекултивация ще се използват местни видове, с което въздействието върху растителността ще бъде смекчено.

Инвестиционното предложение има ограничен териториален обхват и неговата реализация няма да се отрази върху защитени територии.

Животински свят

Относно фауната в района на площта на инвестиционното предложение следва да бъде посочено, че тя е представена основно от видове, характерни за речни и крайречни райони. Най-многоброен вид са птиците (клас Aves): авлига (Oriolus oriolus), папуняк (Upupa epops), земеродно рибарче (Alcedo atthis), белоока потапница (Aythya nyroca), скален орел (Aquila chrysaetos), малък орел (Hieraaetus pennatus), сокол скитник (Falco peregrinus), зелен кълвач (Picus viridis), кукувица (Cuculus canorus), малък гмурец (Tachybaptus ruficollis), сива чапла (Ardea cinerea), сива сврачка (Lanius excubitor), качулат синигер (Parus cristatus), гарван мършар (Corvus corax), кос (Turdus merula), воден кос (Cinclus cinclus), гривяк (Co1шпЬa palumbus), и др. https://www.vetrendol.com/fauna.html.

За горските територии по прилежащите планински склонове най-често срещани са дива свиня (Sus scrofa), лисица (Vulpes vulpes), дива котка (Felis silvestris), белка (Martes foina), а за крайречните територии - блатна костенурка (Emys orbicularis), видра (Lutra lutra), раци и др. За припечните хълмисти терени с дървестна и храстова растителност в близост до ниви е характерен заекът (Lepus europaeus).

От представителите на Клас Влечуги (Reptilia): Разред Змии (Serpcntes); ивичест смок (Elaphe quatuorlineata); смок мишкар (Elaphe longisima); голям стрелец (Coluber jugularis); пепелянка (Vipera ammodites); Сем. Гущери (lacertidae); зелен гущер (Lacerta viridis); сив (стенен) гущер (Lacerta muralis); - кримски гущер (Lacerta taurica).

От Клас Бозайници (Mammalia) най-често срещащи са:
- Обикновена горска мишка (Apodemus sylvaticus);
- Скална мишка (Apodemus mystacinus);
- Къртица (Talpa europaea);
- Обикновена сива полевка (Microtus arvalis);
- Полска мишка (Apodemus agrarius).

От рибите се срещат кефал, мряна, сом, щука, червеноперка, блатна пъстърва и др.

С инвестиционното предложение за продължаване на концесионния срок за добив от находище «Ели дере» не се очаква да намалеят или изчезнат популации на животински видове. Биологичното разнообразие ще запази сегашното си състояние. Не се очаква да се променят или нарушат хранителните вериги.

Очаквани въздействия

В т. II.8 – фиг. 17 е дадена карта с разположението на инвестиционното предложение спрямо Защитена Зона по Директивата за птиците BG0002069 „Рибарници Звъничево“. Въздушното отстояние до нея е 5,5 км. Превид отдалечеността си ИП няма да окаже въздействие върху тази защитена зона.

Реализацията на инвестиционното предложение е възможно да бъде свързано с нарушаване на местообитания на някои от видовете, без фатален край за самите тях. Въздействията ще са преки, с краткотраен характер, предвид бързата приспособимост на видовете към нови съседни територии. Обхватът на въздействието ще е локално и ограничено в разработвания участък. Трябва да се има предвид, че дейностите в находището се осъществяват повече от 20 години, като сега се предлага само усвояване на малка част от него. Това ще става поетапно, в сравнително дълъг период от време, като очакваните въздействия ще са незначителни.

Защитени територии

В писмо изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г. на Директора на РИОСВ – Пазарджик /*Приложение № 1*/ е уточнено, че инвестиционното предложение не попада в границите на защитени територии по смисъла на чл. 5 от *Закона за защитените територии* /ЗЗТ/.

IV.2. Въздействие върху елементи от Националната екологична мрежа, включително на разположените в близост до инвестиционното предложение

Не се засягат елементи от Националната екологична мрежа. В т. II.8 – фиг. 17 е дадена карта с разположението на инвестиционното предложение спрямо НЕМ „Натура 2000“ на защитени зони /ЗЗ/ по Директивата за местообитанията BG0001386 “Яденица“ и BG0000578 „Река Марица“, и защитена зона по Директивата за птиците BG0002069 „Рибарници Звъничево“ , с въздушните отстояния до тях.

Отстоянието до най-близката ЗЗ BG0001386 “Яденица“ е 2,5 км, а до другите две ЗЗ BG0000578 „Река Марица“ и BG0002069 „Рибарници Звъничево“ отстоянията са съответно на 4,8 км и 5,5 км.

IV.3. Очакваните последици, произтичащи от уязвимостта на инвестиционното предложение от риск от големи аварии и/или бедствия.

В съответствие с § 1, т. 54а от Допълнителните разпоредби на ЗООС под „Голяма авария“ се разбира: възникване на голяма емисия, пожар или експлозия, която става в резултат на неконтролируеми събития в хода на операциите на всяко предприятие или съоръжение в обхвата на глава седма, раздел I от ЗООС, и която води до сериозна опасност за човешкото здраве и/или за околната среда, която опасност е непосредствена, забавена, вътре или вън от предприятието и включва едно или повече опасни вещества, класифицирани в една или повече от категориите на опасност, посочени в част 1 на приложение № 3 на ЗООС или поименно изброени в част 2 на Приложение № 3 на ЗООС.

При осъществяване на дейностите, предмет на инвестиционното предложение, в рамките на промишлената площадка и концесионната площ на находище „Ели дере” не се предвижда съхраняване на опасни химични вещества.

Дизелово гориво за добивната техника се доставя с мобилна автоцистерна (количество – 5 тона) с колонка за дизелово гориво. Автотранспортът се зарежда извън обекта.

Дизеловото гориво е под № 34 в) в част 2, колона 1 на Приложение № 3 на ЗООС и P5в и E2 от Част I на Приложение № 3 от ЗООС. Количество дизелово гориво в мобилната

автоцистерна представлява 0.20 % от граничната стойност от 2500 тона (посочена в колона 2 на част 2 на *Приложение № 3 от ЗООС*) за класификация на предприятието с нисък рисков потенциал. Очакваното максимално налично количество на дизелово гориво на обекта (при зареждане на механизацията) е значително под праговите стойности за класификация на обекта като предприятие/съоръжение с нисък или висок рисков потенциал. Съответно, настоящето инвестиционно предложение за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“ не попада в обхвата на глава седма, раздел I от ЗООС. Следва да се има предвид, че съгласно *Приложение № 5 на ЗООС* голяма авария е, която включва опасни вещества в количества не по-малки от 5 на сто от пределните количества съгласно *Приложение № 3 на ЗООС*. Очакваното максимално налично количество на дизелово гориво на обекта е под 5% от праговите стойности, посочени *в Приложение № 3 на ЗООС.*

Съответно при експлоатация и при закриване и рекултивация на находище „Ели дере“, предмет на инвестиционното предложение, не съществува риск от големи аварии и/или бедствия.

Минерални масла за текуща поддръжка (доливане на масло, смяна на масло) на минната техника няма да се съхраняват на територията на обекта. Поддръжката, доливане/смяна на масло, се извършва като сервизно обслужване извън територията на концесионната площ, като само дребни ремонти и замени на оборудване се извършва на място от мобилна работилница. Класификация на маслата в съответствие с Регламент (ЕО) № 1272/2008 [CLP] и Регламент (ЕС) 2015/830 (REACH Приложение II) - не се класифицират. На обекта не се съхраняват опасни отпадъци. Взривни вещества не се използват.

Предприятия с висок и нисък рисков потенциал в района на инвестиционното предложение: в съответствие с разпоредбите на чл. 104 от ЗООС, в близост до обекта няма разположени предприятия и/или съоръжения, класифицирани по реда на глава седма от ЗООС.

Мерки за предотвратяване на рискове и аварии при реализация на инвестиционното предложение

За осигуряване на безопасна работа в кариерата се предвиждат следните мерки:

- Ежегодно изготвяне на план за предотвратяване и ликвидиране на аварии (ППЛА), в съответствие чл. 41 на правилника за безопасност на труда, при разработване на находища по открит начин. ППЛА се съгласува със службата по БТ. Също така ще се разработват инструкции за безопасна работа, съобразени със специфичните условия за провеждане на добивни работи. Тези инструкции се утвърждават от ръководителя на предприятието (кариерата) и не могат да противоречат на правилника за безопасност на труда.

- Добивни работи ще се осъществяват по разработен годишен проект и технологична инструкция;

- За обезопасяване на технологичните процеси при всички дейности се предвижда спазването на съответните инструкции за безопасна работа;

- Мерки за предотвратяване на опасността от свличане на геоложки маси и обрушаване на откоси и падане на едри късове:

- Строго спазване на параметрите на системата на разработване на кариерата, при които е минимализирана опасността от обрушаване и др. негативни явления;

- Поставянето на предупредителни знаци и табели със забранителни указания;

- Извършване на наблюдение (оглед, а при необходимост и инструментални измервания) на поведението на скалния масив.

● Мерки за предотвратяване на опасността от течове и разливи на дизелово гориво:

- Прилагане на работни инструкции;

- Спазване на инструкцията за зареждане на дизелово гориво в резервоарите на механизацията;

- Използване на изправна система към автоцистерната, за доставка на дизелово гориво, при зареждане на резервоарите на кариерната техника;

- Спазване на Инструкция за неотложни процедури в случай на разливи на гориво;

- Непрекъснат контрол на уплътненията на резервоарите и горивната система на механизацията.

● Мерки за предотвратяване на замърсяването на почви и подземни води с петролни продукти:

- Употребата на опасни вещества (дизелово гориво, масла) да се извършва в съответствие с мерките за предотвратяване на аварии, изпускане или разливи и за контрол на експозицията, определени със съответния нормативен/административен акт, в Информационните листове за безопасност и инструкциите за безопасна употреба;

- Спазване на Инструкция за неотложни процедури в случай на разливи на гориво;

- Използване на изправна система към автоцистерната, за доставка на дизелово гориво, при зареждане на резервоарите на кариерната техника;

- При аварийно изпускане на петролни продукти или други замърсители незабавно да се отстранят замърсените земни маси и да се транспортират до площадка за отпадъци, притежаваща документ по чл. 35 от ЗУО за този вид отпадък.

● Мерки за предотвратяване на опасността от възникване на пожар:

- Прилагане на план за предотвратяване и ликвидиране на аварии;

- Прилагане и периодично проиграване на Авариен план за действие на ПБ;

- Използваната добивна техника и автотранспортни средства са съоръжени с противопожарни средства – пожарогасители, платница за покриване на пламък;

- Проверява се изолацията на проводниците и изправността на контактите на използваната техника, с цел отстраняване на възможността за поява на искри;

- Спазване на инструкциите за безопасна работа съобразени със специфичните условия за провеждане на добивните работи и здравословни условия на труд.

Други необходими мерки:

• Действия за предотвратяване/ограничаване на въздействието върху здравето и живота на хората, населението и околната среда, в зависимост от характера на аварията;

- Действия на обществените служби за спешни действия (напр. „Спешна медицинска помощ”, „Пожарна и аварийна безопасност”);

- Действия за почистване на замърсяванията на площадката на обекта и нейните околности, предизвикани от аварията;

- Поименни отговорници за изпълнение на действията в плана;

- Актуални телефонни номера на отговорниците за изпълнение на действията в плана, ръководството на площадката, обществените служби за спешни действия и съседните предприятия.

Планът се разработва съгласува с РСПБЗН. Спецификата на отделните производствени дейности обуславят необходимостта от различни видове мерки за предотвратяване на възникването на производствени аварии и инциденти, които биха оказали въздействие върху здравето на хората и околната среда.

- Предотвратяване на изпускане на прахови емисии от неорганизирани източници - пътища, площадки за товаро-разтоварни работи. Предвидени са следните мерки: оросяване на площадки за товаро-разтоварни работи и пътища, товаро-разтоварни работи от възможно по-ниска височина.

- Не се очакват опасни вещества и смеси, съхранявани на площадката на кариерата, които да са равни или да надвишават количествата по *Приложение 3 към Глава VII на ЗООС*.

Считаме, че при спазване на проектните решения, технологичните регламенти и дисциплина, редовната ревизия и поддръжка на оборудването и съоръженията, съблюдаването на инструкциите по техника на безопасност, пожаробезопасност и охрана на труда, обектът може да работи без производствени аварии.

Бедствия

В точка II.1 буква „е“, са описани възможните прояви на природни процеси, които могат да доведат до бедствени ситуации.

Такива процеси – земетресения, наводнения, свлачища и срутища, са практически малко вероятни в района на концесиионна площ «Ели дере». Няма високо строителство и предвид информацията от Регистър на свлачищата на МРРБ, може да се прецени, че такива са малко вероятни.

Възможна е проява на срутища преди всичко при неправилно провеждане на експлоатацията, във връзка с което и предвидените мерки са главно по отношение спазване на работните проекти за отработване на находището.

При настъпване на аварии в следствие на природни бедствия, стриктното изпълнение на предвидените мероприятия са предпоставка за адекватни действия на ръководството, персонала и за овладяване на аварийната ситуация без сериозни последствия за околната среда и населението от селата Ветрен дол и Варвала, и региона.

Инвестиционното предложение не е свързано с рискове от големи аварии и/или бедствия.

IV.4. Вид и естество на въздействието (пряко, непряко, вторично, кумулативно, краткотрайно, средно- и дълготрайно, постоянно и временно, положително и отрицателно).

Разгледани са очакваните въздействия върху населението и човешкото здраве; биологичното разнообразие, защитените зони от Националната екологична мрежа; земните недра; почвите; водите; въздуха и климата; материалните активи; културното наследство и ландшафта по време на експлоатацията и при закриване и рекултивация на инвестиционно предложение по вид и естество. Оценката на въздействията включва:

- вид на въздействието - пряко, косвено, положително, отрицателно
- степен/интензивност - ниска, средна, висока.
- териториален обхват – локално, широкообхватно.
- продължителност - краткосрочно, средносрочно или дългосрочно.
- честота - постоянно, прекъснато, непрекъснато, временно.
- обратимост – обратимо или необратимо.
- комплексност на въздействието/кумулативно въздействие.

➢ По отношение на **населението и човешкото здраве**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: косвено, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локален мащаб, с малък териториален обхват.

Продължителност: дългосрочно.

Честота: прекъснато.

Обратимост: обратимо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на рекултивация

Не се очакват отрицателни въздействия.

➢ По отношение на **материалните активи**:

Инвестиционното предложение предвижда добивни и преработвателни дейности в находище „Ели дере“, което е свързано със съществуващи материални активи на територията на концесията и промишлената площадка, собственост на инвеститора. В този смисъл инвестиционното предложение няма отношение към материалните активи.

➢ По отношение на **културното наследство**:

В концесионната площ има недвижима културна ценност /НКЦ/, чието място е обозначено на фигура 6 с оранжева точка. За наличието на НКЦ сме уведомени чрез писмото от Директора на РИОСВ – Пазарджик, където е внесено писмо от кмета на община Септември с вх. № ПД-01-553-(9)/27.12.2024 г. (*Приложение № 1 – в това приложение са двете писма на кмета на община Септември с изх. №№ 32-00-143-4/23.12.2024 г. и 32-00143-5/27.12.2024 г.*).

Според информацията от ОУП на община Септември недвижимата културна ценност е територия с **режим „Б“.** Съгласно Наредба № 7 от 22.12.2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видове територии и устройствени зони, глава девета – Устройство на защитени територии за опазване на културното наследство (загл. изм. - ДВ, бр. 84 от 2022 г., в сила от 23.11.2022 Г.) , чл. 32, ал. 2. Археологическите недвижими културни ценности, за които не са определени режими за опазване по реда на Закона за културното наследство, се опазват и устройват съобразно следните предварителни режимни изисквания за териториите им, определени със специализирани проучвания: т. 2. за територии с **режим "Б"** не са допустими изкопни работи, дълбочинна обработка на почвата, засаждане на дървета и култури с дълбока коренова система, с изключение на археологически проучвания и консервационно-реставрационни работи и плитка обработка на почвата (оран) до 0,25 м;

Цитираната недвижима културна ценност/културно-исторически обект с режим „Б“ попада в концесионната площ, но на терена на местоположението му не са извършвани изкопни работи до момента и същата не е засегната. За периода на искането продължаване на концесията с 15 години, каквото е инвестиционното предложение, също не са проектирани никакви дейности, които могат да засегнат недвижимата културна ценност.

По време на експлоатация и рекултивация

Вид на въздействието: не се очаква.

Степен на въздействие: не се очаква.

Териториален обхват на въздействието: не се очаква.

Продължителност на въздействието: не се очаква.

Честота на въздействието: не се очаква.

Обратимост: не се очаква.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очаква.

- По отношение на **атмосферния въздух**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локален мащаб, с малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: дългосрочно.

Честота на въздействието: прекъснато, в рамките на работния ден.

*Обратимос*т: обратимо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: Незначителен кумулативен ефект по отношение на $ФПЧ_{10}$ и NO_2, под съответните норми, в резултат на транспортирането на готовата продукция по републиканската пътна мрежа.

По време на рекултива ция

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локален мащаб, с малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: краткотрайно.

Честота на въздействието: периодично/временно.

Обратимост: обратимо.

Комплексност / Кумулативни въздействия: не се очакват.

- По отношение на **водите**:

Повърхностни води – След получаване на разрешение за водоползване от р.Чепинска.

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локално.

Продължителност на въздействието: дългосрочно.

Честота на въздействието: временно.

Обратимост: обратимо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на закриване и рекултивация

Не се очакват въздействия.

Подземни води

По време на експлоатация

Вид на въздействието: не се очаква.

Степен на въздействие: не се очакват въздействия.

Териториален обхват на въздействието: не се очаква.

Продължителност на въздействието: не се очаква.

Честота на въздействието: не се очакват.

Обратимост: не се очаква.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очаква.

По време на закриване и рекултивация

Не се очакват въздействия.

- По отношение **на почвите**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: средна.

Териториален обхват на въздействието: локален мащаб, с малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: дългосрочно.

Честота на въздействието: постоянно.

Обратимост: частично обратимо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на рекул тивация

Не се очакват отрицателни въздействия. Въздействието ще е частично обратимо

- По отношение на **земните недра**:

По време на експлоатация

Извън предвидените в проектите за отработване на находището не се очакват никакви въздействия. В контурите на находище „Ели дера“ са:

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: висока.

Териториален обхват на въздействието: локално.

Продължителност на въздействието: дългосрочно.

Честота на въздействието: постоянно.

Обратимост: необративо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на закриване и рекултивация

Не се очакват въздействия.

- По отношение на **ландшафта**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: средна.

Териториален обхват на въздействието: локален мащаб, малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: средносрочно.

Честота на въздействието: постоянно за концесионния период.

Обратимост: обратимо частично - смекчаващо с подходяща рекултивация;

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на рекултивацията

Вид на въздействието: пряко и косвено, положително.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локален.

Продължителност на въздействието: краткосрочно.

Честота на въздействието: периодично и постоянно.

Обратимост: смекчаващо с подходяща рекултивация на нарушените терени.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

- По отношение на **биоразнообразието**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко и косвено, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локален мащаб, малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: постоянно през концесионния период.

Честота на въздействието: еднократно.

Обратимост: обратимо исмекчаващо с подходяща рекултивация.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на рекултивацията

Вид на въздействието: косвено, положително.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локален.

Продължителност на въздействието: краткосрочно.

Честота на въздействието: еднократно.

Обратимост: необратимо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

- Въздействие на **отпадъците**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко и косвено, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска (при спазване на предписанията).

Териториален обхват на въздействието: локално, с малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: постоянно.

Честота на въздействието: постоянно (по време на експлоатация на находището).

Обратимост: обратимо.

Комплексност / Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на рекултивация

Не се очакват въздействия.

- Въздействие на **рискови енергийни източници, шум**:

По време на експлоатация

Вид на въздействието: пряко, отрицателно.

Степен на въздействие: ниска.

Териториален обхват на въздействието: локално, с малък териториален обхват.

Продължителност на въздействието: постоянно, само през дневен период в работно време (за целия период на експлоатация).

Честота на въздействието: непрекъснато за целия период на експлоатация, само през дневен период в работно време.

Обратимост: обратимо.

Комплексност/Кумулативни въздействия: не се очакват.

По време на рекултивация

Не се очакват въздействия върху обекти с нормиран шумов режим.

IV.5. Степен и пространствен обхват на въздействието - географски район; засегнато население; населени места (наименование, вид - град, село, курортно селище, брой на населението, което е вероятно да бъде засегнато, и др.).

За инвестиционното предложение на „Хидрострой - Сестримо“ ЕООД за „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“, степента и пространственият обхват на въздействието се оценяват за дейностите, предвидени за реализация на инвестиционния проект – откривни и добивни дейности и преработка на подземни богатства - строителни материали – пясъци и чакъли.

Дейностите по добив и преработка на подземните богатства се осъществяват в находище „Ели дере“ с концесионна площ от 248.2 дка. В находището е развита кариера, вследствие непрекъснати добивни дейности за период от над 20 години. Обхватът на въздействието е ограничен в района на находището и концесионна площ.

Инвестиционното предложение е за продължаване срока на концесията за отработване на оставащите, неиззети към 01.06.2025 г. запаси (Таблица 1) от находище „Ели дере“, намиращо се в землището на с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик представляващи подземни богатства по чл. 2, ал. 1, т. 5 от Закона за подземните богатства (ЗПБ) – строителни материали, иключителна държавна собственост.

В географско отношение районът на площадката за реализация на инвестиционното предложение (площта на находището) попада в част от северните отдели на Западните Родопи, по-точно в крайните северни части на два западнородопски рида: Алабак и Къркария, разделени от р. Чепинска (фиг. 16). Находището е разположено в източната незаливна тераса и наносния конус на река Чепинска при излизането и в Пазарджишкото поле в района на селата Ветрен дол, Варвара и Лозен. Теренът има равнинен релеф със слаб наклон към основната дрениращa артерия р. Марица.

Отстоянията от находището до населените места и обекти, подлежащи на здравна защита, (виж фиг. 8 и 18.) са:

- на юг с. Ветрен дол – 700 м;

- на югоизток с. Варвара – 1380 м;

- на изток с. Симеоновец – 3009 м;
- на североизток с. Лозен – 1330 м;
- на северозапад гр. Септември – 2720 м;
- до здравните курортни обекти в с. Варвара – от 1120 до 1840 м;
- на запад до разсадник – 630 м;
- на изток до спортен обект, стадион – 4390 м;
- на север до място за хранене – 1560 м.

Броя на населението в най-близко отстоящите населени места е – с. Ветрен дол – 1560 жители, с. Варвара – 1814 жители и в с. Лозен жителите са 807.

Не се засягат населени територии, курортни селища и урбанизирани райони. Няма да има засегнато население от инвестиционното предложение поради отдалеченост и поради ниска степен на потенциалните емисии към околната среда. Засегнати могат да бъдат само работниците в находището и то в незначителна степен, при неспазване изискванията за безопасни условия на труд.

IV.6. Вероятност, интензивност, комплексност на въздействието.

Вероятността за възникване на въздействията са разгледани в контекста на тяхната идентификация в т. IV.1 и т. IV.2, а очакваните въздействия върху населението и човешкото здраве, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитени територии, земните недра, почвите, водите, въздуха и климата, материалните активи, културното наследство и ландшафта, по време на експлоатацията на инвестиционно предложение, са охарактеризирани в т. IV.4, съгласно предложения в раздела подход за оценка на въздействието, по критериите за оценка на естеството на въздействие, включващи степен/интензивност и комплексност/кумулативен ефект на въздействието.

Вероятността за възникване на въздействие от аварийни ситуации с техниката, съпроводени с разлив на нефтопродукти, може да се оцени като много малка. Към Актуализирания цялостнен проект за експлоатация на находището ще се предвиди план за ликвидиране на авариите, изготвен според изискванията на Правилника за организацията и дейността по предотвратяване и ликвидиране на последствията при бедствия, аварии и катастрофи. В него ще се предвидят технически и организационни мерки, свързани с отстраняването на авариите, като се уточнят конкретните задължения на всички работници и се определят отговорници за провеждане на отделните мероприятия. При инструктажа на работещите на рискови работни места ще бъде включено обучение за предотвратяване на производствени аварии и за действия при природни бедствия. При изпълнение на добивните работи не се очакват аварийни ситуации, водещи до залпови замърсявания на околната среда.

IV.7. Очакваното настъпване, продължителността, честотата и обратимостта на въздействието.

Очакваното настъпване на въздействията е разгледано в контекста на тяхната идентификация в т. IV.1 и т. IV.2 във връзка с предвижданите дейности по реализацията на ИП. Съгласно предложения в раздел IV.4 подход за оценка на въздействието, продължителността, честотата и обратимостта на въздействието са критерии за оценка на естеството на въздействие.

Очакваните въздействия върху населението и човешкото здраве, биологичното разнообразие и неговите елементи и защитени територии, земните недра, почвите, водите, въздуха и климата, материалните активи, културното наследство и ландшафта, по време на експлоатацията на инвестиционно предложение, включително продължителност, честота и обратимост на въздействието са разгледани в раздел IV.4.

Въвеждането на ефективен контрол ще осигури надеждна работа и вземане на превантивни мерки срещу пожари и пътно-транспортни произшествия. Стриктното спазване на аварийния план и технологичните инструкции е предпоставка за очакване на възможно минимална продължителност и честота на евентуални негативни въздействия.

IV.8. Комбинирането с въздействия на други съществуващи и/или одобрени инвестиционни предложения.

В района на находището, най-малко в обхват до 2 км от границите на концесионната площ няма и не са ни известни други подобни инвестиционни предложения, както и планове, програми и проекти, за които да са дадени разрешения за проучване на полезни изкопаеми или да са предоставени концесии за добив от Министерството на енергетиката. Няма дейности свързани с емитиране на емисии от фини прахови частици и азотни оксиди и шумова емисия в околната среда, поради което няма и процеси на кумулация.

Инвестиционното предложение не е във връзка с други утвърдени устройствени и застроителни планове.

IV.9. Възможността за ефективно намаляване на въздействията.

Възможност за намаляване на въздействията е ненатоварен график, редовно оросяване на пътищата при силно засушавания и спиране на дейностите по добив или преработка при неподходящи климатични условия. Ефективно ще бъде намалено въздействието от нарушения терен в кариерния участък, след извършване на рекултивационните мероприятия.

Предложените мерки за ефективно намаляване на въздействията подробно са описани към т. IV.11 по-долу.

IV.10. Трансграничен характер на въздействието.

Предвид местоположението си инвестиционното предложение няма трансгранично въздействие.

IV.11. Мерки, които е необходимо да се включат в инвестиционното предложение, свързани с избягване, предотвратяване, намаляване или компенсиране на предполагаемите значителни отрицателни въздействия върху околната среда и човешкото здраве.

Мерките, които следва де се имат предвид за намаляване на отрицателните въздействия върху компонентите и факторите на околната среда и на човешкото здраве при реализацията на инвестиционното предложение са:

- ***Атмосферен въздух***

По време на експлоатация

- Непрекъснат контрол върху натоварените транспортни средства с готов продукт, свързан с почистване преди навлизането им в републиканската пътна мрежа.

- Оросяване на вътрешни кариерни пътища при много сухо и топло време.

- Да се използва технически изправна механизация, поддържане на добро техническо състояние на добивна и транспортна техника, отговаряща на изискванията за концентрация на замърсителите в отработените газове.

- Товаренето и транспортирането на добитата суровина да се извършва без разпиляване.

- Движението на транспортната техника да става само по определените подходи до/от находището, като маркирането им следва да бъде задължително. Да се ползват покривала при транспортиране на насипни материали.

- Засипване с отпадъци от скални късове на временните пътища в района на кариерата с цел понижаване на запрашеността на въздуха от движението на автомобилите.

По време на рекултивация

Конкретни мерки не са необходими.

- ***Повърхностни води***

По време на експлоатация

- Да се ползва вода от р. Чепинска само след получаване на разрешително за водовземане от Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“, гр. Пловдив.
- Да не се допуска замърсяване на р.Чепинска и бреговете й и да се спазват всички забрани от Закона за водите.
- Използване на изправна добивна и транспортна техника.
- Да се спазват условията поставени в становището на Директора на БД ИБР.

По време на закриване и рекултивация

- Използване на изправна строителна и транспортна техника.

- Да не се допуска замърсяване на р.Чепинска и бреговете й и да се спазват всички забрани от Закона за водите.

- Да се спазват условията поставени в становището на Директора на БД ИБР.

- ***Подземни води***

По време на експлоатация

- Да не се допуска добив в подзените води и тяхното замърсяване.
- Използване на изправна добивна и транспортна техника.
- Да се спазват условията поставени в становището на Директора на БД ИБР.

По време на закриване и рекултивация

- Използване на изправна строителна и транспортна техника.
- Да се спазват условията поставени в становището на Директора на БД ИБР.

➢ ***Земни недра***

По време на експлоатация

- Развитие на минните работи при строго съблюдаване на концесионните граници.

- Експлоатацията на находището да не засяга земи извън концесионната площ.

- Изправна добивна и транспортна техника и спазване на заложените изисквания в работните проекти.

По време на закриване и рекултивация

Конкретни мерки не са необходими, освен използване на изправна строителна и транспортна техника.

➢ ***Почви и земеползване***

При продължаване на концесията с 15 години ще бъде изготвен нов Актуализиран цялостен проект за рекултивация на находище „Ели дере". Както и в съществуващия Цялостен проект за рекултивация, ще бъдат спазени изискванията на чл. 9, ал. 1 и 2 от Наредба № 26/2.10.1996 г. да се извърши засипване с минимум 30 см слой почви след слягане. Биологичната рекултивация ще се извърши след техническата рекултивация,

В находището съществуват нарушени площи от до сегашните добивни дейности, които ще се запълват с технологичния отпадък от преработката на суровината и също подлежат на техническа и биологична рекултивация.

По време на експлоатация

Земно-хумусните материали са ситуирани по границите на концесионна площ „Ели дере". Същото ще бъде извършено и с откривните материали от неиззетите пространства на находището, намиращи се в югоизточните му части при продължаване на срока на концесията.

- Използване на земнохумусни маси за поетапни рекултивационни мероприятия.

- Контрол върху транспорта и тежката добивна механизация за предотвратяване на аварийни ситуации и замърсяване на прилежащите земи.

- Изготвяне и стриктно спазване на проектите за изпълнение на насипищата за незамърсени почви технологичния отпадък.

- Добивът и експлоатацията на съоръженията за минни отпадъци и хумуса да се извършват съгласно работните проекти и при разработени технически, технологични инструкции и регламенти по техника на безопасност.

По време на рекултивация

Контрол върху транспорта и тежката добивна механизация за предотвратяване на аварийни ситуации и замърсяване на прилежащите земи.

➢ ***Ландшафт***

Реализация на Актуализиран цялостен проекта за рекултивация на находище „Ели дере".

По време на експлоатация

Приемливо рекултивиращо и ландшафтно оформяне на терена, възпрепятстващо възникването на ерозионни процеси, създаване на условия за почвообразуване и приобщаване на рекултивирания терен към локалния ландшафт. Поддържане на тревната покривка в озеленените площи до нейното адаптиране към новите растежни условия.

По време на рекултивация

Поддържане на тревната покривка и горската растителност в рекултивираните площи.

- ***Растителен и животински свят, защитени територии и зони***

По време на рекултивация

- Рекултивацията да се извърши по такъв начин, че да се запазят поне 50% от отвесните скални стени на котлованите.

- При рекултивацията да се използват само автохтонни и в същото време характерни за района дървесни и тревисти видове,

- **Културно наследство**

Недопускане на изкопни дейности на територията на недвижимата културна ценност /НКЦ/ селище, режим „Б“.

- ***Здравно-хигиенни аспекти***

По време на експлоатация и рекултивация

- Работниците да бъдат снабдени с лични предпазни средства – антифони. Да се извършва контрол върху годността им и правилното им използване.

- Разработване и внедряване на режим на труд и почивка по време на работа.

- Осигуряване на работниците на разхладителни и топли напитки през горещите и съответно през студените периоди на годината.

- По Наредба № РД-07-2 от 16.12.2009 г. за условията и реда за провеждането на периодично обучение и инструктаж на работниците и служителите по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд ще се провежда начален инструктаж, инструктаж на работното място, периодичен и ежедневен по определен график. За всеки инструктиран работник и служител да има осигурена документация с личните подписи на инструктираните лица.

- Разработка на авариен план и процедурите за неговото усвояване и реализиране от персонала. Аварийният план да се съгласува и изпълнява с компетентните органи.

- Маркиране на всички възможни места, застрашаващи човешкия живот.

- При експлоатацията на обекта да се спазват изискванията на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, Наредба № 7/23.09.1999 г. за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване, Наредба № 6/15.08.2005 г. за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на шум.

- ***Рискови енергийни източници***

По време на експлоатация и рекултивация

При реализация на ИП да се използва съвременна техника с по-ниска шумова емисия, водеща до намаляване на шумовото натоварване в околната среда, в съответствие с Наредбата за съществените изисквания и оценяване на съответствието на машините и съоръженията, които работят на открито по отношение на шума (ДВ, бр. 11/2004 г.).

- ***Отпадъци***

По време на експлоатация и рекултивация

- Използване на технически изправни транспортни средства за транспортиране на опасни и производствени отпадъци на територията на концесионната площ, както и извън нея. Транспортиране на опасни отпадъци да се извършва само в затворени метални контейнери/варели.

- Отпадъчните при аварийна подмяна петролни масла да се събират по начин, който позволява тяхното регенериране – в затворени съдове, които са химически устойчиви, не допускат разливане или изтичане, маркирани са и се съхраняват на закрито.

- Площадките за съхранение на масла и опасни отпадъци да бъдат изолирани.

- Постоянно поддържане в наличност на сорбенти за ГСМ.

- В случаите на аварийно изпускане на масла или други замърсители е необходимо незабавно да се отстранят замърсените земни маси и да се транспортират до площадка за отпадъци, притежаваща документ по чл. 35 от ЗУО за този вид отпадъци.

- Да не бъде допускано замърсяването на площта на обекта и съседните му терени с различни нежелани продукти – гориво-смазочни материали, битови отпадъци и пр.

- На територията на концесионната площ да не се използват или складират опасни и вредни вещества, предизвикващи последствия върху човешкия организъм.

- Поставяне на контейнери за битови отпадъци.

V. Обществен интерес към инвестиционното предложение.

С писмо изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г. Директора на РИОСВ – Пазарджик ни уведоми, че в резултат от осигурения обществен достъп до уведомлението за инвестиционно предложение „*Продължаване на срока на предоставена концесия за добив на строителни материали – пясък и чакъл от находище „Ели дере“, с. Ветрен дол, община Септември, област Пазарджик*“, на основание чл. 4, ал. 2 от *Наредбата за ОВОС* са постъпили възражения срещу реализацията му. На „Хидрострой – Сестримо“ ЕООД са предоставени възражения от Община Септември, Кметство Ветрен дол и Сдружение „Къркърия“.

„Хидрострой-Сестримо“ ЕООД уважава всички направени възражения и отговаря на поставените въпроси:

Възраженията на **Община Септември** (*писма с изх. № 32-00-143-4/23.12.2024 г. и изх.№ 3200-143-5/27.12.2025 г.*) са относно неизпълнени задължения по чл. 74 и чл. 75 от Закона за подземните богатства и не сменено предназначение на земята по Закона за опазване на

земеделската земя; къде и как е използван хумусния пласт от нарушените терени; минимални отстояния от 300 м до общински асфалтов път; налична културно-историческа ценност; налични общински съоръжения – водопровод и канал.

В точки II.1.ж, II.9 и III.7 е коментирано разположението на напоителния канал и културно-историческата ценност/недвижима културна ценност (първото наименование е дадено в писмото на общината, а второто от НАИМ-БАН). Същите не са засегнати от досегашните експлоатационни дейности и не се предвижда тяхното засягане при осъществяване на инвестиционното предложение. Водопровод не е наличен в площта на концесията.

Земнохумусният пласт от отработените площи е наличен, ситуиран е по концесионния контур от южната, източната и северната страна на находището. Отстояния от 300 м от общинския афалтов път, граничещ от запад с концесионната площ, не са регламентирани при добив от кариери, извършван без пробивно-взривни работи. Няма нарушения по целостта на пътя, който е общинска публична собственост и се използва за транспорт на готовата продукция от строителните материали, добити и преработени в кариера „Ели дере“.

Първоначалният добив в находището се е извършвал в имот с идентификатор 10851.1.89 и площ 29.999 дка, който е със сменено предназначение и начин на трайно ползване „За кариера за пясък, чакъл и глини за строителната керамика“. След приключване на добива в него, същият се използва за промишлена площадка на кариерата.

Последващият добив е извършван в закупени от „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД имоти, за които не е било сменено предназначението. В началото на тази година за всички имоти собственост на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД е подадено Заявление в Община Септември за разрешаване изготвянето на ПУП-ПЗ с цел промяна на предназначението им в „Кариера за добив на строителни материали“, като до момента не е получено решение от Общински съвет-Септември, както и отговор на питането ни за липсата на такова /*Приложения 4 и 8*/. Останалите имоти предстои да бъдат закупени, след което и за тях ще започне процедура по промяна на земеделски земи за незамеделски нужди съгласно изискванията на Закона за устройството на територията /ЗУТ/ и Закона за опазване на земеделските земи /ЗОЗЗ/.

В писмо на **кметство Ветрен дол** с изх. № 310/27.12.2024 г. е указано, че жителите на селото изразяват своето несъгласие от всякакви кариери за добив на подземни богатства, сметища или замърсяващи производства, към настоящи или бъдещи инвестиционни намерения. Определението всякакви кариери е необосновано, защото няма друга **законна** кариера в землището на с. Ветрен дол. За извършване на дейностите в находище «Ели дере» се заплаща държавна концесионна такса, 50% от която се предоставя на община Септември. При експлоатацията не се образуват сметища и това не е замърсяващо производство в населено място. След приключване на добивните работи кариерата ще бъде рекултивирана с подходящи за района биологични видове растения.

В писма от **сдружение «Къркърия»** с входящи номера в РИОСВ-Пазарджик ПД-01-553 (6)/23.12.2024 г. и ПД-01-553 (16)/06.03.2025 г. се твърди, че се разкрива нова пясъчна кариера, находище „Ели дере“ е разположено в речната тераса на р. Чепинска, целия район около реката е превърнат в нерагламентирано депо за отпадъци, а крайречните местообитания са напълно унищожени, има действащ ВЕЦ „Ели дере“ и наличие на защитени зони, както и че възстановителни дейности не са били планирани никога.

Нова кариера не се разкрива, продължаването на срока на концесията е само за добив от неотработени площи в концесионния контур на находище „Ели дере“, предоставен с концесия от Министерския съвет още през 2004 г. Няма разширение и засегяне на нови площи. Находището не е разположено в терасата на р. Чепинска, като между реката и находището преминава общински път. При дейностите за добив от находището не се изхвърлят битови отпадъци нито в реката, нито около нея.

Защитени видове от фауната и флората на крайречните местообитания не са налични в района на концесионната площ. Възстановителни дейности са предвидени чрез рекултивация на цялата кариера след нейното изчерпване. За сега това още не е постигнато. Още със започване на експлоатацията е изготвен Цялостен работен проект за рекултивация на засегнатите земи, който не е изпълнен поради незавършените добивни дейности.

С продължаване на концесионния срок ще бъде Актуализиран Цялостния проект за рекултивация, като в него ще се предвиди започване на поетапна рекултивация във вече отработените пространства. След приключване на последните добивни работи в находището ще бъдат завършени и рекултивационните дейности в него.

Списък на приложенията:

Приложение № 1	Писмо изх. № ПД-01-553-(15)/24.02.2025 г. на РИОСВ-Пазарджик за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС; Писмо изх. № ПУ-01-115(5)/ 19.02.2025 г. на БД ИБР и писма на Община Септември, Кметство Ветрен дол и Сдружение „Кркърия“.
Приложение № 2	Заявление до МЕ с вх. № Е-26-Х-143/30.05.2026 г. за продължаване на срока на предоставена концесия за добив на подземни богатства по реда на чл. 36, ал.2 от ЗПБ. Концесионен договор от 10.11.2004 г., Допълнително споразумение № 1 от 15.02.2008 г. и Допълнително споразумение № 2 от 27.10.2010 г.
Приложние № 3	Протокол от 18.02.2026 г. за разглеждане не годишен геоложки отчет за добив от нах.“Ели дере“ до 01.06.2025 г.
Приложение № 4	Искане до Кмета на община Септември за издаване на разрешение за изработване на ПУП с вх. № АУ1-315/11.02.2026 г., както и допълнително писмо, изискващо получаване на Решение от ОбС-Септември.
Приложение № 5	План на запасите на нах. „Ели дере“ по състояние към 31.12.2005 г.; Геоложки разрези към 31.12.2005 г.; Теренно– итуационен план към юни 2025 г. и Разрез по проф.линия 1-1 към ноември 2024 г.
Приложение № 6	Съвместна схема и координати на концесионна площ и находище „Ели дере“. Съвместна схема с контури на концесия, находище и неиззети площи от находището.
Приложение № 7	Карта с разположение на концесия „Ели дере“ и отстоянията до Защитените зони в мащаб 1:50000.
Приложение № 8	Скици на имоти, собственост на „Хидрострой-Сестримо“ ЕООД.